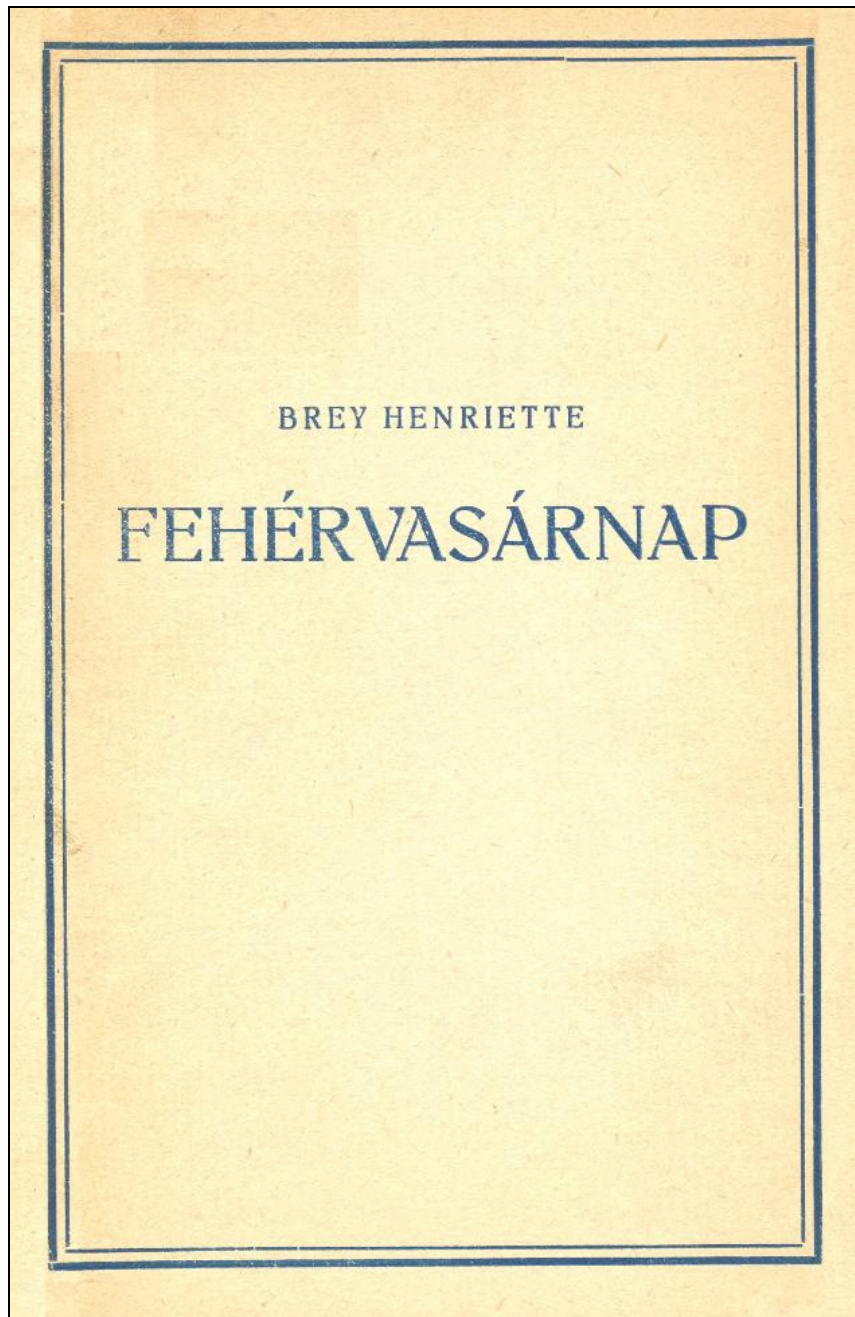

Brey Henriette

Fehérvasárnap – Elbeszélések első áldozók részére

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Brey Henriette
Fehérvasárnap – Elbeszélések első áldozók részére

Németből fordította
Dr. Székely László

Nihil obstat.
Dr. Ioannes Palkó, censor.
Nr. 1145/1926.
Imprimatur. Sabariae, die 30. Aprilis 1926.
+ Ioannes episcopus Sabariensis.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1926-ban jelent meg Szombathelyen a Martineum Könyvkiadó gondozásában.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
A Kiadó előszava	4
Fehérvasárnap	6
Fényes napok	7
Ég és föld között	9
Egy elröppent kis lélek.....	14
Az ébresztő hang.....	19
Csak te!	23
Egyedül vele.....	28
„Nemde szívünk gerjedezett...?”	32
Csak egy vízcsepp.....	38
Halálos szeretet	40
Szerencsés utat!.....	42
Egy fénysugár	45
Ugyanabban az órában.....	49
A füstölgő mécsbél	54
Galambszárnyak.....	57
Zárószó.....	63

A Kiadó előszava

A kis olvasók valószínűleg kíváncsiak arra, ki az, aki ezeket a történeteket írta.

Egy németországi írónő, Henriette Brey.

Valamikor mint kislány ő is várva-várta az első szentáldozás napját. Fehér koszorúval a fején, virágos gyertyával a kezében boldogan járult az oltárhoz. Mikor először vette magához az Úr Jézust, megígérte neki, hogy mindig jó akar maradni és az ő követője lesz. Az élet tavasza mosolygott reá, mint valami tündéri délibáb. Szegény kislány gondolta-e, hogy sok minden másképp lesz az életben, mint ahogyan elképzelte magának? Krisztus követője lett, de a töviskoszorús Krisztusé.

Elmúlt a gondtalan gyermekkor. Az élete útjára sok göröngy került s az öröm rózsái mellé mind sűrűbben nőttek a fájdalom tövisai. Sok megpróbáltatás és testi-lelki szenvedés érte. Tanuló éve alatt súlyos betegséggel látogatta meg a jó Isten. Csak az ő akaraterejével volt lehetséges, hogy mégis elvégezte tanulmányait. És betegen azóta is állandóan tanul és dolgozik. A nehéz sors és a szenvedés sokszor csal könnyeket a szemébe. De a szíve mélyén béke és csendes derű mosolyog.

Ti talán nem is értitek, hogyan lehet valaki boldog, ha szenved. De ő megérti és könyveiben titeket is megtanít rá. Boldog, mert vigasztalja és erősíti az Üdvözítő, aki valamikor azt mondotta: Jöjjetek hozzám, akik szenvedtek és én majd megnyihítlek titeket! Az írónő mint kislány az első szentáldozásakor hűséget fogadott az Úr Jézusnak, aki viszont szintén nem hagyja el őt az élet nehézségeiben.

Bizonyára láttatok már az erdőben fenyőfát, amelyet megszártak. A sebből gyanta szivárog, a fenyőfának könnye és szív-vére. Ez a gyanta illatos. Ha megszárad és tűzre teszik, tömjénillatot áraszt. Aki nektek ezeket a szép elbeszéléseket írja, annak a lelkét is megnemeseítette, gyengéddé, finommá és erényessé alakította a szenvedés. Sebek élesztik az erényt, tartja a régi közmondás. A türelmesen elviselt szenvedés megtanította arra, hogyan kell bensőségesen szeretni a jó Istent és felebarátait. Mindenkihez van jóságos, vigasztaló szava.

Különös módon szereti az írónő a virágokat. Ő maga beteg, nem mehet ki szép tavaszi napokon a zöld rétre vagy a kertbe virágokat szedni. De a gyermekek tudják, hogy szereti a virágokat és visznek neki. Örül a virágoknak, gyönyörködik bennük, aztán elküldi az oltárra, hadd illatozzanak a szentségi Üdvözítőnek.

De a rét virágainál és a kert rózsáinál is szebbek az ártatlan gyermekszívek. Az Úr Jézusnak ezek a virágok az igazi kedveltjei, mert a mennyország tündöklék rajtuk. És még a gyermeklelkek is talán akkor legkedvesebbek, mikor örzőangyalaik első szentáldozáshoz vezetik őket. Azért szereti az írónő is különösképpen az első áldozókat. Nekik meséli el legszebb történeteit. Az ő fogékony szívükbe ülteti el az erények virágait, hogy az Úr Jézusnak sok öröme teljék bennük.

Mikor ezeket az elbeszéléseket kiadta, azt írta az elejére: „Egyengesse ez a könyv az eucharisztikus Jézus útját a vallásos gyermekekhez s legyen számukra a fehérvasárnapi boldogság kedves emléke.”

Olvassátok tehát őket és őrizzétek meg emlékül. Vegyétek elő később is, mikor idősebbek lesztek, legalább az első szentáldozástok évfordulóján. Akik ezekben a történetekben szerepelnek, azok a ti pajtásaitok. Sok ismerőst találtok bennük. Egyikben-másikban talán magatokra ismertek. A jókban is, a tökéletlenekben is.

Most az élet tavasza mosolyog felétek. Hogy milyen sors vár reátok, azt csak a jó Isten tudja. A mennyországba vezető út keskeny és göröngyös, így mondta ezt maga az Üdvözítő. Egy azonban bizonyos, hogy az Úr Jézus az Oltáriszentségben mindig veletek marad és nem hagy el az élet nehézségeiben. Ne csüggedjete el, ha talán kevés rózsaterem a számotokra és tövis sebeznek meg az éltetek útján. Csak el ne hervadjon szívetekben a megszentelő

kegyelem rózsája. Ha nem lesztek hűtlenek az Úr Jézushoz, akkor tövisek közt és meredek utakon is a Fehérvasárnap angyalai kísérnek benneteket!

Dr. Rogács Ferenc

Lisieux-i Szent Teréz
mint első áldozó

Fehérvasárnap

Napos napok!... fényes napsugárban
Közeledik a fehérvasárnap.
Gyermekszemek örömtől csillognak,
Kicsi szívek boldogan dobognak.
S tavaszdíszben, mint a liliomok,
Várják, hívják, köszöntik a napot.
Sok várásra jó bíborszárnyakkal,
S a vágyakra rásüt a szép hajnal.

A nagy nap is virrad valahára...
A harangok ujjongó érc szája
Hív mindenkit égi vendégségre...
S a gyermekek lelkes vágytól égve
A kezükbe égő gyertyát vesznek
S mindenfelül Jézushoz sietnek.
Szeretettel a világ királya
Szívükbe száll s csókot lehel raja.

Napok napja, szép fehérvasárnap!
Gyermekszívek epedezve várnak.
Borítsd fénybe minden gyermek lelkét,
Míg fel nem vált az örök fényesség!

Fényes napok

Szépen, szeplőtelenül kerültek ki Isten kezéből a napfényes nappalok. Azt akarta a jó Isten, hogy az emberek ilyenkor örüljenek szép világának és a világosság műveit cselekedjék.

Szépek a tiszta, csillagos éjszakák is. Ezeket azért adta a jó Isten, hogy kék köntösükkel betakarják az embereket. Hadd nyugodjanak és gyűjtsenek erőt a következő napra.

De nemsokára elfeledkeztek az emberek a Teremtőről és parancsolatairól. Gonoszak lettek. Bűneikkel beszennyezték, megszentéstelenítették a napokat.

A napok erre elvesztették ragyogó szépségüket az Isten szemében. Homályosan, szennyesen, eltorzultan állottak előtte. És mindegyre inkább sötétek és gonoszak lettek. Annál inkább elromlottak, minél többet vétkeztek rajtuk az emberek, s minél jobban megghiúsították azt a célt, amelyet Isten eléjük tűzött.

A napokból évek lettek, s az évekből századok és évezredek. A bűn pedig rengeteg nyomort és átkot hozott a világra. A sötétség mély örvényébe, a halál árnyékába merítette a földet. Az őseredeti szépség alig csillámlott már rajta.

De amikor eljött az idők teljessége, feltűnt az égen a betlehemi csillag. Isten elküldte a sötét világba Fiát. Ő volt az „Atya fénye”, „világosság volt a világosságból.” „Tűzet jöttem bocsátani a földre – mondotta ő – és mit akarok, ha nem hogy felgyulladjon?”

Akkor megviláglott a napok arca. A remény ragyogott fel rajta. Az Úr újra visszaadta nekik eredeti szépségüket.

És egy napot teremtett! Egy napot: a fény és dicsőség napját. Egy napot: és ennek a napnak hosszú időközön át, az örökkévalóságon át kellett tündökölnie. Ez volt az az örökön áldott nap, amelyen Jézus a szeretet szentségét rendelte és megígérte, hogy gyermekei között marad a világ végezetéig.

Már nem volt sötét és elátkozott a világ. Hisz az Oltáriszentség napja bevilágította. És ahova az ő sugarai estek, ott földérült az emberek homloka és tele lett a szívük szeretettel, boldogsággal, vágygal. Kívánczok voltak annak a befogadására, „aki szépséges az emberek fiai között”.

Igaz, jöttek szomorú, zavaros idők is: baj, betegség nyomor, háború. A mindennapi gondok úgy elárasztották az emberek lelkét, hogy az eucharisztikus napról gyakran megfeledkeztek.

De sokszor jönnek napok, amelyek oly fényesek, oly tündöklők, hogy a fényük már messziről ragyog. A hajnal is már napkelte előtt fénybe borít mindent. Vannak napok, amelyek fényükkel még sokáig beragyogják az utánuk következő időt. Az estipír is bíborszínben ég a hegycsúcsokon és az égen, mikor már rég letűnt a nap.

Ismeritek ezeket a napokat? Ilyenkor fényes, magasztos, nagy dolog történik. Ezeken az Úr különösképpen mutatja meg szeretetét. Ilyen fényes napok azok, amikor az eucharisztikus Isten a kicsiny, ragyogó ostyában trónol az oltáron, vagy amikor áldást osztva jár körül az utcákon. És legkivált ide tartoznak a szeretetnek, váagnak s várakozásnak ama sejtelmes napjai, amelyeken tiszta, áhítatos gyermekszívek készülődnek, hogy először fogadják szívükbe az angyalok királyát.

Bizony ezek világító napok! És minden ilyen napnak van egy angyala, akit a jó Isten megbízott, hogy aranybetűkkel írja fel, ami szépet, nagyot és fényeset látott. De a fehérvasárnap angyala a legszebb közöttük. Neki sugárkorona van a fején s a ruhája fénylik, mint a frissen hullott hó.

Holdsütéses tavaszi éjszaka volt. A kertekben zokogott a csalogány s a bokrok tövéből felillatozott az ibolya. A magányos, alvó templomocska körül hirtelen fény csillant meg. Szárnyak suhogását lehetett hallani. A fényes napok angyalai ide repültek ezüst holdsugarakon. Meg akarták ünnepelni a napok napját. Mert épp ma van fehérvasárnap előéjszakája.

A toronyóra éjfélre ütött. A fehérvasárnap angyala megszólalt:

– Mielőtt felragyogna még a reggel első sugara, hadd köszöntsük azt a helyet, amelyen az üdvözítő járt, mikor még a földön időzött.

Akkor az angyalok kitárták szárnyukat s a gondolat sebességével repültek el alvó városok és falvak fölött, hegyen, völgyön, folyókon és tengereken át. A szentföldre érkeztek. Megcsókolták Jézus lábainak világító nyomait. Ember ezeket meg nem látja, de az angyali szemek majdnem kétezer év múltán is észreveszik a szent nyomok csillámlását az utakon és ösvényeken.

Elmentek a boldogság hegyére is. Itt virrasztott, itt imádkozott nem egyszer az Úr Jézus. Itt mondta boldognak a szegényeket, a tisztaszívűeket, a szelídeket, a békességeseket, a türelmeseket.

És itt csodálatosan virult és illatozott minden. A lejtőkön mandulafák roskadoztak, rózsaszín és hófehér virágaik terhe alatt. Tüzes színű jácintok ékeskedtek a gyepek között. Mindenütt pompáztak a királyi liliumok, amelyekről azt mondotta az Úr, hogy Salamon minden ékességébe felöltözve nem volt, mint egy ezek közül.

Ott feküdt még a nagy kő is, amelyen az Úr egyszer nyugodott. A fehérvasárnap angyala tisztelettel hajolt meg előtte és megcsókolta. Azután leült, de nem a kőre, csak az előtte levő pázsitra. Angyali alázatosságában nem mert volna a kőre ülni. A többi angyal körben helyezkedett el körülötte a fűben.

Újra a fehérvasárnap angyala emelte fel szavát. Hangja úgy hangzott, mint valami nagyon kedves zene:

– Áldjátok az Urat minden angyalai! dicsérjétek és magasztaljátok őt égnek minden szentjei! Magasztaljátok őt, emberek fiai, mert nektek megadatott, ami nekünk angyaloknak meg van tagadva. „Boldogok a tisztaszívűek” – mondta egykor az Úr ezen a helyen. Néhány óra múlva sok tiszta gyermeklelkét vezetünk majd az isteni gyermekbarát elé... Ő végtelen szeretet és leereszkedés; az Úrnak öröme telik benne, ha az emberek gyermekei között lehet!... Mi angyalok nem tudunk mást, csak csodálkozni, csak alázattal leborulni és szeráfi lángolással imádni őt. Felfogni, felérteni nem tudjuk ezt a titkot. De hadd lobbanjon még inkább láng a szívünk! Hadd magasztaljuk az Urat tetteiben! Mesélje el hát most mindenikünk, testvéreim, ki mi szépet és fényeset látott a maga napján. Meséljétek lelki harcokról, küszködésekről, bukásokról és lelki feltámadásokról! Beszéljétek ártatlanságról és bánatról és vágyról és teljességről. Hisz minden az Isten szeretetét és irgalmát magasztalja!

Az angyalok örömet beleegyeztek az indítványba. De előbb még elénekelték egy dicsérő dalt az eucharisztikus Isten tiszteletére. Olyan szépen csak angyalok tudnak énekelni. Tiszta hangjuk csengett, mint ezüst hárfahang.

Ég és föld között

Először egy fényes angyal beszélt, akinek szemei szépek voltak, mint a csillagok.

– Éjjel-nappal egy csendes zárdatemplom tabernákuluma előtt térdeltem számtalan kerub és szeráf társaságában. Nagyon kedves hely volt ez. Jegyesek fogadták itt reggelenként tiszta szívükbe az Urat. Ünnepezték Jézus szeretetét.

A jámbor apácák naponként járultak az Úr asztalához, vagy legalább is igen gyakran. De velük nagyon sok növendékük is megáldozott.

A kolostornak messze földön híres volt a nevelőintézete és iskolája. Igen sok szülő örült, ha gyermekeit a nővérekre bízhatta.

A fiatal lelkek között, akik az Urat különösen szerették, volt egy, aki ellenállhatatlanul vonta magára figyelmemet. Úgy szerette az Oltáriszentséget, olyan boldog volt, ha Istenét szívébe fogadhatta!

A neve Angyalka volt. Már a neve miatt is vonzódtam hozzá. De még inkább tetszett nekem benne az ártatlanságnak és érintetlen tisztaságnak az a lehelete, amely tiszta szemeiből áradt.

Úgy tizenöt-tizenhat éves lehetett. Első szentáldozása óta már több év múlt el, de lelkében, még láttam, ott ragyogott az első szentáldozásnak fénye, naponta felújult annak az órának a boldogsága.

Sokszor aggódó gonddal gondoltam ennek a jámbor gyermeknek jövőjére. Megőrzi-e majd sértetlenül a koronáját? Nem fog-e elhomályosulni fénye? Épp oly tiszta, szeplőtlen marad-e a lelke, mint eddig volt?

Mert nem mindenki maradt meg úgy, ahogyan a szent helyet elhagyta. Néhányan – kevesen – visszatértek a kolostorba és fátyolt öltöttek. Az Úr lett lelkük jegyese. A legtöbben kint maradtak a világban; híven és bátran töltötték be ott az Istentől nekik szánt helyet. De néhányan a világ forgatagában elvesztették drága kincsüket, elfelejtették szeplőtlen ifjúságukat, s szívük tisztaságát odadobták, megszenteltségüket múltó érzéki örömekért.

Mi lesz Angyalkából? Ha a világiasság lehelete elhomályosítaná ezt a szűzi lelket? – Ó, akkor mégis jobb volna, ha az Úr most magához venné azt a lelket, mely őt annyira szerette és amelyet ő is annyira szeretett!

Egy napon a gyermek áhítattal, bensőséggel telve térdelt a tabernákulum előtt. Hiszen napjában oly gyakran jött rövid üdvözlést mondani Megváltójának. Akkor megpróbáltam közölni az Úrral az én aggodalmaimat. És tisztelettel kértem őt: ha ő is így akarja, ültesse inkább az ég kertjébe ezt az édes virágot, mielőtt a föld pora érné.

Istenien szelíd mosolygás tündöklött a mennyei Atya szent arcán. Így szólt:

– Ne félj. Ő az én kiválasztottaim közé tartozik. Egykor követni fogja a Bárányt, akárhova megy. De kérésed teljesüljön: az a tiszta, angyali lélek legyen már most társatokká az égben. Csak egy kikötésem van: Angyalka maga döntse el, akar-e még tovább is a földön maradni, vagy már most be akar-e menni a mennyei dicsőségbe? Ha az utóbbit választja, akkor szólítsd testvéredet, a Halál angyalát. Csókolja meg a homlokát, hogy fájdalom nélkül szenderüljön el. S aztán hozza fel lelkét a földről az égbe.

Imádvá hajoltam meg az Úr szent végzése előtt. Ugyan csodálatosnak és különösnek tűnt fel nekem, hogy az Úr az emberre bízta a választást, most akar-e meghalni, vagy később. De az Isten végzéseit nem fürkészünk, hanem alázatosan imádnunk kell.

Az Úr parancsa szerint követtem a fiatal lányt, amint a kápolnából kilépett, örültem, hogy nemsokára a mienk lesz, mert abban egész bizonyos voltam, mit fog választani. A földi siralomvölgy és az égi boldogság között – hogy eshetnék itt nehezen a választás?

A leányka a zárdakertbe ment. Egy magas, árnyas, lombos út alatt lassan föl-le sétált; tankönyv volt a kezében. A lugasút végén egy szép Jézus-Szíve szobor állott. Valahányszor arra elhaladt, mindannyiszor feltekintett a könyvből nagy szeretettel és azt suttogta:

– Édes Üdvözítőm, legszívesebben volnék állandóan nálad, szeretnék mindig veled beszélni. De hiszen te tudod, nekem most szorgalmasan kell tanulnom, hogy reggel jól tudjam a leckémet.

Megfordult és visszafelé indult az úton.

Én oldalt várakoztam rá a fák között. És mikor elhaladt mellettem, előléptem és köszöntöttem őt:

– Üdvözlégy, Angyalka, kis testvérlélek!

Nem ijedt meg. Hiszen szíve mindig az angyalok királyánál időzött, s azért egyáltalán nem csodálkozott, hogy hirtelen egy égi fejedelmet lát maga előtt. Csak nagyon megörült és azt mondta:

– Üdvözlégy, szép angyal, Isten fényes követe!

Nem tudom testvéreim, hogy ő a testi szemével látott-e engem, s hogy ajka mondta-e ezeket a szavakat? Talán csak a lelke szemével látott s a lelke tette a kérdéseket s adta a válaszokat. Isten ezt nem nyilvánította ki nekem. De én hallottam a szavait s örömtől sugározva nézett rám.

– Az édes Jézustól jössz? – kérdezte – Üzen valamit?

– Igen, kedves lilomszál! A legörvendetesebb üzenetet küldi, még ma be szabad menned a paradicsomba! De csak ha magad is akarod. Az Úr szabad választást enged neked. Ha még tovább is a földön akarsz élni, legyen. De ha szíved az égbe vonzódik, akkor kiterjeszti föled szárnyait azonnal a Halál angyala és elvisz az örök üdvösségre.

A leány ragyogó szemmel állt előttem. Kezét hevesen dobogó szívére szorította. Kis ideig habozott, azután csendesen megkérdezte:

– Az Úr valóban szabadon enged választanom?

– Igen – De én máris tudom, hogy te mit választasz.

– Ó, akkor hát kedves angyal, én az életet választom! Kérem a jó Istent, hagyjon még itt a földön.

Nem tudtam szólni csodálkozásomban.

– Hogyan! – kiáltottam – te a földet választod, ezt a siralomvölgyet, mikor az ég tárva áll előtted?

Tűnődve nézett maga elé.

– Igen. Siralomvölgynek mondják. Alighanem az. Nekem azonban paradicsom! – Sugárzón nézett rám. – Ó kedves angyal, az ég szép, de a föld még szebb!

Hitetlenül meredtem rá. Nem értettem a kislányt. Ennyire csalódtam volna benne? Ennyire csüngött volna a földön és a múltó földi örömeikön?

– Ó gyermek – mondtam szomorúan – hogyan szeretheted annyira a földet? Hogyan tudod összehasonlítani az éggel? Nem gondolsz az ég végtelen szépségére? A mondhatatlan gyönyörre, amelyet a megdicsőült lelkek élveznek? Az összes angyalok és szentek ujjongására, akik királyuk köré csoportosulva éneklik: „Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene?!” Nem ismered a szót: „Szem nem látta, fül nem hallotta, sem az ember szívébe föl nem hatolt, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik?”

Ő csak mosolygott.

– Igen, ezt mind tudom. És mégis úgy tűnik fel nekem, hogy szebb a föld, mint az ég, hiszen az Oltáriszentségben velünk van, mienk az Úr Jézus! Ott lakik a mi oltárainkon és velünk marad a világ végezetéig!

Elnémultam. és tisztelettel tekintettem a gyengéd leánykára. Tehát ezért volt neki a föld paradicsom! Nem a világ örömei, nem! a szeretet tartotta vissza. Szeretetből mondott le az ég örömeiről!

Sokáig hallgattam és mintegy álomba merülten jártam a lány mellett.

Azután fölemeltem a fejemet. Nem, Angyalkának, még sem volt igaza. Igaz, az Úr könyörületből leereszkedett és az emberek között lakott. De az égben mégis csak minden dicsőségében látható. Az emberek pedig bizonytalanul járnak a földön. Nem tudják, mi lesz az örök sorsuk.

– Balga gyermek – mondtam én – itt csak fátyolon keresztül látod őt. Mi azonban a mennyországban isteni szépségében, mint Istent szemléljük örökkön örökké!

– Igen, mint végtelen Istent, mint az örökkévalóság királyát. De a földön emberségével van jelen, egész kedvességével és édességével. Megmutatja, hogy gyönyörűsége az emberek fiai között lenni.

– Az égben is jelen van az emberi természetével is! Nem tanultad, hogy az Olajfák hegyéről megdicsőült testével felméne a mennyekbe?

– Minden bizonnyal, kedves angyal, az az ő átszellemült teste, amely most örök dicsőségben van. Ámulattól elbűvölve, mélységes imádásban borultok térdre előtte – előtte, aki még az ő tiszta lelkeiben is talál szeplőt – előtte, akinek arcát szemlélni méltatlanoknak érzitek magatokat. Tisztelettel telve feditek el arcotokat szárnyaitokkal. De mi – ó mielőttünk elrejtí istenségét a kicsiny fehér ostyába, hogy senki se féljen tőle. Mi, emberek minden órában elpanaszkodhatjuk neki minden bajunkat, elmondhatjuk neki szeretetünket. És ő türelmesen meghallgat minket és vár ránk éjjel-nappal hűséges szeretettel. Ó, ki olyan szerencsés, mint mi! Ő szeret!... Ő szeret minket!...

– Ó, hiszen minket is szeret, Angyalka! Pompás tehetségekkel látott el, az ég fejedelmeivé tett, követeivé választott minket.

A lányka összekulcsolta mellén kezeit és így szólt:

– Igen, szeret titeket, de nem úgy, mint minket, embereket! Mondd csak, elhagyta ő értetek a mennyet? Volt közöttetek angyali alakban? Tanított titeket, szenvedett értetek? Nélkülözött értetek fájdalmasan? Meghalt értetek irtózatossá váló kínok között? – Nem, ily nagyot csak értünk, emberekért tett! Ó, hogyan szeret minket!

Arca hevült a szeretettől. Nem tudtam neki mit válaszolni, azért folytatta:

– S ez még nem elég. Mikor az Úr visszatért az ég boldog hajlékaiba, nem tudott elválni tőlünk. Módját kereste, hogy nálunk maradhasson.

És akkor gondolta ki a csodák csodáját – az ő szentséges testének és vérének szentségét!

Mivel szerette övéit, mindvégig szerette őket. A végtelen nagy Isten megalázta magát értünk emberekért, s eledelünk lett a kenyér igénytelen színe alatt! Egy Isten a teremtményeiért!

Sugárzó arccal állt előttem. Nem tudtam levenni tekintetemet tiszta vonásairól. Halkan szólott tovább:

– Ti angyalok, szeretitek őt. Ő e felől biztos. Nektek nincsenek bűneitek. Kísértés nem környékez meg benneteket. Nem veszíthetitek el őt. De a mi szeretetünkért verseng! Utánunk jár, kér, esdekel viszonsszeretetet: „Gyermekem, add nekem szívedet!... Lásd, én ajtód előtt állok és zörgetek. Nyiss fel nekem, leányom, nővérem, jegyesem!”

Elhallgatott és szeme odairányult, ahol a fák között a kápolna tornyocskája emelkedett. Tudta, hogy ott van szerelme. Reá gondolt.

Új ellenvetést tettem.

– Nálunk, a mennyben nincs bűn, nincs folt.

De itt a földön sokat vétkeznek az emberek.

A szomorúság árnya borult homlokára. Fejét lehajtotta.

– Igen, ez igaz, Isten angyala! Mi gyakran megfélelkezünk az Isten parancsairól. Bántjuk édes Üdvözítőnket, mert szegény, gyarló emberek vagyunk. Sokféle kísértés környékez bennünket. Azonban – könnyes szemmel tekintett rám – tudod, mily jó a gyónatószékből térdelni s azt a drága szót hallani: „Ego te absolvo – én feloldozlak téged bűneidről – megbocsáttatnak neked bűneid, menj békében!” Tudod mit mondott az Úr: „Akinak sok

bocsáttatik meg, jobban szeret.” És – sírtál te már valaha? Ismered te a könnyek vigaszát? Ó mily szent jótétemény, hogy az ember kisírhatja magát a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt! Ó mint dagad a szív a szeretettől, mily boldog az ember egy jó gyónás után! – De ezt te nem vagy képes megérteni!

– Nem, kedves lélek-testvér – mondtam én szégyenkezve – de mi is boldogok vagyunk! Hiszen mi színről-színre látjuk őt.

Akkor csodálatos fényben ragyogtak meg a fiatal lányka vonásai:

– Mondd, hát te megölelheted, magadhoz szoríthatod Őt? ... Magadhoz veheted a szentáldozásban? Szabad neked Őt élvezned s a szívedbe fogadnod? Lásd, ez a földi lét boldogsága! Ez olyan szerencse, amilyent az ég nem ismer. Ezt csak a föld adhatja meg! Ó, a szentáldozás valami olyan nagy, magasztos, boldogító dolog! Égen-földön nincs méltó szó a kifejezésére. És beszélnek bár az angyalok nyelvén, nem tudnám neked a mi szerencsénket megmagyarázni!

Átszellemülten állott előttem. Természetfeletti szépségben tündökölt a lelke.

– És a mi életünk legszebb napja az első szentáldozás napja! Akkor tér be először az Üdvözítő gyermekei szívébe. A szeretet viszi rá, hogy egyesüljön velünk, hogy egészen egy legyen velünk. Ó gyönyörűséges élvezet! Mily felfoghatatlan annak az áldott napnak boldogsága! Ha rágondolok, tágítja szívemet az öröm...

– Az oltár fényárban úszott, gyertyák égtek, virágok illatoztak, az orgona édes hangokon bűgött:

Minden szavam, minden tettem,
Jézus, neked szentelem,
Élve, halva tied vagyok,
Maradj velem szüntelen!

– És mi, szerencsés gyermekek, menyasszonyként öltözve, fátyolosan, koszorúzottan, dobogó szívvel sóvárogtunk a boldog pillanat után, mikor a pap az Úr testét nyelvünkre helyezi... „Uram, nem vagyok méltó... Jöjj hozzám, Uram Jézus, vágyom utánad ...” És akkor, akkor –

A leányka elhallgatott. Leigázta az emlékezés.

– Szólj tovább, kedves lélek – kértem meghatottan.

De ő a fejét rázta.

– Lehet azt kifejezni, ami nagyobb a szavaknál? Azt hittem, meghasad a szívem a boldogságtól.

Mélyet lélegzett. Kis idő múlva újra kezdte:

– Kimondhatatlanul szép volt az előkészületi idő is. Már beleragyogott abba is a fehérvasárnap fénye. Ezekben a napokban készítgettük elő szívünket a király fogadására. Ó, sok rendezni, gyomlálni, ültetni valónk volt akkor. Széppé és fényessé kellett alakítani mindent. Nekem is sok hibám volt, kedves angyal! De mily szép volt maga az a munka: tökéletlenségeimet legyőzni, lassankint leszokni róluk, az akaratot erősíteni, a szívet tisztogatni! Mily szép dolog áldozatokat hozni, önmagunkat fölülmulni! Mily boldogító tudat, ha este elmondhatjuk: „Nézd, édes Üdvözítőm, ezt tettem ma érted – ezt a hibát győztem le – ebben tagadtam meg magam. Ezt a jót cselekedtem irántad való szeretetből, ezt az áldozatot hoztam érted. Meg vagy velem elégedve? Jól cselekedtem?” S a lélek érzi, Jézus hogyan örül s áldja meg gyermekét. Ez oly édes érzés, hogy te azt meg sem értheted.

Még egy utolsó ellenvetéssel próbálkoztam.

– De az égben nincs fájdalom – mondtam. – Isten ott minden könnyet letöröl kiválasztottainak szeméről. Halál nem lesz többé, sem jajgatás, sem panasz, sem fájdalom. A földön pedig sok a szenvedés, betegség és mindenféle baj.

– Ó, éppen ez az előnye a földnek! – mondta a lány vidáman. – Tudtok ti angyalok az édes Üdvözítőért szenvedni s szerelmeteket így megbizonyítani? Nem! De mi, emberek erre is képesek vagyunk. Ő szenvedett értünk s nekünk szabad szenvednünk érte – szeretetből! Ő a szenvedés minden órájáért örök örömeket fog adni. De még jutalom nélkül is elviselnők szívesen a fáradalmainkat, csak azért, hogy neki tessünk. Mert így leszünk hozzá hasonlók, így járunk mindig jobban a kedvében.

Elhallgattam. A jámbor gyermek legyőzött.

Sétálásunkban újra elérkeztünk a Jézus-Szíve szoborhoz. Bensőséges pillantással üdvözölte azt a lányka s újra hozzám fordult:

– Igen, kedves angyal... van itt a földön egy olyan édes boldogság, amely miatt én nem cserélném el a földet a mennyért. Mondd meg az én édes Üdvözítőmnek: ha megengedi, én még itt maradnék ezen a szép földön, amelyet megdicsőít az Oltáriszentség. Ha majd az Úr maga megállapítja az időt és elhív, akkor szívesen követem a Halál angyalát s örökön boldog leszek a mennyben veled és az összes égi lelkekkel együtt. De most csak azt ismételhetem, hogy az ég szép, de a föld még szebb!

Én pedig testvéreim, tisztelettel hajoltam meg ez előtt a gyöngéd, szeráflelkű leány előtt. Legyőzött.

És ha az angyalok csak egy kicsit is tudnának irigykedni, én irigyelném az embereket az Oltáriszentség napjáért, mert az paradicsommá teszi a földjüket.

Egy elröppent kis lélek

Komoly méltósággal lépett egy másik angyal a körbe s így kezdett szólni:

– Testvéreim, az én szeretetem felkeresi azokat a kicsiny, homályba burkolt lelkeket is, akiket nem csókol meg a napsugár. Hallgassátok, amit mesélek nektek.

Csengetnek. Az iskolában vége az előadásnak. De ma a tanulók kis csapata nem szóródik úgy széjjel minden irányba, mint máskor. Ma nem akarnak minél előbb hazaérni a meleg kályha mellé. Nem, ma a gyermekek mind a piactér felé tódulnak. Mert délben egy nagy zöld kocsi érkezett a faluba, a komédiás kocsi. S egy órára rá, hogy megérkeztek, egy férfi lovagolt az utcákon végig. Sárga-vörös csikós ruhája volt, rajta arany vállszalag. Pompás tarka tollas kalap volt a fején. Trombitált, csengetett, s furcsa szavakban beszélt. Ünnepelesen kihirdette, hogy ma este színház lesz. Genovévát adják elő. Gyönyörű, megható lovagjáték! Csak felnőttek részére! A gyermekek számára előzetesen öt órákor babaszínház lesz s „Tünde, a kis kötél-táncos királynő” is fellép.

Ez igen nagy eset lesz. A kedves gyermekcsereg izgalomban volt. Már amúgy is igen sokan kaptak ki az iskolában figyelmetlenségért.

Most aztán mindenki a piacra futott. Kíváncsiak voltak, mi történik ott.

Csakugyan, már ott volt az emelvény, mindenféle felszereléssel! Mögötte valami színpad féle állt. Szürkés vászonleple mögött erősen munkálkodtak. Három furcsán cicomázott férfi dolgozott rajta. A hosszú zöld kocsi oldalt állott, a piactéri nagy hársfa alatt. Már becsukták. Asszonyt vagy éppen kötél-táncos királynőt sehol sem lehetett látni. A gyermekek fontoskodva csacsogtak, kicserélték sejtelmeiket. Gyorsan hazasiettek, megették a vajaskenyérüket és néhány krajcárt kértek az édesanyjuktól. Szegényebb gyermekeknek öt krajcárt kellett fizetniük; ha valakinek csak kettő volt, az is beállhatott a többi háta mögé.

Hamarosan újra összeverődött egy kis csoport a piactéren. Feszült várakozás. Mikor a közeli templomtorony öt órát jelzett, felgördült a függöny s titokzatos csodái feltáruultak a dobogó gyermekszívek előtt. Tátott szájjal lelkesülten, ujjongva meredtek a fiúk s lányok a színpadra. A hófehérke és a hét törpe páratlan szép történetét játszották. Ó, milyen szép volt! Még szebb, mint ha könyvben olvasná az ember! Mindenki vidáman tapsolt a végén. Akkor tudniillik a királyfi elvette Hófehérkét s aztán legördült a függöny.

A szindarab után minden szem az emelvény felé fordult, amely a köteleket tartotta. Azon kellett a kis kötél-táncosnőnek megjelennie.

Már itt is van! Szép kis lány, alig lehet tíz éves! Finom az arcocskája, sötétkék a szeme. Hosszan lobogó selymes haját arany abroncs tartja össze. Rövid, ezüstös ruhája csodálatosan szép. Minden mozdulatra csillog-villog. Két ragyogó arany szárny van a vállán.

Jaj, de gyönyörű! – sóhajtott a nézőtérén Rostos Margitka barátnőjének, Böde Annusnak. Éppen olyan, mint a tündér-királykisasszony a mesében!

– Igen – suttogetta Annus – nézd csak pompás ruháját. Csupa ezüst! Jaj de gazdag lehet ez! Jaj de boldog lehet!

De elhallgattak mindketten. A kislány meghajolt a nézők előtt s villámgyorsan felkúszott az emelvény oldalán. Egyszerre fenntermett a ringó kötél közepén. Meghajolt újra s megkezdte művészetének bemutatását. A gyermekszemek aggódva tekintettek oda. Néhányan felkiáltottak ijedükben. De úgy látszott, a kicsike ott fenn nem ismerte a félelmet, a szédülést; ügyesen tornászott végig a mélység fölött. Mindenféle merész bűvészmutatványt adott elő. Végén már táncolt is a kötélen. A nézők lélegezni sem tudtak a csodálkozástól, az aggodalomtól. Még a felnőttek is (már bejöttek néhányan) tágra nyitották szemeiket. Hja bizony, ez csakugyan a kötél-táncosok kis királynője!

Végre a bájos lányka egy merész lendülettel a földre ugrott. Ujjongó tapsvihar keletkezett.

Izgatottan távoztak a gyermekek. Még telve voltak azzal, amit láttak és hallottak. Annus és Margitka is egész úton hazáig arról a sok szép dologról beszélgettek, amit ma láttak. De különösen azt a csodálatos lánykát emlegették, aki oly finom, oly szép volt, mint egy angyal! És micsoda pompás, ragyogó ezüst ruhában lépett föl!

– Hej, az bizonyára boldog lehet – mondta másodszor is Annus – semmi dolga sincs, csak pompás ruhákban táncol és ugrándozik. Mindig bűvészkedik és szép színdarabokban játszik. – Ó, de boldog lehet az ilyen!

– Az, és iskolába sem kell járnia – jegyezte meg Margitka, és nagyot sóhajtott, mert az iskola kényes pontja volt. A tanulás nehezen ment neki.

Ezen az estén sok gyerek alig tudott elaludni. A színház tarka alakjai még az álmukba is belejátszottak.

Még a következő napokban is sokat emlegette Annus és Margitka: „Tündének jó dolga van, neki könnyű!” Másnap este ugyanis a kis Tünde aranyrojtos piros bársony ruhában jelent meg, a rákövetkező estén pedig égszínkék selyemruhája volt: a szélén gyöngyök és színes kövek csillogtak.

Hogyan lehetnek valakinek ilyen szép dolgai? Hej, irigylésre méltó kislány ez a Tünde.

Három nap múlva igen hideg lett. A piacon abbahagyták a mutatóványokat. Mégis úgy hírlett, hogy a színészek a faluban maradnak. Itt akarják megvárni talán a tavaszt is. Hiszen más helyeken sem kezhetnek most semmibe. Az ilyen kóborló nép mindenütt otthon van.

Bőde Annus és Rostos Margitka megcsinálták másnap a házi feladatot, utána pedig kimentek a faluba. Meg akarták nézni, van-e már jég a patakon? Ahogy a malom hídja felé mennek, hát látják, hogy a karfájának támaszkodik egy idegen gyermek. Közelebb érnek, a gyermek feléjük fordul. A lányok megdöbbennek.

– Nem Tünde az, a kis kötél-táncos? Nem, lehetetlen! Az mégis egészen másképp festett: úgy ragyogott, úgy pompázott, olyan finom volt!

És mégis – csakis ő lehetett! De milyen különös! Egyáltalán nem volt olyan szép, rózsás arcú, mint akkor este. Most sápadt és szomorú. Ajka akkor mosolygott, most reszketett – talán a hidegtől, – talán a sírástól? Most is rajta van a piros bársonyruha, de az is olyan szegénynek, olyan rongyosnak tűnik fel! Az ujjai egészen ki voltak cserepesedve.

A két lány egészen furcsán érezte magát erre a fölfedezésre. Csodálkozva néztek a gyermekre. Megszólítsák? Szégyenlősen tovább akartak menni. De volt valami a gyermek arcában, ami megigézte őket. Sívárgást és szomorúságot láttak rajta. Némán állva maradtak előtte.

– Játszani mentek? – kérdezte bátortalanul az idegen gyermek. A két kis lány bólintott. Szólni nem mertek.

– Akarsz... akarsz velünk játszani? – nyögte ki végre Annus gyámoltalanul.

A kóbor lány szeme felcsillant. – Igen, ha megengeditek. Felállt a híd karfájáról s hozzájuk csatlakozott. Hármában lassan tovább mentek.

– Mi a neved? – kérdezte Margitka szemérmesen

– Tünde.

– Tünde? Igen – de ugye, ez nem valami igazi név? Úgy hangzik, mint a tündérek neve a mesékben... s este te is tündérkirálynőt játszol.

De bizonyára van egy másik, rendes keresztnéved is?

– Nem tudom – mondta a gyermek.

– Hát az édesanyád hogyan szólít?

– Ó... az én anyácskám régen meghalt. A lányka szeme könnybe lábadt.

Igen, ő is csak úgy hitt, hogy Tünde! De sokszor azt is mondta, hogy Frida.

– Úgy? Akkor hát Elfrida a neved? – Annus okos volt. Neki ez mindjárt eszébe jutott. Nem hiába, épp most olvasott olyan történetet, amelyben valami Elfrida is szerepelt.

Tünde vállat vont: Talán... én nem tudom.

– No, mi azonban így hívhatunk téged – vélte Margitka, és hozzátette: Neked jó dolgod van, nem kell tanulnod, nem kell iskolába járnod.

– Ó, én olyan szívesen mennék iskolába. De oly szívesen! szólt Elfrida. – Ott sokkal szebb, mint nálunk. Azt hiszed, hogy nekem nem kell tanulnom? – Keserű vonás mélyedt a sápadt gyermekarcba. – Csak nektek kellene naponta órák hosszat gyakorlatozni a kötélén. A végén már fáj minden csontom. S míg el nem találom, mindig kikapok.

– Ah, verést is kapsz?

– Igen, sokszor. Apám meghalt. Egyszer lezuhant a kötélről. Akkor a nagybácsi felfogadott. Már tudtam valamelyest táncolni. Most az ő számára keresek kenyeret. Megver, ha nem tudok valami újat jól megtanulni. És Esmerildának is – tudjátok, aki a Genovévát játszotta – igen gyors a tenyere.

A két lány szótlanul állt ott.

– De a szép ruhák! – suttogta Annus bátortalanul.

– Ó azokat csak este hordom. Nem is olyan szépek. Napközben ... nézzétek csak – rámutatott a feslett helyekre, a lyukakra és szakadásokra. Nem volt sem sapkája, sem bundája, sem kesztyűje. Vékony kis kabátjában vacogott a hidegtől.

Nem telt bele félóra s már tisztában voltak vele Annus és Margitka, mennyit szenved ez a boldog gyermek. Atyját, anyját elvesztette. Mint fészkéből kiveret madár hazátlanul küszködött. Lelkiismeretlen rokona kiszípolyozta. Veréssel és koplaltatással tanította a mutatóványokra – mint a kutyát szokás. – Este ki kellett öltözködnie, szépnek és mosolygósna kellett lennie. De különben nyomorgott és szenvedett.

Ez volt tehát Tünde a „szerencsés, irigylésreméltó kötéláncos-királynő!”

Ezen a napon mélyen eltűnődve mentek haza Annus és Margitka.

Következő nap délutánján nem volt iskola. Elfrida már várt új barátnőire. Úgy beszéltek meg tegnap, hogy találkozni.

– Igen, de előbb még egy negyedórara a templomba kell mennünk – szólt Annus – később már nem juthatnánk hozzá. Hiszen te is velünk jöhetsz addig.

– Ide bemenjek? – kérdezte Elfrida csodálkozva. – De hát miért? mit csináltok ti ott?

– Nohát az édes Jézust akarjuk meglátogatni. Múlt hét óta készülünk mi is az első szentáldozásra – jelentette Annus.

– Az első szentáldozásra? ... mi az?

Megdöbbenve néztek rá.

– De Elfrida, azt mégis csak tudnod kell. Fehérvasárnapon mehetünk az első szentáldozáshoz!

Szegény gyermek gyámoltalanul nézett rájuk.

– Első szentáldozás?... mi az? kérdezte újra.

Margitka eliszonyodva csapta össze a kezét.

– Hát te azt sem tudod? Ugyan – talán cigánylány vagy te? – dadogta. Félelem szállta meg. Elfrida szemei könnyesek lettek.

– Nem – mondta csendesen – de hát én nem tudom, mi az!

– Csak ne sírj, Elfrida – kérlelte Annus. Ő volt a szelídebb. – Te bizonyosan régóta nem voltál már hittanórán. A szentáldozás, tudod, az Úr Jézus maga, aki a mi szívünkbe jön: Jézus Krisztus!

Elfrida figyelmesen hallgatott rá. Jézus nevénél eszébe jutott: – Ó, az édes Jézus? Igen, róla már hallottam. Anyus mesélt róla valamikor. Ő ez már olyan régen volt. Nem is tudok már sokat belőle. Csak azt tudom, hogy ő olyan jó és úgy szereti a gyermekeket. Anyus megtanított egy versikére is. Ezt minden reggel fel kellett mondanom:

Kis szívecském van énnekem,
Kevés a hely benne,
Mind a tied én Jézusom,
Ha még annyi lenne.

De különben semmire sem emlékszem. Iskolába sohasem jártam. A nagybácsi azt mondja, hogy arra nincs szükségem. Kérlek, meséljete róla!

Most hát látta Annus és Margit, hogy az a gyermek még sokkal szerencsétlenebb, mint ahogy tegnap tapasztalták! Kis pogány. A lelke is hányódott, idegen, hontalan. Nem tudta s mégis éhezett annak a szeretete után, akit nem ismert.

Tanácsstalanul néztek össze. Mit csináljanak? Aggodalom szállt a szívükre. Végül Annus döntött:

– Hallgass ide, Frida! Ne menjünk el veled a plébános úrhoz? Ő odaát lakik. Sokkal jobban el tudna neked mindent mondani, mint mi.

– Ő nem – szabadkozott a gyermek. – Ha a bácsi megtudja, megint csak megszid és elver.

– Már tudom, – kiáltott Margit örömmel. – Elmegyünk mihozzánk. Otthon elmesélünk Elfridának a bibliából mindent. Felolvassuk neki és megtanuljuk a katekizmust. Ezt megtehetjük mindennap. Édesanyám szívesen megengedi, nem lesz ellene kifogása.

Elfrida szeme ragyogott – ó igen, így olyan szép lenne. De akkor el kell mondanotok mindent az édes Jézusról.

De hátha a nagybácsid észreveszi? – vetette közbe Annus.

– Dehogy! Ha már megvagyok a gyakorlatozással, senki sem törődik velem többet. Gyertek, menjünk most mindjárt – kérte Elfrida.

– Igen – egyezett bele Annus – és akkor mindennap elmesélhetjük neked, amit a plébános úr a hittanórán magyarázott. Ha aztán majd mindent tudsz, meg fogjuk kérdezni, szabad-e neked is a szentáldozáshoz járulnod? De most előbb jöjj a templomba. Megmutatjuk neked, hol lakik az Úr Jézus!

Félős tisztelettel térdelt az idegen kóborló gyermek, talán először életében, a templomban. A két lány suttogva magyarázott neki. Ájtatosan figyelt. A hontalan, kósza lélekben olyan érzés támadt, mintha otthonra talált volna.

Több héten át napról-napra összejött a kis kötél táncos leány új barátnőivel. És az isteni gyermekbarát bizonnal örömet talált a két lányka apostoli buzgalmában: olyan nagyon igyekeztek azt az elhagyott kis lelket öneki megnyerni. És a gyermek is olyan szomjazással, olyan vágygal fogadta a szeretet üzenetét. Tágra nyitotta szívének kapuit, hogy az isteni szeretet csodáit művelhesse benne.

Órák hosszat olvasott most Elfrida azokban a szent könyvekben, amelyeket Annustól kapott kölcsön. Iskolába ugyan sohasem járt, mégis folyékonyan tudott olvasni. Még atyja megtanította a legszükségesebbekre s azóta sem felejtette el az olvasást. Mindig egy régi történelmi könyvet forgatott. Ez volt életének egyetlen változatossága. Most eldugta a bibliát és katekizmust szekerükön egy zugba s ha egyedül volt, elolvasta azt a sok szent, nagyszerű, csodálatos dolgot, amit neki Annus és Gitka magyaráztak. Lelke hamarosan felfogott mindent s nagy vágy támadt benne, hogy az édes Üdvözítőt magához vehesse a szentáldozásban.

De ah, olyan boldog ő sohasem lehet!

Csüggedten hajtotta le fejét. Éjszaka titokban forró könnyeket sírt...

Azonközben eljött a farsang vége is. Éjjeleken enyhébbre vált az idő. Azért húshagyókedd estén a piacon új előadást akartak bemutatni. Úgy hirdették, hogy „nagyszerű színdarab lesz a tündérkirálynő bámulatos mutatóványaival.”

Előzőleg Elfridának egész napon át gyakorlatoznia kellett. Hej, nem egyszer suhogott a korbács sovány kis hátán. Remegett a felindulástól.

De mire este lett, izgalmának semmi nyoma sem maradt. Mosolyogva, bájosan, rózsaszín fátolba öltözve állt ott és fogott a dolgába. A vendégek visszafojtották lélegzetüket, feszülten figyelték a nyaktörő mutatványokat. Harsogó tapsvihár tört ki mindig, ha a kis művész egy-egy nehéz számot szerencsésen kiállott. Most jött a legnehezebb pont: a „salto mortale,” a halálugrás. A kötélről fel kellett pattannia, mint egy gummilabda, a levegőben bukfcencet hánynia s aztán leesve a kötelet újra elkapnia.

Egy pillanatig egyenesen állt a kötélén, mintha erőt gyűjtene. Valóban ingadozott a kis teremtés, vagy talán csak úgy látszott? Azután kitárta karjait, a könnyű test fölpattant...,

S akkor ... sok torokból rémes kiáltás tört ki. A földön mozdulatlanul feküdt egy véres test!... A védőháló átszakadt és az esést csak keveset enyhítette.

Az emberek megdermedtek. A vér megakadt az ereikben. Mindenki felugrott. Gyors ide-oda rohanás, kiabálás, kérdezősködés... A függőnyt leeresztették.

A tulajdonos eltorzult arccal lépett a függöny elé:

– Csak egy kis baleset, – szólt nyugtatólag. – Nem jelent semmit! Kérem a tisztelt vendégeket, maradjanak nyugodtan.

De a vendégeknek elég volt a komédiából. Öt perc alatt kiürült a nézőtér. Csak néhányan mentek a kulisszák mögé s ajánlkoztak, hogy segítenek.

Benn a kötéláncos gyermek tört tagokkal feküdt.

Gitka mindent elmesélt anyjának. Ő meg még aznap este tárgyalt a plébános úrral. A tisztelendő úr azután elment hazulról, még néhány dolgot kellett elvégeznie.

Következő reggel korán elhagyták a színészek a falut. Elfrida pedig halálos betegen feküdt párnái közt a falu kis kórházában.

Jött az orvos, megvizsgálta és megtett mindent, amit még tehetett.

– A törött lábak még meggyógyulhatnak – mondotta. – Azonban súlyos belső sérüléseket is szenvedett. Szegény kis teremtés nem húzza már sokáig.

Mikor a beteg magához jött, a plébános úr ott ült ágya mellett. Vigasztalta és nyugtatta. Azt is megvizsgálta, hogy az Isten kegyelme s két derék, első szentáldozásra készülő tanítványának buzgósa mit eredményezett nála. És azt találta, hogy esze, szíve, lelke nagyon jól elő van készítve. Már csak a legközelebbi előkészület van hátra.

Ezen a napon állandóan mellette maradt s amikor a gyermek fájdalmai megengedték, folytatta a kis apostolnövendékek művét. Elfrida tele volt szeretettel és igen vágyakozott az édes Jézus után. A plébános úr nem akarta őt tovább visszatartani Tőle. Azt kérdezte a gyermektől:

– Hátha téged nagyon szeret az Úr Jézus és mindig magánál akar tartani és mindjárt el is vinne magával az égbe? ...

Elfrida szemei felragyogtak:

– Ó igen... az égbe ... – suttogta – soha többé a kötélre ... mindig Jézusnál maradni... ó édes Jézus, jöjj, vigyél el engem!...

Másnap a csendes kórházban megható ünnepség folyt le. Az isteni Üdvözítő már földi életében is szerette a gyermekeket. Most betért ennek a szegény, elhagyott, összezúzott gyermeknek a szívébe. Elfrida megható szeretettel és bensőséggel fogadta édes Jézusát.

Csak a plébános és a kedves nővér voltak jelen, meg Annus és Gitka. Ők mutatták meg barátnőjüknek az utat az Úrhoz és ők részesítették ebben a nagy szerencsében. Forró könnyeket hullatva álltak az ágy mellett. Szemüket nem tudták elfordítani a szegény kis Elfrida szenvedéstől halvány, átszellemült, boldog arcától.

Még akkor este elvitte magával a jó pásztor a fáradt, hányatott kis juhot, amely támolyogva és félénken, idegenül és hazátlanul bolyongott a földön. Felvitte magához az égbe, hogy szíven otthonra és megnyugvásra találjon.

Az ébresztő hang

Egy másik angyal kezdett el mesélni. Így szólt:

– Nagyhéten történt. Egyszer a háború alatt nagyon komoly és ünnepélyes hangokat hallottam. Kedvet kaptam rá és utána lebegtem a harang hangrezgéseinek. Régi, egyszerű templomba értem. Éppen hadiájtatosság volt. Sokan voltak benn. Buzgó áhítattal imádkoztak a harcok irányítójához. Imádkoztak a kedveseikért. Sok-sok könnyhullatást láttam, sok felszálló sóhajtást hallottam. Meghatva figyeltem az esengő befejező dalra:

Imádunk szent ostya,
Drágalátos manna,
Seregeknek ura,
Királyok királya,
Üdvözlégy angyali kenyér,
Váltságunkért adatott bér,
Drága szent test és vér.

Áldd meg országunkat,
Mi magyar hazánkat,
Vezéreljed jóra
A mi királyunkat.
Ments meg minket ellenségtől,
Döghaláltól és éhségtől,
Krisztus teste s vére.

A dal hangjai elzengtek. Az esti háborús ájtatosság bevégeződött. Csendben távoztak el az emberek a templomból. Fáradt aggastyánok, hervadt anyókák, bánatos asszonyok bizalommal teljes pillantást vetettek az oltárra s azután mindnyájan nyugodtabban, vigasztaltabban tértek haza. Isten oltalmazza meg kedveseiket ott kinn a vad küzdelemben. S ha másképp határozott volna – ha a legsúlyosabb áldozatot követelné... mégis segítsen elviselni!...

Gyermek kevés volt jelen az ájtatosságon. Csak néhány idősebb. Hiszen későn kezdődött: este nyolc órákor. Az anyák nagy elfoglaltságuk miatt csak ilyenkor jöhettek. Ebben az időben pedig a kisfiúk és kislányok már javában aludtak az ágyban. A tanító úr amúgy is elvezette tanítás előtt a gyermekeket a templomba: tartottak nekik külön hadiájtatosságot.

De Hám Rikárd mindig ott volt a litániákon, pedig csak tíz éves volt. Első szentáldozásra készült, azért anyja magával vitte. Ott ülhetett a nagyok között a családi helyükön. Elég büszke is volt rá. Tegnap anyja meghűlt, nem tudott elmenni. Rikárdot sem akarta elengedni. Kis lurkóknak nem jó este az utcán járkálniok. De Rikárd olyan nagyon kérte. Hiszen csak néhány lépés tőlük a templom! Csak a sarkot kell megkerülni. Hiszen ő nem fél. Meg aztán édesatyjáért is kell imádkoznia, aki kinn van a harctéren. – Erre a szóra anyja eleresztette.

Rikárdból azonban nem a buzgóság beszélt. Csuka Karcsival, Bot Fricivel megbeszéltek egy vidám csintalanságot. Az volt a tervük, hogy ájtatosság után csendesen a lányok után osonnak, titkon meghúzzák a copfjukat, azután – új! húj! egy mellékutcában eltűnnek.

– Ej, ez finom tréfa lenne! A lányok úgyis mindig olyan ijedősek – mondta Kari lekicsinylőleg – mindjárt sikítoznak és elszaladnak. Kari és Frici épp oly pajkos gyerekek voltak, mint Rikárd.

Azonban ájtatosság alatt, mikor Rikárd éppen anyja helyén a nagy padban büszkélkedett, egyszerre csak elment a kedve a csintalanságtól. Előtte egy anyóka térdelt és keservesen sírt.

Az öreg Forgó néni volt: öt fiát veszttette el a háborúban. Talán éppen most kapta meg az egyik fiáról a gyászhirot!

Rikárd egyszerre szomorú lett. Talán, ó talán éppen ebben az órában került halálos veszedelembé az édesapja! Talán meg is sebesült. És ő, Rikárd ostoba csínyeket forgatott fejében!

Eszébe jutottak és üldözték azok a szavak, amelyeket anyja az újságból olvasott fel:

Minden perc arra int:
Emberek pusztulnak.
Az óra azt üti:
Testvéred meghalhat.
Gondolj rá untalan;
Emberek pusztulnak,
Testvéred meghalhat,
Háború van.

Igen, „emberek pusztulnak, testvéred meghalhat.” Rikárd egészen megszégyenült. Csüggeteg lett. Hogyan is tudott ostoba csínyekre gondolni! S a mellett első szentáldozásra készül! – Mikor az ájtatosságnak vége lett, még ott maradt térdepelve. Elment a kedve az eszeveszett játéktól. Csak várjanak rá Frici és Károly, míg bele nem fáradnak; aztán menjenek haza nélküle.

A templomszolga körülcsozogott az oltogató rúddal és eloltotta a gyertyákat. Rikárd kiosont a padjából az előcsarnokba. Ott a torony alatt a Fájdalmas Szűz képe volt. Néhány gyenge fényű gyertya vetett rá világosságot. Asszonyok térdeltek körülötte.

Rikárd mögéjük térdelt. Vagy egy negyedórába került, míg a sekrestyés az oltárt másnapra elkészítette.

Félénken nézett maga körül. Milyen kísértetiesnek tűnt fel minden: a templom sötét, elől az oltárt csak egy gyertya világítja meg, az öreg ember csendesesen tesz-vesz körülötte... itt a torony alatt sötét alakok a Szent Szűz képe körül és a Szűzanya a Fia holttestét tartja ölében.

A gyertyafény bizonytalan, fellobbanó fényt vetett a titokzatos holttestre. Mily kékes-sápadt, mily halotthalvány volt itt a Megváltó! Ni! Nem vetette most hirtelen fel a tekintetét? Mintha Rikárdra nézett volna! Oly fájdalmasan ... oly panaszosan ...

Nem. Tévedett. Csak a gyertyafény volt. Természetesen a gyertya fénye! Vagy mégsem? – Megint úgy érezte Rikárd, hogy azt a panaszos, szemrehányó tekintetet látja. Mintha mondaná: „Én nemzetem, édes népem, te ellened mit vétettem?”

De mikor jobban odanézett... nem, a szemek zárva voltak.

Rikárd mély, remegő lélegzetet vett. Ah, ez azért jött csak, mert már nagyhét van, holnap nagycsütörtök lesz és aztán jön a gyónás. És nemsokára, bizony már nemsokára fehérvasárnap!

Igen, és neki itt még esztelen csínyek jártak az eszében. Jobb lett volna, ha készülődik, javulásra, szívének a tisztítására gondol!

Rikárdnak melege lett. Kezdte magát kényelmetlenül érezni. Jól elkészült-e? Leküzdötte-e a hibáit? Dehogy. Nem készült méltón az első szentáldozásra. Épp oly vad és rakoncátlan volt ebben a fontos, szent időben is, épp oly szeszélyes, pontatlan, kotnyeles, okvetlenkedő, veszekedő!

Igaz, a katekizmust megtanulta; de inkább csak hiúságból. Nem tudta elviselni, hogy mások legyenek előtte. Tanulásban, meg mindenben, még a játékban is első, vezető akart lenni. Az ő akarata szerint kellett mindenkinek igazodnia, az ő feje szerint kellett mindennek történnie, máskülönben kész volt a perpatvar, a veszekedés.

Ó mily rengeteg hiba jutott Rikárdnak eszébe! Különös, mennyi apró kis fény támadt benne ebben a homályos templomban.

Lelkében valami elkezdett suttogni: „Tudod-e még, Rikárd, mily engedetlen voltál tegnap édesanyáddal szemben? Emlékszel még rá? Tegnapelőtt nem csináltad meg a leckédet s a tanító úrnak azt hazudtad, hogy nem volt rá idő? Emlékszel még... emlékszel még...?”

Ekkor a sekrestyés csörgetett arra a kulcsköteggel. Rikárdnak mennie kellett. Szorongva ment haza. Az utca egészen üres és elhagyatott volt. Hideg szél kerekedett. A házak sötétben álltak. Csak itt-ott csillámlott elő a boltok redőjén át némi világosság.

Kihalt és csendes minden. Rikárd arra gondolt, milyen szomorú sorsa lenne egy idegen, fáradt vándornak, ha most éjszaka hajléktalanul menne végig ezen a halott, üres, sötét utcán és a házak mind zárva maradnának előtte. S akkor eszébe jutott az ige: „Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek.”

Vagy talán mondta is valaki?... Miért is jöttek ma rá mindig ilyen gondolatok?

Igen, az Üdvözítő tényleg ott állt az ajtó előtt: szívének ajtaja előtt és kopogott... már régóta... és mindig hiába. – Rikárd közönyösen hagyta őt állni a hidegben, a sötétségben.

Szabad neki Jézust egyáltalán a szívébe fogadnia? Hiszen a szíve oly rendetlen, szeretetlen, sötét, nagyon sivár.

Rikárd mélyet sóhajtott s aztán felsietett a házuk lépcsőjén.

– De fiam, hol voltál eddig? – Kérdezte anyja aggodalmasan – a litániának már rég vége van.

Imádkoztam idáig – mondta Rikárd csendesen.

– Igen, – intette anyja komolyan – imádkozzál áhítattal, hogy az Úr Jézus megsegítsen. Fehérvasárnapig már rövid az idő. Fiam, te sokat mulasztottál. Ezekben a napokban pótolj mindent, hogy az Úrnak méltó hajlékot készíthess szívedben.

– Igen, anyus – ígérte Rikárd s küszködött a könnyeivel.

Rikárd már rég az ágyban feküdt, de még nem aludt. Megvárta, amíg megszólal a kilencórai harangszó a hadbavonultakért.

Régi háborús szokás ez arrafelé. Sok plébános bevezette újra a világháború alatt. Itt is így volt, ebben a templomban. A legnehezebb, a legtompább harang szólt ilyenkor. Rikárdnak mindig mélyen a szívéhez szólt, valahányszor megkondult! Ilyenkor mindenki elimádkozott legalább egy Miatyánkot.

Ma is ijedten rezzent össze Rikárd, mikor kilenc órakor a hadiharang megkondult az éjszaka csöndjében. Lassan, komolyan szólt. Három verset húztak s oly hosszan, mint ameddig a Miatyánk tart.

Most még meghatóbban zengett: panaszosan, intőn, megrázóan. Rikárd összekulcsolta a kezét, imádkozott atyjáért, aki messze volt, a háborúban. Imádkozott, hogy megismerje és mélyen megbánja a bűneit. Húsvétig most már nem is fog hallani harangszót. Hisz holnap, nagycsütörtökön, elhallgatnak a harangok, elnémul az intő, komoly ébresztő harangszó.

Rikárd ájtatosan imádkozott és lassankint elaludt... De remegő lelke, melyen Jézus kopogtatott, nem tudott megnyugodni: reszketve, az Urat keresve röpdösött körül.

És elballagott az éjsötét utakon a templomhoz. De a templom zárva volt. A lélek tovább ment. Megkerülte a templomot, egy szűk utcán át eljutott a Szentlélek-kolostorhoz. Mellette az Úr Jézusnak egy kőszobra állott. A lélek ott maradt állva.

A háttérben magasra meredt az üres kereszt. Még rajta csüngtek a kötelek, amelyekkel a magasba vonták. Előtte pedig egy kidöntött fatörzsön ott ült az Úr nagy nyomorúságában.

Ott ült fázva, kínoktól szétszaggatva. A töviskoronás fő mélyen meghajolt, a szent test a gyötrelmekről meggörbedt, remegő térdeit összeszorította. Kezei szégyenletesen össze voltak kötözve s tehetetlenül csüngtek alá. A megható szobron mérhetetlen fájdalom és szeretet volt kifejezve.

Jámbor elődök állították a szobrot, s minden pénteken égett egy mécses előtte. A nép csak várakozó Krisztusnak nevezte – mert ott ült az úton és várt. – Várt... Mire várt? Ó, hogy valaki jöjjön, gondoljon fájdalmaira s hozzon vigasztalására szerető szívet, szívet, szívet!

Rikárd lelke letérdelt a kereszttel. És íme – a szobor megnyitotta szemét – azokat a mély, hűséges Megváltó-szemeket. Ránézett és csendesen mondotta: „Végre megjöttél.”

– Ó Uram! – kiáltotta a lélek – hát annyira vártál reám?

– Igen, gyermekem. Én vártam rád régóta! Hívtalak. Zörgettem nálad – gyakran, gyakran! Szóltam hozzád a hitoktatáson, mikor a szentáldozásról volt szó; a tisztelendő úr, a tanító úr, az édesanyád feddésében. Szóltam hozzád sok-sok kegyelem révén. De te nem gondolsz az én szeretetemre. Alig gondolsz rá, hogy hozzád jövök. Te nem készítesz számomra helyet a szívedben, hogy nálad pihenhessek és szívesen veled legyek.

A gyermek lélekben mély szégyenkezéssel hajtotta le fejét. S amikor újra felemelte, hogy megijedt! Jézus minden sebe újra megnyílt s vér áradt belőlük. Remegve kérdezte: Uram, miért tüzelnek olyan pirosan a sebeid?

– Ó lélek, te érted vérzek és szenvedek! A te engedetlenséged, a te civódásod szúrta a töviseket a homlokomba. A te hanyagságod, torkosságod, hiúságod korbácsolt engem véresre. A te hidegséged miatt fázom. Te oly közönyös és szeretetlen vagy, az első szentáldozással oly keveset törődöl. Látod, ezzel döfted át a kezem s a lábam. Gyermekem, ezt szenvedtem érted – s mit teszel te értem? ... Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek.

A lélek porban feküdt előtte.

– Uram bocsáss meg – nyögte. – Ezután másképpen lesz. Ma, még ma megkezdem a javulást! Igen, én kitárom a szívemet előtted: jöjj a szívembe fehérvasárnapon... Uram, meg fogod látni: ezekben az utolsó napokban még egyszer olyan jó és engedelmes leszek. Jámor akarok lenni, szófogadó, szelíd. Keresem a magányt, megtagadom magamat. Szépen fogok imádkozni. Ezután úgy vágyom utánad, úgy szeretlek téged, ahogy csak tudlak. Uram! Uram, megbocsátasz nekem? ... Aztán akkor szívesen jössz a szívembe?

A lélek esengve nézett fölfelé – és íme egyszerre ragyogni kezdtek a sebek, mint megannyi nap s egy édes hang szólalt meg ünnepélyesen:

– Igen, gyermekem ... Most menj szépen haza békességben!

Csupa hála volt a lélek, mikor felemelkedett és eltűnt.

Rikárd pedig felébredt. Szívében bensőséges hála égett. A szeretet tüze felgyulladt benne.

És napról-napra tisztábban és ragyogóbban lángolt. A szilaj fiút áhítatos, szelíd, kedves gyermekké alakította.

Fehérvasárnap pedig örömmel tért be az Úr egy szívbe, amely tiszta volt és utána kíváncszott.

Csak te!

Egy kedves angyal csengő hangon kezdett el szólni:

Szegény az a gyermek, aki nem mehet Jézusához. Még akkor is, ha gazdag, ha úgy el van árasztva gazdagsággal és szeretettel, mint az a kis lány, aki ott lakott abban a pompás villában a városon kívül.

Pedig fehér, ártatlan kis lélek volt. Nagyon szerettem, láthatatlanul sokszor mellette lebegtem. Egy csendes decemberi napon is, amikor atyja épen lovaglásból tért haza.

– Irmgard, kedvesem, nézd csak, mit hoztam neked – kiáltott Benedek úr, mikor belépett a pompásan berendezett gyermekszobába, ahol egyetlen kislánya olvasott az asztalnál.

– Ma délben megint a városban voltál, papa? – kérdezte a kicsike atyját kedvesen köszöntve – nem is hallottam a kocsizörejt.

– Igen, mert lovagoltam. De nézz csak ide! – Finom ládikát nyitott fel és pompás babát vett ki belőle. Valóságos csodamű volt. Egészen úgy volt öltözve, mint Csipkerózsza a mesében: hullámos, szőke, igazi haja volt, afölött meg ezüst fátyol és aranykorona.

– Milyen csodaszép! – kiáltott Irmgard és boldogan szemlélte, szívére szorította a babát. – Egészen olyan, mint a mesében. Kedves apus, te mindig ilyen szép dolgokat adsz. Karját apja nyaka köré fonta. Benedek úr hallotta, hogy önkéntelenül valami sóhajtás-féle jött a kislány ajkára.

– Nos – kérdezte mosolyogva – most sem vagy megelégedve?

– De igen, papa ... csak ...

– No, mi kellene még, kis mókuskám? Csak mondd meg, ha kívánsz még valamit. Azt akarom, hogy az én kislányom örüljön és mindig vidám legyen a szeme.

– Ó papa ... én ... én annyira szeretnék ... első áldozó lenni – kérte Irmgard szemérmesen.

Aggodalmasan nézett atyjára. Gyermek létére már rég kitalálta, hogy szülei vallásról, Istenről nem szerettek hallani. A gazdag házban sehol sem volt feszület, szentkép vagy szenteltvíztartó. Sohasem beszéltek neki a kis Jézusról.

– Mit? – kérdezte elképedve atyja.

– Hát ezt meg ki verte a fejedbe?

– Senki. De ... én mégis annyira szeretném fehérvasárnap az édes Üdvözítőt szívembe fogadni.

Benedek úr vérvörös lett. Még csak ez kellett! Hogy jött a gyermek erre a gondolatra? Iskolába, hittanórára legfeljebb egy vagy két évig járt. Azóta nevelőnő foglalkozott vele, de annak nem volt szabad előtte vallásról és Egyházzal szólnia. Benedek úr és felesége fölöslegesnek tartották. Katolikusok voltak ugyan mind a ketten, de langyosak és közönyösek. Évek óta nem jártak már templomba s csak azon voltak, hogy minden mulatságból kivegyék a részüket, kiélvezzék az életet, mintha mindig vasárnap volna.

S most az ő gyermeke... nem, nem, az nem megy! Egy elsőáldozási ünnep s minden, ami vele összefügg ... meg a visszaemlékezés ... nem, ezt a felesége nem nézné szívesen!

Irmgardnak se jó, ha komoly gondolatokkal foglalkozik, templomba fut, imádkozik, gyónik...

– Apus, szabad? – kérte újból a kicsike és atyja kezét simogatta. ,

– Lehetetlen kedvesem – mondta gyöngéden – vedd ki a fejedből ezeket a gondolatokat. Te még túlságosan fiatal vagy. Később, évek múlva, majd meglátjuk.

– De papa, hiszen én tizenegy éves vagyok! Károly, a postásék fia és a kertészék Juliskája, annyi idősek, mint én, aztán már áldozhatnak.

– Gyermekem, ez a lépés igen komoly. A mama tizennégyéves volt, mikor először áldozott. Neked is elég lesz akkor.

– Ó papa, most másképp van, mint azelőtt. Hiszen a Szentatya már megengedte, hogy a gyermekek 9–10 éves korukban áldozhatnak. A Julis mondta!

Benedek úr türelmetlenül kelt fel.

– Én azonban nem engedem meg. Többet ne is említsd!

Aztán fejecskéjét gyöngéden magához ölelte, mert látta, hogy arca elszomorodott és azt mondta:

– Most csak játsszál szépen a kis Csipkerózsával. Holnap a mama is megjön s bizonyosan ő is hoz neked valami szépet az útról. Ma éjszaka biztosan fagyni fog, nemsokára a tó is befagy, akkor elmész majd Elza kisasszonnyal korcsolyázni. Három hét múlva meg karácsony lesz; te meg írsz szépen a Jézuskának levelet. Megírod, hogy mit hozzon karácsonyra. Gyermekek, légy vidám és jókedvű!

Megcsókolta és elment.

De Irmgard nem volt vidám és jókedvű. Nézte a szép babát, de aztán csendesesen félretette. Elővette azt a könyvet, amelyet atyja bejövetelekor félretett. Katekizmus volt.

Elkezdett olvasni belőle. De nemsokára a könnyei hullottak a papírosra: a szentáldozásról olvasott! Milyen szívesen járult volna ő is a szentáldozáshoz! Hiszen olyan bensőségesen szerette az Urat. Korábban nem sokat tudott róla. Két év előtt azonban édesanyjának tüdőgyulladásra volt s el kellett mennie délvidékre. Akkor Irmgard három hónapig rokonoknál tartózkodott. A nagybácsi házában mélyen vallásos szellem uralkodott. Sohasem mulasztották volna el a közös imát, a misehallgatást, a szentáldozást.

Egész új világ tárult föl itt Irmgard előtt. A nagynéni látta, hogy a szegény gazdag gyermeknek éppen az hiányzott, ami a legszentebb és legmagasztosabb. Megtanította hát a jó Isten szeretetére. Unszoló kérésére megengedte, hogy unokatestvéreivel a plébános úr oktatásaira eljárjon.

És a mag jó földbe hullott. A tiszta gyermeki szív tágra nyílt az isteni szeretet előtt.

Nagynénije katekizmust is adott neki. Attól fogva szorgalmasan olvasta – de csak titokban, hogy Elza kisasszony, a nevelőnő meg ne lássa.

Igen, Irmgard valóban szegény gazdag gyermek volt. Igaz, a szülők gondos és gyöngéd szeretettel vették körül, elhalmozták ajándékokkal, minden kívánságát teljesítették. De nem tudták, hogy a gyermekük lelke valami magasabb, valami örök után éhezett és szomjazott. Nem értették, hogy a szívet, ha Jézus után vágyódik, nem elégíthetik ki a világ örömei.

És Irmgard vágyott, igen vágyott az édes Üdvözítő után! Újra meg újra elvégezte a lelki áldozást. Unokanővére, Hedvig akkor éppen első szentáldozásra készült. Ő mondta neki, hogy az Úr Jézusnak kedves a bensőséges vágyakozás. Hedvig tanította meg arra a szép imára is: „Édes Jézus, jöjj hozzám!” Különösen két szakaszát igen megszerette, annyira órá illet:

Kis szívemnek túlkeves
Minden földi élvezés.
Csak Te vagy az, Jézusom,
Aki után szomjazom.
Nagyon vágyom utánad,
Nem nyughatom, csak nálad.
Fogadd szívem örökbe,
Legyen tied örökre!

Bizony nem tudta őt semmi élvezet, semmiféle ajándék boldoggá tenni, ha a legfőbb boldogságot nélkülöznie kellett. Károly és Juliska a házi alkalmazottak gyermekei, fehérvasárnap magukhoz vehették az Úr testét. Még a legszegényebb gyermekek is örültek a nagy napnak. Csak neki, a szegény gazdag gyermeknek nem volt szabad az Úr asztalához járulnia.

Fejét az asztalra hajtotta s keserű könnyeket sírt.

Másnap reggel Irmgard anyja hosszú útról tért haza. Meleg szeretettel ölelte szívére leánykáját.

Gyönyörű ajándékokat is hozott kedves gyermeke számára. Irmgard gyengéden megköszönte és igyekezett örömet mutatni. És mégis este, mikor ágyában feküdt, csendesen, észrevétlenül sírdogált és hő epedéssel imádkozta:

Kis szívemnek túlkevés
Minden földi élvezés.
Csak Te vagy az, Jézusom,
Aki után szomjazom ...

Irmgard egészsége mindig törekény volt. A következő hetekben sápadtnak és szomorúnak látszott. A szülők nagyon aggódtak egyetlen gyermekükért. Minden módon igyekeztek őt felvidítani. Az anyja megkérdezte az orvost, de az nem tudott semmiféle betegséget megállapítani. Persze nem is sejtette, hogy a gyöngéd gyermek lelke a vágytól volt beteg.

Az apa rég elfelejtette Irmgard kérését, hiszen többet nem említette. Talán csak múltó ötlet volt tőle, gondolta magában. Képzeltük, mennyire ámultak a szülők, mikor Irmgard karácsonykor csak ezt a néhány szót írta fel karácsonyi kívánságának:

„Fehérvasárnap szeretnék a szentáldozáshoz járulni, nincs semmi más kívánságom.”

A szülők meglepetve néztek egymásra. Mi volt hát gyermekükkel? Hogy jött erre a különös kívánságra? Ezt csak nem lehet teljesíteni! Leánykájuknak még nem szabad teletömnie a fejét vallási kérdésekkel és dolgokkal, hittel, Egyházzal, parancsolatokkal, bűnökkel és más effélével. Nem, nem, arra még ráér – még ugyancsak ráér!

Így vigasztalták a kicsikét s a ragyogó karácsonyfa tövében gazdag ajándékokat halmoztak fel számára.

A szelíd gyermek nem szólt többet szívbeli kívánságáról, de a napsugaras vidámság mindjobban eltűnt róla.

Újév után nagyvárosi villájukba szoktak jönni, hogy a farsangot jobban élvezhessék. Idén is úgy tettek. Remélték, hogy az új benyomások el fogják szórakoztatni gyermeküket.

Benedek úr és neje számára most mámoros ünnepségek ideje következett. Színház, bál, hangverseny, jelmezes estélyek ... majdnem mindennapra jutott valami új. Irmgard is elment kis pajtásainak néhány mulatságára és ott igen vidáman voltak. De a lelkén mindig keresztül hangzott a szó:

Kis szívemnek túlkevés
Minden földi élvezés.

Eljött a farsang vége is. Házuk erkélyéről nézték végig a szülők Irmgarddal a pompás farsangi menet órák hosszát tartó felvonulását. Este álarcos bálra mentek. Elza kisasszony engedélyt kapott, hogy egy jó ismerős család meghívását elfogadhassa. A cselédek titokban elosontak hazulról mulatni. Csak az öreg szakácsnő gubbasztott a konyhán.

Irmgard egyedül maradt szépen berendezett szobájában. Egy darabig kinézett az utcára. Olyan sívár, gonosz sürgés-forgás folyt ott! Ugyan hány vétek bántotta meg most az Istent?

Egyik szobalány mondta neki, hogy a közeli barátok templomában negyvenórás szentségimádás van a világ bűneinek engesztelésére.

Itt tehát ki lesz téve az Oltáriszentség – gondolta magában Irmgard dobogó szívvel. Legalább megláthatná most az isteni Üdvözítőt. Megmondhatná neki, mennyire sóvárog utána!

Heves vágy fogta el. Remegve húzta fel fehér bundácskáját, vette a muffját – és gyorsan elindult. Nem mert egyenest az utcára menni. Lassan suhant a kertbe, mely a villa körül volt,

kinyitotta az oldalajtót s egy csendes, néptelen utcába jutott. Még csak egy pár lépés, megkerüli az utcasarkot és ott van a templom előtt. Belép.

Gyertyafényben, virágtengerben tündökölt az oltár. Közepén ott volt a szentségtartó, benne a fehér ostya, amelynek színe alatt az Úr rejtőzködik. Két éve nem látta már őt Irmgard, vágyott a szíve utána.

Letérdelt egy padban. Szemeit változatlanul a szent ostyára irányította. Arca könnybeborult. Mennyi minden mondanivalója és kisírni valója volt az Úr Jézus számára! Hiszen ő látta és hallotta őt! Rábízta minden bánatát – hasztalan reménykedéseit és óhajításait, fájdalmas nélkülözését. Megkérte Jézust, változtassa meg szülei szívét.

Csak Jézusra vágyakozott és az ő szeretetére. „Kis szívemnek túlkeves minden földi élvezés” ... imádkozta újra meg újra.

Egy órahosszat maradt Irmgard a tabernákulum előtt. Azután tétovázva elhagyta a templomot. Alig tudott megválni tőle. Szinte úgy érezte magát, mintha a mennyben lett volna. De irtózatosan kifáradt. Kimerítette az ima, a sírás, a sok térdeplés, a szokatlan erőfeszítés és felindulás.

Az utcára érve félénken és remegve lapult a házakhoz. Mindenütt vad zsvaj és rikácsolás. Egy utcasarkon váratlanul egy részeg emberrel ütközött össze.

– Ohó, kis hófehérkém, – nevetett a részeg s úgy mellbe lökte, hogy hanyat vágódott s fejcskáját egy lámpavasba verte. Mozdulatlanul fekvé maradt a földön. A részeg ember megijedt és elszökött.

Pillanat alatt egész embergyűrű keletkezett a gyermek körül. Sokan sajnálkoztak, de senki sem ismerte a kicsikét. Véletlenül arra jött egy orvos, fölemelte a könnyű kis testet s bevitte egy közeli kórházba, ahol a kedves nővérek voltak s mindjárt ágyba fektették.

– Nem sérült meg – mondta az orvos gondos vizsgálat után. Csak elájult az esés és az ijedelem következtében. De úgy látszik, valami erős fölindulás, vagy aggodalom is hozzájárult, mert nézze, kedves nővér, az arcocskája egészen ki van sírva. Cseppeket írok neki. Először kis láza lesz, utána nyugodtan fog aludni. Éjszaka azonban virrasszon mellette, kedves nővér!

– Doktor úr, nem tudja, kié ez a kislány?

– Nem. Most nem is kérdezhetjük meg tőle. Most feltétlen nyugalomra van szüksége. Kérdezze meg holnap reggel s azután értesítse a szülőket. Szegény kicsike! Úgy látszik előkelő szülők gyermeke. No, jó éjt, kedves nővér!

Irmgard szüleinek gyötrelmes volt az éjszakájuk. Mikor hazatértek, értesültek, hogy eltűnt a kislányuk. Fájdalmuk határtalan volt. Aggodalmasan kutattak át mindent – hasztalan. Talán valaki kicsábította az utcára s ott a vad zűrzavarban ... Ezt a rémes eshetőséget nem merték végig gondolni.

Szegény lánykájuk! Keserű szemrehányásokat tettek maguknak, hogy a kicsit magára hagyták. Utolsó időben mindig olyan csendes és szomorú volt. Miért? Talán még mindig az a furcsa vágya volt a szentáldozás után?

Ó, csak visszakapnák a lánykájukat! Most már szíves-örömet beleegyeznének szívbeli kívánságába! Ezt könnyek között fogadták meg.

Így múlt el egy aggodalmas éj. Csak reggelre tudták meg, hogy gyermekük él és egészséges, bár még kicsit gyengén és fáradtan fekszik a kórházban.

Negyedóra múlva karjaik közt tarthatták lánykájukat.

– Ó anyus – suttogta Irmgard félénken – bocsáss meg... a Jézuskánál voltam a templomban ... Csak látni akartam egyszer és meglátogatni ... mert hisz én nem ...

– Nem szabad annyit beszélni – szólt közbe a nővér – a kicsikének nem szabad felizgulnia. Még gyenge, a doktor úr mondta. Az önök lánykája bizonyosan igen jámbor gyermek, buzgón készül az első szentáldozásra. Éjszaka láza volt s még lázában is folyton a tabernákulumról, a szentostyáról beszélt és oly szépen végezte a lelki áldozást. Mindig ezeket a szavakat ismételte: „Kis szívemnek túlkeves minden földi élvezés.” Milyen örömeire lehet önöknek ez a gyermek!

Az anya sírt. Az apa Irmgard fölé hajolt s megtörtén kérdezte: Még mindig olyan nagyon vágyol a szentáldozás után, kedvesem?

Irmgard összekulcsolta a kezét. Nem szólt semmit, de szemei könnyben úsztak.

Atyja megcsókolta. – Nos, akkor legyen meg a kívánságod. Ugye anyus?

– Igen édes gyermekem – mondta az anya sóhajtva – fehérvasárnap elmész szépen az első szentáldozáshoz és mi segíteni fogunk az előkészületben.

– Ó apus, anyus!... Köszönöm nektek ... köszönöm ... és átszellemült arccal, szemében végtelen boldogsággal ölelte át szüleit.

Mint egy angyal készült ezután Irmgard életének legboldogabb napjára. Arcocskája a következő hetekben megint üde és egészséges volt. Boldogság, vidámság sugárzott le róla.

De a szülők is kezdtek magukba szállani. A visszaemlékezés, a kegyelem órái következtek számukra is.

És fehérvasárnap, mikor Irmgard az Úr asztalához járult, szülei szívébe is beszállt ugyanazon a szentmisén az isteni vendég. Így még nagyobb volt a gyermek öröme. A kedves, ártatlan gyermek most oly bensőségesen tudta imádkozni:

Fogadd szívem örökbe.

Tied legyen örökre!

Egyedül vele

Az egyik angyal olyan fenségesen szép volt, mint egy égi fejedelem és olyan kedvesen gyöngéd, mint egy tiszta, ártatlan gyermek. Most ő került sorra s így szólt.

A Szeplőtelen Fogantatás fiúinternátusában megszólalt a kisharang. A lefekvést jelezte a növendékeknek. A kápolnában befejezték az esti imát és a fiúk párosával mentek a lépcsőn hálósobáikba a háziszabályok előírása szerint.

Ma Páter Vigilius volt a felvigyázó fönt a hálóteremben. Komoly, szerető tekintettel kormányozta a nagyokat, anyás gondoskodással dédelgette a kicsinyeket.

Még jöttek hozzá néhányan különböző ügyekben. Egyiknek elszakadt a ruhája szilaj játék közben. A másiknak fájt valamije. A harmadik szeretetlenül viselkedett s most azért a szívére kellett beszélni. Egy szeles fiú örömeiben egy levelet dugott még gyorsan a Páter kezébe: ma kapta hazulról, édesanyjától! Ezt a Pátért szerette legjobban, muszáj volt neki megmutatni, hadd részesedjék ő is örömeiben. Egy nagyobb növendék lelki ügyekben akart a Pátértől tanácsot kérni.

Végre mind elcsendesedtek. Páter Vigilius végigment a hálóterem hosszú során, egészen Ostoros György cellájáig. Mindig ez volt az utolsó útja, ha ő volt a napos. A kis Gyurkának mindig kellett egy jó szót szólnia, imádkozott vele, keresztet tett homlokára, mint édesanyja szokta.

Ó, az édesanyja! Már zsenge kis korában elvesztette őt a szegény fiú. Atyját állása sokszor távoltartotta hazulról, azért bízta az anyátlan árvát a jó szerzetes atyák oltalmára. Szegénynek ott viselték legjobban gondját.

Már több éve volt itt Gyuri. A jó páterek nem fösvénykedtek a szeretetben. Különösen P. Vigilius zárta puha szívébe a fiút. A kis, szeretetet nélkülöző lélekkel melegen bánt, hogy ne nélkülözze túlságosan az édesanyját. Egészen persze nem pótolhatta őt. Lehet-e egyáltalában pótolni az édesanyját?

P. Vigilius éppen szét akarta húzni a fehér függönyt Gyuri ágyán, mikor a fiú kijött. Már várt rá, fel is volt öltözve. Elvesztette az olvasóját. Bizonyosan az esti imánál, a kápolnában csúszott ki a zsebéből. Pedig az olvasót édesanyjától kapta még, nélküle aludni sem tudott volna.

Esdve nézett a gyermek szeme a szerzetesre. P. Vigilius szívesen megadta neki az engedélyt, hogy elmenjen az olvasóért.

– De nem félsz? – kérdezte szeretettel cirógatva a fiú haját. A kápolnában sötét lesz, csak a holdfény világít be az ablakon.

– Félni? – Mosoly vonult át a gyermekarcra. Hiszen az édes Jézus van ott, mitől félnék? örülök, legalább ma még egyszer köszönhetem.

Meghatottan nézett P. Vigilius utána. Igen, derék, jó fiú ez a Gyuri, azonban... a Páter sóhajtott, azonban szilaj és pajkos is. Olyan nehezen tudott valamiről lemondani, önfejlőséggel és daccal sokat kellett küszködnie.

Természetesen sokat küzdött ezek ellen a gyermeki hibák ellen. Nagyszerű jófelmételeket tett, sírt is hozzá, mégis minden a régiben maradt. Talán most, hogy az első szentáldozáshoz készült, nagyobb sikereket ért el a lelkiharcban.

És P. Vigilius feltette magában, hogy ezentúl még több szeretetet tanúsít a gyermek iránt és még többet imádkozik érte, mint eddig.

György eközben kinyitotta a kápolna ajtaját. A páterek közös imája még nem kezdődött el, a kápolnában nem volt senki.

Csak a holdfény sütött be. Elül, a főoltár közelében, mint lángoló rubin ragyogott az öröklámpa. Alázatos csönd volt benne.

Mégis szorongó érzés támadt a fiúban. Csendesen és elfogódottan ment a helyére. Már eszébe jutott, hogy olvasóját a padba dugta az imakönyvek közé.

Csakugyan itt is volt. György fölvette és letérdelt, hogy az Oltáriszentségben jelenlevő Istent rövid imával köszöntse.

– Te olyan egyedül vagy itt, édes Üdvözítőm – imádkozta. – Mégegyszer jó éjt akarok kívánni neked. Oltalmazd meg ezen az éjszakán. Bocsáss meg, ha megbántottalak. Segíts meg, hogy jól előkészíthessem szívemet, hogy fehérvásárnap szívesen jöjj hozzám. Tudod, nekem annyi a hibám. Segíts, hogy leszokhassam róluk. Jézus, édes Jézus...

Csend volt, mélységes csend. Csak a sekrestyében ketyegett az óra. És a piros méceses lángja sercegett. Mint valami titokzatos bűvölet, úgy fogta meg a fiú szívét a csend.

A kórus ablakain át a holdsugarak rézsút áradtak be. Végig simultak a szőnyegen és megpihentek az oltár lépcsőin, mintha az Úr lábaihoz borulva áldását kérték volna.

György szíve hirtelen megdobbant. Közel lenni hozzá, áldását venni!

És miért ne? Nem volt-e olykor elég közel az oltárhoz, amikor P. Vigiliusnak ministrált?

Igen – de ez mégis egészen más.

Még vonakodott, de mégis mintha valami titokzatos hatalom vonná a tabernákulum felé.

Még egyszer körülnézett. Senki sem volt a kápolnában. Lassan felkelt s lábujjhegyen ment előre. Megkerülte az áldoztató rácsot, az oltár első lépcsőjére ért.

Itt visszariadt. Szabad-e?

De a titokzatos hatalom hívta, egyre hívta.

Felment a második, harmadik lépcsőn és letérdelt. Fejét az oltárra támasztotta.

– Jézusom – suttogta – itt vagyok. Látsz engem? Tudod, hogy itt vagyok?

De nem, még nem volt elég közel hozzá. Ahogy térdelt, nem láthatta a tabernákulumot. Az oltár széles asztala elfedte előle.

Megint fölkel, rátámaszkodott az oltárra, amennyire tudott előrehajolt és mintegy megbűvölten nézett az arany ajtócskára.

Az ajtó mögött rejtőzött a gyermekek szerető, jóságos barátja, a nagy Isten, aki egyszer kedves gyermek alakjában sírt a jászolyban a hideg, a szegénység, az elhagyatottság miatt. Itt is ilyen elhagyatott!

– Jézus, édes Jézus, szeretlek téged – súgta a fiúcska. Eszébe jutott egy szó, amit valamikor imádságos könyvében olvasott. Az Énekek Énekéből való volt. „Íme az én szerelmesem a fal mögött áll, áttekint az ablakon s keresztül néz a rácson.”

A fal volt az arany ajtócska, az ablak és a rács, – az a kehely és az ostya színe!

Mi nem látjuk őt, de az ő szemei keresztül látnak minden leplen.

– Rám is tekint – gondolta a gyermek. Én a tabernákulumra nézek, ő pedig egyenest a szemembe. S a szememen át a szívembe lát.

– Csüggedten hunyta le György a szemeit. Ah, az édes Üdvözítő sok hibát látott ott, sok rakoncátlanságot, makacsságot és engedetlenséget.

De mindjárt ki is nyitotta a szemét. Hiszen az Úr Jézus úgyis mindent lát! Szégyenlősen nézett a tabernákulum felé.

– Ki tudsz még állni engem, édes Üdvözítőm? kérdezte. Én olyan, de olyan szívesen lennék jó, dehát az olyan nehéz! Mindig újra elfeledkezem róla.

Lábujjhegyre ágaskodott, hogy a homlokát a tabernákulumhoz támaszthassa.

Bizalmasan súgta a kulcslyukba:

– Édes, kedves Jézusom, ugye megbocsátasz nekem? Ugye újra szeretsz engem? Te is örülsz, nemde, hogy hozzám jöhetsz nemsokára? Ó mondd! Szólj hozzám egy szót, édes Jézusom! Hiszen oly sokszor tettél már jót. Olvastam abban a könyvben, amit P. Vigiliustól kaptam. Te oly sokszor szóltál ki a tabernákulumból azokhoz a szentekhez, kiket szeretted. Én is úgy szeretlek téged ... úgy szeretlek ... szólj hozzám is valamit! De minden csendes maradt. Gyuri feszülten figyelt. Semmi hang.

Most egészen lángolt a buzgóságtól és a vágytól. – Szerelmes Jézusom – kezdte újból – én más leszek ezentúl, egészen más. Örömet akarok neked szerezni. Egészen alázatos, szelíd és engedelmes akarok lenni. Ugye akkor meg leszel velem elégedve?... Felelj, csak egy szót legalább! De senki sem felelt. Az Üdvözítő hallgatott. A gyermek szemébe könnyek gyűltek. Miért nem szól? Talán haragszik? Nem tudna legalább egy szót hozzá intézni?

Ám most halk és gyöngéd hang zsongott Gyuri szívében:

– Hát nem értesz az ő nyelvén? Nem látod, hogy az Úr a hallgatásban szól a szívedhez? Jézus hallgatása oly édesen, szívrehatóan beszél!

Csendesen lakik itt az Úr! Ha meglátogatják, ha magára hagyják – ő egyaránt hallgat. Szeme mindent lát. Észreveszi, ha valaki szereti, ha közömbös, ha gyűlöli. És hallgat. Hallgat, amint máskor is hallgatott.

Tudod, hogyan korbácsolták, kínozták, gúnyolták, csúfolták az emberek. Olvastad ugye ezt a szót: „Jézus pedig hallgatott.” Így hallgat még mindig és türelmesen várja, hogy valaki eljön és meglátogassa.

Bezárhatja magát, egész éjszaka egyedül marad – és hallgat és tűr és szeret és imádkozik.

És te? Tudsz-e te hallgatni? Hogyan felfortyansz sokszor, ha valami nem megy a kedved szerint! Hogyan tudsz ellenkezni! Múltkor, mikor az osztály kirándult és neked itthon kellett maradnod, nem büntetésből, hanem csak azért, mert a jó atyák féltették az egészségedet – milyen elégedetlen voltál! Makacsságból sírtál és a lábaddal toporzéskoltál.

Semmiről sem tudsz lemondani? Semmit sem tudsz tűrni? Sohasem akarsz hallgatni?

Figyelj arra az édes hangra, amely az ő hallgatásából beszél. Hogy csalogat, hogyan hív téged! Forró szeretetről beszél – irántad való szeretetről!

A lelkiismeret hangja a gyermek bensejében elhallgatott. Gyuri mélyet lélegzett és erősebben szorította homlokát az oltárra. – Jézus – édes Jézus...! Ekkor megijedt. Mintha maga mögött halk zörejt hallott volna. Félénken nézett hátra. Senki sem volt ott. Csak a hold süttött tisztán és világosan az ablakon át.

Pedig mégis járt itt valaki. P. Vigilius nyugtalankodott a gyermek hosszú elmaradásán s utána jött. Igen halkán nyitotta ki az ajtót s bámulva pillantotta meg a gyermeket, amint az oltárhoz simul s fejét a tabernákulumhoz szorította. Meg volt hatva. Óvatosan visszavonult és becsukta az ajtót.

Ha maga az Úr Jézus társalog a gyermekével, akkor ember ne zavarja!...

György aközben kitárta mindkét karját.

– Jézus, édes Jézus! Igen én értek a te nyelveden. Jézusom, meglátod méltóan elő fogom készíteni szívemet. Csak itt volna már az a nap! Úgy kíváncszom utánad, szeretnék már egészen nálad lenni.

Megint lábujjhegyre állt. A könnyű, karcsú termet az oltár asztala fölé lendült. Most hát egészen közelében volt, szőke fejécskéjét a tabernákulum ajtaján nyugtatta.

Ajkát az arany ajtócskára szorította. Szíve lángolt.

– Jézus... ily közel vagyok hozzád... Csak az ajtó választ el minket. Jöjj!... Jézusom. Üdvözítőm, jöjj, óh jöjj. Nem bírom ki a várást. Még oly messze van ide fehérvasárnap... jöjj most mindjárt!

Hang nem hallaszott. De az öröklámpa fénye fellobbant. Valami titokzatos, édes jelenlét, valami csodálatos boldogság árasztotta el a fiú szívét.

Szent áhítatában megremegett.

Soká, soká tartotta még fejét az arany falhoz szorítva, amely mögött Istenének szíve dobogott s iránta való szeretettől lángolt. Azután lassan visszacsúszott s mintegy álomban ment a hálóterembe.

Mintha álmodott volna, mikor P. Vigilius mellett elhaladt. De a pátert meglepte a gyermek különös arckifejezése. Szeretettel megállította.

– Gyermekem, mi van veled? – kérdezte aggódva.

György ránézett, mintha egy más világból hívta volna vissza.

– Egyedül voltam az édes Jézussal – súgta a fiú. Beszéltem velem! Ó páter – hirtelen belevetette magát hű atyai barátjának karjaiba, – én mostantól fogva más leszek... Jézus volt, Jézus szólt...

Nem, most nem tudott volna édes titkáról nyilatkozni.

– Majd egyszer mindent elmondok ... úgy szeretem az Üdvözítőt!

– Édes gyermekem, az Isten áldjon meg, – mondotta a jámbor szerzetes és áldásra tette kezét a szőke fejecskére. Menj aludni.

A gyermek hamarosan elaludt boldog mosollyal az ajkán. Azt álmodta, hogy angyal az édes Jézus társaságában.

P. Vigilius sem adott még sohasem bensőségesebb áldást valakinek, mint ezen az estén az ő kis árva pártfogoltjának, akit az Úr maga vett szívére s tanított meg szerelmére.

„Nemde szívünk gerjedezt...?”

Most a fehérvasárnap angyala emelkedett fel annak a sziklának a tövéből, amelyen egykor az Úr nyugodott. Földöntúli szépségben állott ott. A teli hold ezüst sugarakat szórt fehér alakjára, arany szárnyaira. De a holdnál is szebben ragyogott az angyal édes arca, csillogó szeme, tündöklő aranyhaja. Hangja csengett, mint az ezüst harang, amikor megszólalt:

– Testvéreim, észak, kelet dél és nyugat tájairól jöttetek, hogy itt, ezen a szent helyen várjátok be azt a napot, amely minden napnak koronája. Az Úr sok szépet és csodálatosat mutatott nektek. Fényességes napokat éltetek át. De semmi sem hasonlítható ahhoz a boldogsághoz, amelyet én évenként fehérvasárnapon szemlélhetek. Mert a fehérvasárnap magában foglalja a szerencse teljességét. Olyan nagy ez a boldogság, hogy még a mi angyali nyelvünk sem fejezheti ki kellőképpen.

Boldogok, százszor boldogok azok a gyermekek, akik ebben a nagy kegyelemben részesülnek, akiknek szívébe az angyalok királya és a világ Ura kenyér színében leszáll. Ó, ha látnátok az ártatlan gyermeklelkek örömet és ujjongását! Valóban, testvérem – s most ahhoz az angyalhoz fordult, aki legelőször beszélt – igazad van: ha mi angyalok képesek volnánk irigykedni, én irigyelném az embereket, mert azoknak megadatott, ami nekünk nem lehet osztályrészünk.

Emlékeztek még, testvéreim, arra a húsvéthétfőre, amelyen a feltámadt Üdvözítő csatlakozott a szomorkodó emmauszi tanítványokhoz, aztán megvigasztalta őket és feltárta előttük az írások értelmét? Végül megismerték őt a kenyérszegésben és Jézus eltűnt szemük elől. Akkor így szóltak egymáshoz: „Nemde szívünk gerjedezt az úton, amikor ő beszélt?”

Testvéreim, az én szívem is gerjedezt a szeretettől, a hálától, a csodálkozástól, az ámuló tisztelettől! Csak arra kell tekintenem, mily nagyot tesz az Úr az emberekkel!

Az emberek a fehérvasárnapot legboldogabb napjuknak mondják. Igazuk van! Soha többé az életben nem ízelhetnek olyan tiszta, mély, szent boldogságot, mint azon a napon!

* * *

A föld hatalmasai közül is kivált Napóleon császár. Az Úr keze általa korbácsolta meg a népeket, amelyek elfordultak tőle. A fél világot letiporta. Ma már por és hamu a teste, de valamikor Egyiptomtól az Északi-tengerig terjedt hatalma és mindenki remegett tőle.

Hatalma tetőfokán állott, dicsőség és tisztelet övezte, nagyságok hízelegtek neki, népe körülrajongta. Gyakran mégis belső ürességet érzett magában és vágyakozott a gyermekkora békessége után. Egy napon hű tábornokainak meghitt körében ült, akik száz győzelmes csatát küzdöttek vele végig. Szóba jött a siker, a boldogság is. Egyikük felvetette azt a kérdést, melyik volt a legboldogabb nap a császár életében.

Mindenki kérdően nézett a császárra.

Bizonyára az a nap volt a legboldogabb, amelyen az első csatát nyerte. Micsoda büszke, magasztos önérzet töltötte el akkor a szívét! De Napóleon „nem”-mel felelt.

Hát akkor az a nap, amelyen császárrá koronázták, szólt egy másik. De a császár erre is tagadóan rázta a fejét.

Találgatták össze-vissza. Talán amikor a nép lelkesen ünnepelte bálványát? Vagy amikor a császár esküvőjét tartotta és a szerelem boldogságát is megtalálta... Nem, nem az volt!

Talán az az örömdetes nap, amikor a császárnak fia született, akit trónörökösnek hívtak és nagy ujjongás közt római királynak neveztek?

A császár erre is csak a fejét rázta. S azután komolyan így szólott:

– Uraim, ezek mind szép, büszke és vidám napok voltak. De ... de életem legboldogabb napja első szentáldozásom napja volt!

Felkelt s hallgatagon elhagyta a társaságot.

* * *

Igen, testvéreim, nincs nagyobb gyönyörűség az ég alatt, mint a jól, méltón végzett elsőáldozás. Voltak, akik az életben később eltévelyedtek, de a fehérvasárnap emléke újra visszavezette őket az igaz útra.

Várva-várom ezt a napot minden évben, örvend az én szívem Istenben, hogy látnom engedte szeretetének csodáit.

Láttam a fehérvasárnapot a nagyvárosok díszes templomaiban. A jámbor katolikus nép szereti pompával ünnepelni az Oltáriszentséget. Azért itt is csodálatos fényt és leleményes pompát fejtettek ki. Voltam egyszerű, kis falusi templomokban is, ahol az Úr szegényen lakott a szegények között s a szeretetnek kellett kárpótolnia a pompa hiányát. Láttam a fehérvasárnapot zárdatemplomokban, ahol jámbor apácák vezették a növendékeket a szent vendégséghez. Sőt a börtönbe is láttam bevetődni ennek a szent ünnepnek a fényét, mert ott meg a fehérvasárnap emlékezete csalt elő egy-egy rejtett könnycseppet megátalkodott bűnösök szemeiből.

Nem mindig ezen a szent helyen vártam be a fehérvasárnap hajnalpírját. Sokszor vágyat éreztem és már éjszaka elrepültem meglesni a kiválasztott gyermekeket, akik szenderegve várták az égi boldogságot.

Hadd meséljek el egyet-mást ebből, kedves testvéreim.

* * *

Egyszer a holdsugárral együtt szálltam le egy szegény padlásszobába, amelyben egy kislány aludt. Egy székre volt téve a másnapi ünnepre szánt ruha. Bizony csak szegényes ruhácska volt s az sem új. Az anyja szegény özvegyasszony volt, nem tellett neki. Egy olcsó kis koszorú volt a ruha fölött.

De mit törődött vele a kis Annus? Csendes, szelíd gyermek volt. Nem éppen nagyon okos, de azért derék, értelmes és szerény. A tanulás fáradságába került. Volt a katekizmusban néhány kérdés, ami sehogy sem ment a fejcskéjébe. De a tanulás értelmét: az Úr szeretetének ismeretét mélyen átértette. És szeretetben, buzgóságban, vágyakozásban senki sem volt külön nála. Szíve lángolt a szeretettől.

Csendesen pihent, kezeit a mellén összekulcsolta, bájos mosoly volt gyermekded arcán. Tudtam, hogy az Úr örömmel száll majd az ő szívébe, hiszen az ilyen ártatlan, egyszerű lelkek az ő kis barátai.

Halkan lehajoltam a szegényes nyugvóhely fölé és csókot leheltem a gyermek tiszta homlokára.

* * *

Tovább lebegtem az éjszakán át. Egy várhoz értem, amely tornyával büszkén nézett messze a vidékre.

Fehér selyemmel bevont, nagy hálószobában egy mécses gyenge fénye ragyogott s a fehér díszekre rózsaszín fényt öntött. Két nagy asztalon voltak kiterítve az ünnepi ruhák. Volt ott egy csodafinom szövet. Csipkével beborítva úgy tűnt fel, mintha napsugártól és hóból szótták volna. Mellette hímzésekkel díszített habos selyemfátyol s egy drága mirtuszkoszorú. Nyitva volt a mellette levő szoba ajtaja is. Ott megint egy rakás csillogó drága ékszer volt, amelyeket

az előkelő gyermek ajándékba kapott. Csak úgy csillogott-villogott az aranytól, drágakőtől és számtalan pompás dologtól.

De a kis hercegnő, a hercegi család egyetlen leánya rá se nézett mind erre a pompára és ragyogásra. Pillantást sem vetett a nyitott ajtó felé. Az ablaknál ült és kitekintett a világos, holdfényes tavaszi éjszakába. Nem tudott aludni. Túlságosan tele volt a szíve boldogsággal, ha a holnap napra gondolt.

– Nemsokára – susogta – édes Megváltóm, nemsokára a szívemben leszel.

Szeme végigsiklott a fehér első áldozási ruhákon. Mosolygott. De gondolatai a messze távolba szálltak.

Díszíthetik őt holnap a mély jelentőségű fehér menyasszonyi ruhával. Lelki szemei a jövőben egy más képet láttak: barna, durva szerzetesruhát. Az illatos, fehér, finom fátyol helyett fekete, darócfátyolt látott, ezüstöv és virágfüzér helyett csomós kötelet, amelyen olvasó függött... És mosolygott.

Tavaly egyszer hercegi szüleivel meglátogatta nagynénjét, aki egy női zárdában apácafőnöknő volt. Azóta gyökeret vert szívében az a gondolat, hogy ő is Jézus jegyese lesz, az Úrnak szenteli magát.

Mária, a kis hercegnő igen jámbor nevelésben részesült. A legjobb tanítók képezték szellemét. Felfogásban ismeretekben megelőzte korát. De szívét, lelkét a nemes szülők maguk alakították és gyöngéd jámborságot, angyali tisztaságot, önzetlen áldozatosságot ültettek bele.

Mária hercegnő kezét hangosan dobogó szívére szorította. Még nem volt itt az ideje, hogy szüleinek szóljon a vágyáról. De tudta, hogy szülei nem fogják ellenezni kívánságát, ha megjön az ideje. Hiszen ők csak gyermekük szerencséjét tartották szem előtt.

Holnap azonban, holnap el fogja mondani titkos vágyait, csendes óhaját az Úrnak...

Szelíden megsimogattam a kis hercegnő selymes, aranyfürtjeit és tovább repültem.

* * *

Benéztem egy faluvégi kis házba. Gyermek térdelt az ágy mellett és buzgón imádkozott. Meg se hallotta, hogy az ajtó nyílt és anyja lépett be. Még egyszer jó éjszakát akart kívánni s gyermekének tiszta szemében vigaszt találni. Sírt.

– Anyus, ne sírj – kérte a gyermek.

– Szegény fiam, milyen szomorú fehérvasárnapod lesz.

– Szomorú? Ó nem, anyám! Ha az édes Üdvözítő jön, csak nem lehetek szomorú!

– Fiam ... az atyád!... Milyen boldogok lehetnénk és most? ...

Többet nem szólt, de a fiú megértette bánatát.

Bizony kemény sors volt az, rettenetesen kemény! Az atyja börtönben! Képzeltető ennél valami borzasztóbb?

Anyja felsóhajtott keserű fájdalmában. Hogyan juthatott férje annyira? Hiszen házasságuk első idejében olyan jó, derék ember volt. Csak az ivást, azt nem tudta elhagyni és évről-évre mindig lejjebb süllyedt. Aztán rossz pajtások hatalma alá került s így csúszott a lejtős pályán lefelé.

Most gonosz büntény miatt vigasztalan börtönfalak mögött ült, dacosan, elkeseredetten. Nem hallgatott hű feleségének biztatására, sem ártatlan gyermekének kérésére.

Ha legalább a lelke Istenhez térne – ő, akkor el lehetne viselni a szégyent és csapást.

– Anyus, légy nyugodt – mondta a fiú – az édes Üdvözítő most minden kérésemet meghallgatja. Én megkérem őt, adjon atyámnak jó gondolatokat, vigasztalást és békét. Imádkozni fogok, hogy a fehérvasárnap megint közelebb hozza őt a jó Istenhez.

És anya s gyermeke együtt imádkoztak, ahogy csak a szeretet és az ártatlanság imádkozni tud.

Áldva emeltem rájuk kezemet...

Aztán átrepültem a szomszéd városba. Előkelő paloták, alvó utcák fölött szálltam, majd szűk, piszkos sikátorok fölött, ahol a szegénység házai szorongtak. Óriási, komor épületbe jutottam. Ez volt a börtön.

Félénken bepillantottam egy szűk, elrácsolt fülkébe. A fekvőhelyen férfi feküdt. Álmában nyugtalanul hánykolódott. Homlokán nagy izzadság-cseppek. Korábbi zajtalan, nyugodt családi boldogságáról álmódott, amelyet saját kezével rombolt széjjel. Láttá nagy bűnét, megátalkodottságát Istennel szemben. Láttá jövődő útját, amely lefelé vezetett a fogságig, az örvényig, amelyből nem volt többé mentség.

Sóhajtva és nyögve ébredt fel.

– Csak álom volt – mormogta megrendülve. Lelkiismerete azonban nyugtalan és izgatott volt.

Hát az álomnak nem volt igaza? Korábban milyen szerencsés volt! Békességet élvezett Istennel, a világgal. S most sivár életével nyomorba döntötte feleségét és gyermekét. És milyen kemény nyakkal, gúnyosan, konokan utasította vissza az ősz fogházi lelkész intelmeit, aki őt Istennel akarta kibékíteni. Hová vezetett az útja?

A toronyóra kísértetiesen tizenkettőt ütött. Megrezzent. Új nap kezdődik! Vasárnap lesz vagy hétköznap? Nem tudta. Az idő örök egyhangúságában nem tudta megkülönböztetni a napokat.

De mégis...! Hirtelen eszébe jutott, hogy fehérvasárnap kezdődik! A lelkész mondta neki s figyelmeztette ártatlan gyermekkorára is.

Ajkát összeharapta. Nem akart rá gondolni. De rá kellett gondolnia, mert egyetlen gyermeke ma járul az Úr asztalához.

Kedves gyermeke, ártatlan fia! Ó milyen érzelmekkel gondolhat megtévedt atyjára, aki olyan rossz példát adott, aki fiának örömnépén a börtön falai között ül!

Hogyan emészthetik érte drága felesége! Az oltárnál szeretetet és hűséget esküdött neki s most lám, csak gondot, csak szégyent szerzett neki.

Szemét befödte kezével. – Hej apám, anyám, ha látnátok engem – nyöszörögte fojtott hangon. Valamikor olyan tiszta, ájtatos voltam, mint a fiam ma s oly boldog is. Mi lett belőlem! Fiam, drága feleségem, bocsássatok meg! Ó ha megváltozhatnám!...

Ám az Úr, aki nem jött hívni az igazakat, hanem a bűnösöket, kopogtatott ebben az órában egy szegény bűnös szívére. A jámbor első áldozó gyermek imája, saját első áldozásának emléke megindították ezt a megkeményedett szívet. A kegyelem befejezhette művét.

Láttam, hogy a férfi sírt. Akkor áldottam az isteni irgalmasság működését, kitártam szárnyamat és elrepültem.

* * *

Egy nagy bérkaszánya padlásszobájában vézna kis lány feküdt. De nem aludt.

Ismertem a gyermeket. Atyját, anyját elvesztette s rokonaihoz került. Szülei azonban bizonyosan jobb szerették volna halva látni, ha előre látták volna, mily romlott, istentelen környezetbe fog kerülni ártatlan gyermekük. Mert a rokonok gonoszak voltak. Rossz erkölcsök harapóztak el náluk. Majdnem csodaszámba megy, hogy Ágnes tiszta és szeplőtelen tudott maradni köztük. Minden gonosz lepergett róla, mint a víz a hattyú fehér tolláról.

Olyan volt, mint a mocsár fölött tenyésző virág. Valahányszor rátekintettem, mindig azokra a bájos, fehér tündérrózsákra gondoltam, amelyeknek gyökerei a lápba mélyednek s mégis tisztán és mocsoktalanul virágoznak, kelyhük a tiszta napsugarat issza.

Ágnes nem aludt. Gyöngé gyermeki kezeit mellén keresztbe tette és imádkozott.

– Édes Üdvözítőm! Oly boldog vagyok, hogy te holnap hozzám jössz. Te vagy az én egyetlen örömöm. Tudod, itt senki sem ismer téged. Nem szeretnek, nem beszélnek rólad. Mindig csak csúnyákat beszélnek, hogy megijedek és sírnom kell... Drága Jézusom, ha te előre

látod, hogy én valamikor rossz lennék, hűtelenül elhagynálak téged ... akkor, kérlek téged, végy el inkább ebből a világból, végy magadhoz a mennybe. Nem akarlak téged elveszteni!... Az égben viszontlátnám jó szüleimet, meglátnám a szép Szűzanyát, az angyalokat és szenteket mind... Itt olyan egyedül vagyok, ott veled volnék mindig ... Édes Üdvözítőm inkább akarok meghalni, mint vétkezni!

Azután megint elaludt. Én pedig fölbe hajoltam s megcsókoltam a homlokát. Mert láttam rajta az Úr jelét. Láttam rajta, hogy testvérünk, a Halálangyal le fogja szakítani ezt a tiszta liliumot az égi kert számára, még mielőtt bevégeződne az év.

* * *

Sebes szárnyon szálltam hegyen-völgyön át. Elrepültem abba az országba, ahol minden idők legborzalmasabb háborúja dühöngött.

Szomorú dolgokat látott a szemem. Kedvem lett volna sírva eltakarni a arcomat. Vértől párolgó csatatereken repültem keresztül. Az ágyuk irtóztató dörgése megrendítette a levegőt. Sűrűlt a köd, a gránátok s halált és pusztulást küldöttek széjjel. Köröskörül a látóhatár szélén bibortűzben falvak és tanyák égtek, mint megannyi lobogó fáklya.

Az erdők szélén egy katona állt őrt állomásán, éjjeli egyedüllétben. Órák hosszat állott itt, kezét szilárdan tartotta puskáján. Feszülten figyelt, kémlelt az ellenség felé. Ellenséget azonban semerre sem lehetett kifürkészni. S így a háború borzalmaiból hazamenekülhettek a fiatal katona sóvárgó gondolatai: drága meghitt otthonukba, atyjához, anyjához, kedves testvérekéhez.

Lassan megsimogatta kabátzsebét. Levél volt benne, ma érkezett Vilmától, a kis nővérétől. A levél lelke mélyéig meghatotta. Egy hűrt ütött meg a szívében és az még most is rezgett. Rezgett, csalogatott és hangosan kiáltott a magányos éjszakában.

Vilma beszámolt a levélben nagy szerencséről. Fehérvasárnap mehet az első szentáldozáshoz! Csak egy hiányzott öröme: kedves bátyja, messze van és nem vehet részt rajta.

„De én nagyon buzgón fogom az édes Üdvözítőt kérni, őrizze meg az én kedves bátyámat – írta. – Kérlek, kedves bátyám, ha lehet, te is járulj fehérvasárnap a szentáldozáshoz. Akkor lélekben találkozni fogunk.”

A levél igen különböző érzelmeket váltott ki lelkéből: megindultan gondolt testvérekére, de kellemetlen érzés is gyötörte.

Néhány óra múlva itt lesz fehérvasárnap. Fehérvasárnap! Mily különösen érintette ez a szó!

Ez már mind messze volt mögötte. Nem lett rossz, ó nem! Derék, tisztességes ember maradt. De a vidám diákevekben észrevétlenül eltért a gyermekkorai jámbor szokásaitól. Templomba ritkán ment. Szentségekhez még ritkábban. Félt a társai gúnyos nevetésétől; sokan közülük más vallásúak is voltak. Így aztán lassankint langyos és hideg lett. Végül még az imát is elhagyta s legvégül a hitét is elvesztette.

Mikor a háború kitört, az ifjú egyetemi hallgató vidám lelkesedéssel állt a zászló alá. A hazáért harcolni magasztos, szent dolog, így gondolkodott. De arról hallani sem akart, hogy a jó Istennel rendbehozza ügyét, mielőtt a halálveszedelemben indul. Kedvetlenül rázta a vállát s nem vette szívére édesanyja könnyeit és kérelmeit.

A levél ropogott a zsebében. „Járulj az Úr asztalához” – hallotta nővéreké kedves hangját a távolból.

Kezét homlokára tette. Nehezen lélegzett.

És most, mikor magányos őrségen, fehérvasárnap éjjelén a csillagos éjszakában állott, ágyúdörgés és fegyvercsörgés között, lobogó tűzvészek vérpiros világításában kezdett az Úr szava a lelkéhez szólani.

Komoly és mély szavakat szólt hozzá. Ilyen ígéret még sohasem hallott, ilyenekre még sohasem gondolt.

De még védekezett az Isten szelíd ráhatása ellen.

– Eh mit? – gondolta. – Idegessé tett a hazagondolás! Vilma jó kis lány, jót akart. Igazi kis angyal, holnap boldog lesz. De mi az nekem? Ima, templombajárás és más effajta jámbor portéka ... nem nekünk való. Csak a helyemet álljam meg becsülettel. Csak a kötelességemet teljesítsem híven, lelkiismeretesen, a jó Isten azzal megelégszik és megsegít. A királynak hűséget esküdtem! Életemet és véretem adom a hazáért!... Az eskümet megtartom. Ez az igazi férfi-becsület. Isten nem kíván többet. Én nem leszek alamuszi, szenteskedő.

Így igyekezett magát megnyugtatni. De a szelíd hang azt mondta benne:

– A királynak hűséget esküdtél. Mondd fiam, nem esküdtél hűséget már korábban egy más uralkodónak? Nem emlékszel már azokra a szavakra, melyeket egykor eskü gyanánt énekeltél:

Szent esküt esküszünk,
Ó Jézusunk neked,
Hogy hozzád hűtlenek,
Soh'sem leszünk!

Meg is tartottad az esküdet? A hazáért bátran küzdöttél... az Istenért is? Nem tett téged hűtlenné és félénkké a barátaidnak már egy gúnyos arcvonása is? Fiam, így tartod meg szavadat a királyok királyának?

Még sokat mondott az a szelíd hang, mely mégis oly hatalmas, hogy jeget olvaszt és sziklát zúz össze. Ez a szív pedig nem volt jég- vagy kő-szív. Csak a langyosság homokja temette be a szent forrásokat, csak a világiasság hamvasztotta el a finom, fehér virágokat.

Az ifjú katona leeresztette fegyverét a földre s kezeit a puskacsövön összekulcsolta. Szeme az örök csillagokra volt irányozva, amelyek halványan ragyogtak a tűzpiros égen.

Szíve pedig gerjedezett, mikor az Úr szavát leste, mint ahogy a tanítványok szíve lángolt, amikor velük beszélt az úton.

– Holnap – susogta – holnap meggyónom a tábori lelkésznél, szentáldozáshoz járulok, mint a kis Vilma... és oly boldog leszek, mint ő!

És testvéreim, az én szívem is lángolt az Úr jósága miatt. Mert ő meg tudja találni övéit a háború zűrzavarában és a gránátok süvöltése közt is.

És kitártam két karom az ifjú harcos fölé és megáldottam őt. Azután kibontottam szárnyamat és a háború borzalmaiból az örök békesség hónába szálltam.

Csak egy vízcsepp

Nem nagy, nem fenséges dolgokról fogok nektek mesélni – szólt egy bájos angyal, akinek fényes volt a ruhája, mintha csillogó szivárványból lett volna szöve. Csak egy vízcseppről akarok beszélni. Az bizony kicsiny, jelentéktelen dolog az emberek szemében. De Istennek semmi sem kicsiny és igénytelen. Nagy és kicsiny egyforma előtte. Mind a kettő a mindenhatóságának egy csodája s mindenik a maga nyelvén hirdeti az Isten jóságát.

A kis vízcsepp a tengerből szállt fel a kék égre sok millió testvérével együtt. Egy fehér felhő felfogadta és vele szállt a messze-messze világba. Átrepült tengeren, hegyeken, folyókon és városokon.

És oly sok szépet és pompásat látott, hogy szeretett volna leszállani a földre. De a felhő mindegyre tova lebegett.

Egyszer egész napon át egy helyben állt meg a felhő. Éppen egy kolostor fölött pihent meg, amely hegytetőn állott. Az esőcseppecske hallotta a barátok karénekeit. Nem tudott mindent megérteni, mégis sokat meghallott belőle.

– Áldjátok nap és hold az Urat! – énekelték a szerzetesek. – Minden egek fölötti vizek, dicsérvétek és magasztaljátok mindörökké az Urat. Áldjátok minden záporosó és harmat az Urat! Áldjátok kútforrások, tengerek és folyóvizek az Urat! Hideg és hőség, jég és hó, villámok és felhők, áldjátok az Urat!

Ekkor a vízcseppet csodálat s öröm töltötte el. Hát még a lelketlen teremtmények is magasztalhatják a Teremtőt! Azt mondta a felhőnek:

– Maradjunk itt, hadd dicsérvük mi is az Urat!

– Előbb meg kell látnod, hogyan dicséri őt az egész föld – felelte a felhő.

És tovább nyargalt erdők és kacagó völgyek felett. Láta a csepp a magasból, mily szépen zöldelltek a fák és mind a növények. A mezők virágokkal voltak kihímezve és a virágok mind felemelték a fejcskéküket a nap felé és ragyogtak és pompáztak csodálatos szín pompában, és néma ajkakkal magasztalták az Isten jóságát és mindenhatóságát, hogy az emberek öröme alkotta és olyan szépen feldíszítette őket.

– Igen – gondolta az esőcsepp – az egész föld dicséri az Urat.

Éj lett. Az esőcsepp látta a csillámló csillagokat, amint csendes pályájukon keringtek.

S mikor megint nappal lett, leveleken és fűszálakon harmat csillogott.

Nemsokára rekkenő lett a hőség. Vihar közeledett. Villámok hasították át a fellegeket. Az emberek összekulcsolt kezekkel remegve állottak meg Isten nagysága előtt.

És fény és árny, harmat és dér, hőség és hideg, viharok és fellegek dicsérték az Urat.

A kis vízcsepp erre panaszkodni kezdett:

– Csak én vagyok olyan szegény, szerencsétlen, csak nekem nincs mivel dicsérnem az Urat.

– Csacska gyermek – intette a felhő – várj nyugodtan, míg megjön az órád.

A felhő körútján elérkezett az Óceán fölé. Nagy vihar dühöngött. A hullámok hegymagasságnyira csaptak fel és fehér tajtékok hömpölyögtek. A tenger hatalmasan dörgött és zúgott. Fenséges, dübörgő istendicséret volt a dala. Igen, „szelek és tengerek magasztalják az Urat!” És a vihar szele erős szárnyaira vette a felhőt és ragadta újra örült sebességgel tengerek és szárazföldek fölött.

Ezután lassan evezett a felhő tovább. Átúszott az Alpeselek fölött, ahol a hegycsúcsokat örök hó és jég fedi. Mily csodálatos pompa! Mily fenségesek ezek a hómezők! A gleccserek olyanok voltak, mintha egy vadul hullámozó tenger hirtelen jéggé fagyta. És ezek a meredek, merész égbetörő ormok! Hogyan csillogtak és tündököltek a szivárvány összes színeiben. És a nap a jégmezőre sütött. Lavinák dörögtek, vizek zuhogtak a völgybe! Láta a vízcsepp, amint néhány ember felfelé kapaszkodott a hegyen. Minden veszéllyel dacoltak, csak hogy a hegyi táj

káprázatos csodáit szemlélhessék. És tisztelettel, ámulattal álltak és hajoltak meg a Teremtő nagysága előtt. „Jég és hó dicsérik az Urat, források és folyamok áldják az Urat.”

Szállton szállt tovább a felhő városokon és országokon át. Egyszer csak igen elszomorodott az esőcsepp s panaszosan mondta:

– Hogyan dicsérhetném én az Urat, hiszen nagyon kicsiny vagyok. Se hangom, mint a madárnak és a harangnak, se színem, se alakom nincsen. Pedig én mégis szeretném dicsérni Őt. Jó volna áldani és magam feláldozni Neki.

De eljött az esőcsepp órája is. A felhő mélyen aláereszkedett egy csodaszép vidék fölé. A föld szomjazott, a virágok fejcskéje lekonyult, az emberek vágyakozva tekintettek fel.

Ekkor a fehér felhő megnyitotta övét és enyhítő esőt küldött a földre. Minden felfrissült és megifjodott utána. Az esőcsepp pedig éppen egy liliom kelyhébe esett, amely csöndes, szép kolostor kertjében díszlett. Hófehér szirmokon pihent. Felnézett az aranysárga virágporra. A porzók úgy nyúltak ki a virágból, mint valami korona. Az esőcsepp megremegett az örömtől és a várakozástól. Amikor az eső elvonult s a nap felragyogott, mindenféle színben tündököltek az esőcseppek, mint a drágakövek.

Két kedves nővér sétált végig a kertben. Nézd csak, Celesta nővér – kiáltotta az egyik – nézd azt az esőcseppet ott a liliom kelyhében. Úgy ragyog, mint a gyémánt!

– Ó de kedves – mondta a másik ámulva. – Vigyük ezt a liliomot a kis Jézusnak, Szerafika nővér, hadd illatozzék az ő számára.

Óvatosan lemetszették a liliomot és a kápolnába vitték. Az Oltáriszentség éppen imádásra volt kitéve. A nővérek az oltárra állították a liliomot egy kristályvázában, az arany szentségmutató lábához. Itt pihent hát az esőcsepp a liliom kelyhében s telve volt boldogsággal és örömmel. A gyertyák beletűkrözödtek a fényébe, de a kis csepp nem ügyelt arra a pompára, amely körülötte volt. Szakadatlanul fölfelé nézett Urához és teremtőjéhez. Boldog volt. Más lények is dicsérhették és áldhatták az Urat. De melyiknek jutott az a boldogság, hogy az ő közelében maradhatott, szemtől-szemben időzhetett vele és lábánál halhatott meg. Végigborzongott rajta a gyönyör; hálával és szeretettel tekintett fel az Úrhoz.

Érted leheltem ki most az életemet, Uram! – suttogta – elmúlásomban is köröttem lebegek ködfátyol alakjában ... Ó boldog halál!

A liliom kilehelte illatát és az illat hullámai lassan vitték fel a kis vízcsepp életét a minden élet forrásához.

Halálos szeretet

Jertek velem vissza, elmúlt századokba – szólt most egy bájos, szelídarcú angyal – tündöklő virágot mutatok nektek az Isten kertjében. Nemes család sarja volt és mint az áldozati gyertya fogyott el, emésztődött fel az Oltáriszentség előtt. Halljátok történetét.

Régóta küszködött a nemes grófnő a jó Istennel az imádságban, forrón kérte, ajándékozza meg gyermekkel. Nem akarta ő magának megtartani a gyermeket – nem. A jó Istennek akarta adni, az ég számára felnevelni. Csak abban a szerencsében szeretett volna részesülni, hogy az eget angyallal ajándékozhatja meg.

És lám, a jó Isten végre meghallgatta kérését, a Lambertiniek ősi törzsén új sarj hajtott ki.

Elbájolva tartotta az anya a törékeny kis gyermeket kezében. Lelke hálával telt el a jó Isten iránt. Csupa áldozatosság, csupa jószándék volt. Isten ajándékának tekintette gyermekét s a kis lélek első gerjedelmeit hozzá terelte.

És Imelda, a leánya, növekedett, jámborán, mint egy angyal, kedvesen, mint a vidám napsugár, tisztán, mint harmatos, tavaszi virág.

Mikor már akkora lett, hogy gyenge gyermekége az anyai ápolást nélkülözhetne, a grófnő a domonkos apácák kolostorába vitte. A jámbor apácáknak kellett őt Krisztus jegyesévé felnevelniök.

Itt a kolostor szent csarnokában csodálatos szépségben virult fel Imelda lelke. Szíve gyengéd szeretettel lángolt fel az Úr Jézus iránt. Tudta róla, hogy jelen van az Oltáriszentségben.

A tabernákulum volt számára a világ közepe. Titokzatos, ellenállhatatlan erő vonzotta mindig a kápolnába. Az oltár előtt órákat töltött, mint gerle, amely fészkeire talált.

Csak egy nagy gondja volt. Láta, hogy a nővérek mindig az Úr asztalához járultak és az angyalok kenyerét, a tiszta lelkek vigaszát, a szüzek királyát fogadták magukhoz. És forró kívánság támadt benne, hogy ő is szívébe fogadja az édes Üdvözítőt. Ostromolta a főnöknőt, hadd részesüljön ő is ebben a szerencsében. De a kérését nem teljesítették. Még sok éve hiányzott abból a korból, amelyet akkoriban megköveteltek. A szerény, alázatos, jámbor nővérek nem mertek volna ekkora kivételt tenni növendékükkel.

Imelda lecsüggesztette fejecskéjét és fájdalmasan panaszolta el bánatát az eucharisztikus Üdvözítőnek. Eljött Ő mindenkihez. Csak neki kellett utána csillapítatlanul szomjaznia! Szinte elepedt a vágyakozástól és az izzó szeretettől.

– Milyen boldog vagy te, kedves nővér – mondta gyakran tanítónőjének – hozzád sokszor jön az édes Jézus. De én ... – Mélyen felsóhajtott.

– Mondd csak, kedves nővér, ugye úgy érzed magad, mintha már az égben volnál? Én azt hiszem, bele kellene halnunk a gyönyörűségbe, ha Ő velünk van!

Blandina nővér mosolygott s megcirógatta kedves növendéke fejét.

– Várj csak türelmesen, kedvesem. Még néhány év s azután hozzád is eljön.

Ah, ez gyöngé vigasz volt, még évekig várni!

Imeldát eközben tovább emésztette a vágy és a mondhatatlan szeretet az Úr Jézus iránt. Szeme földöntúli fényben ragyogott. Teste is mindig finomabb és gyengébb lett, mintha átlátszó lepel lett volna csak egy égő lélek számára, amely már mozgatta szárnyait, hogy az ég felé röpjön.

Egy napon megint a szent áldozáshoz járultak a nővérek. Imelda valahol hátul térdelt és néma sóvárgással nézte a szent cselekményt.

Ezek voltak mindig a legfájdalmasabb pillanatok, látni, amint az Úr jegyeseinek szívébe száll. Igen, mindenkihez elment az Úr, csak őt kerülte el.

Kezét dobogó szívére szorította. Forró esdeklésben könnyek patakzottak a szeméből. Észre sem vette. Hiszen csak egyet látott – csak Őt!

És most valami csodálatos nagy dolog történt. A pap éppen a következő nővérnek akarta adni a szentostyát. De az kiröppent az ujjából és elszállt. Megrémülve nyúlt utána, de a szent test mindig tovább lebegett. Nagy ijedelemmel ment utána – egész addig a helyig, ahol Imelda térdelt. Ott a gyermek feje fölött lebegve, állva maradt az Oltáriszentség. A lányka vágyban égő szeme vontá ide a szentostyát. Most pedig boldogan nézett rá.

Most megértette a pap a csoda értelmét. Az Úr be akart térni az angyali tisztaságú gyermek szeretettől égő szívébe!

Tisztelettel vette hát a szentostyát és Imeldának nyújtotta.

Mindenki ámulattal szemlélte a csodát. Könnyekig meghatva nézték, mint hajtja le imáadásra a gyermek a fejét összekulcsolt kezére. Most hát szívében volt az ő szerelmese. Az egész világ elsüllyedt körülötte, vágya teljesedett.

A szentmisének vége, a kápolna kiürült. Csak néhány nővér maradt még vissza, térdepelve imádkoztak. Nem tudtak megválni a csoda színhelyétől, a gyermek nézésétől.

Imelda még mindig mozdulatlanul térdelt. Áhítatba merült. Bizonyára jámbor társalgást folytatott az Úrral...

Soká, soká maradt így. A nővérek aggódni kezdtek. Nem merték a csodás kegyelemben részesült gyermeket elmélyedéséből felzavarni. De végre mégis csak – a gyenge kis testnek sok lesz a megerőltetés, hagyja már abba, evés-ivással erősödjék, azután majd újra imádkozhatnak!

Így gondolkoztak a nővérek s odamentek és fülébe súgták a nevét.

Imelda nem hallotta. Csendesen meglökték. Nem adott feleletet. Akkor szeretettel megölelték s kezét elvonták az arcától... és ijedten rezzentek össze ... térdre ereszkedtek ... Imelda meghalt!

A szeretet hevétől meghasadt a szíve. Az Úr karjában halt meg. Belehalt szerelmébe.

Szerencsés utat!

A következő angyalnak kéken ragyogott a szeme, mint a tenger. Verdeste ezüst szárnyait s így kezdett szólni.

– Én ugyan felnőttől fogok mesélni, de azért az én emberemnek is gyermekszíve és hűséges gyermekszeme volt.

Láng Ottó volt a neve és tengerész volt egy nagy óceánjáró kereskedelmi hajón. Tizennégy éves volt, mikor szüleit elvesztette. Tele volt kalandvággyal s nagyon kíváncszott idegen világrészek felé. Hamburgban beállt hajósinasnak s attól fogva mindig hű maradt a tengerhez.

Többször körülutazta a világot. Megismerte a földnek valamennyi vidékét és tengerét. Volt Kínában és Japánban. Ismerte Kalifornia aranymezőit, a varázslatos Salamon-szigeteket, Indiát és a Fáraók csodaországát. Láta Ceylon forró égövi pálmaerdőit és Új-Guinea paradicsommadarait. Szárazon és vízen a veszedelmek ezer nemét állottá ki. Egyszer pusztító tájfunba került és hajótörést szenvedett a vad napéjegenlőségi viharokban. Csak három társával menekült meg a hajóroncsokon. Az ár egy korallszigetre sodorta őket s majdnem éhen pusztultak, mikor egy arra járó gőzhajó észrevette segély jeladásaikat és megmentette őket.

Igen, Láng Ottó sokat mesélhetett volna, mikor mások példájára hannoveri otthonát néha felkereste. De ezt csak igen ritkán, sokszor csak évek után tette. S olyankor sem sokat mesélt. Nem szeretett dicsekedni. Csendes, magábavonult természet volt. A többi matróz eleget bosszankodott is merevsége és hallgatagsága miatt.

A tengerészek mind vidám alakok voltak. A szó könnyen kiszaladt a szájukon, a pénz a pénztárcájukból. Ha a hajó kikötőbe ért és partra szállhattak, a legtöbben nem tudtak okosabbat tenni, csak a kikötői csapszékekben itták s mulatták el a pénzüket. Olyankor alaposan kitombolták magukat, hogy kárpótolva legyenek a tengeri utak nélkülözése miatt.

Láng Ottó azonban más volt, mint a többiek, ő még nem felejtette el jámbor gyermekkorának emlékeit, haldokló édesanyjának utolsó intelmeit. Gyermekkorának földjén úgy állott az első szent áldozás napja, mint egy világító torony s ennek a toronynak fénye ragyogta be élte tengerét. Ezért nem süllyedt el a viharokban, ezért nem teheték tönkre az élet zátonyai, örvényei és szirtjei.

Partra érkezve mindig első dolga volt németül tudó papot keresni és a szentségekhez járulni. Amíg a hajó a kikötőben maradt, naponta elment a templomba. Így szokta meg már gyermekkorában. Hiszen ugyanaz a Jézus, ugyanaz az Oltáriszentség várt rá idegen földön is, mint odahaza.

Egyszer öt évi távollét után érkezett meg szülővárosába. Véletlenül éppen népmisszió volt a városkában. Egy közeli kolostor szerzetesei tartották.

Láng Ottó az Isten ujját látta ebben. Az Úr intette ezzel is, hogy készüljön el nagy utazásra, az örökkévalóságba. Ugyan java korában élt s nem gondolt a halálra. De ez nem tesz semmit. Ilyen jó alkalom aligha kínálkozik többé. Mindig jó a tengeri utazás előtt mindent rendbehozni, – gondolta Ottó az ő tengerész észjárásával. Az ember nem tudhatja, mi jön. Minden eshetőségre készen kell lenni. Hiszen a tengerészt csak egy ingó palánk választja el a haláltól.

Így hát szorgalmasan résztvett a leburnult arcú, idegen kinézésű matróz a szentbeszédeken s rendbehozta élete sajkáját.

Hívd Krisztust élted hajójába
Mélységes bizalommal...

Ezt a régi egyházi éneket is énekelték egyszer azokban a napokban.
És Péter József, egy nyúlánk, sötéthajú fiatal pap megrázó intelmet fűzött az énekhez:

„... És ha örvöngenek is a viharok és hegymagasságnyira dagadnak is a hullámok és már-már elsüllyed a hajó – így végezte szavait – miért csüggednénk? Ha Jézus van a szívünkben, dühönghet a vihar, nem kell félnünk. Átkormányoz ő bennünket a hullámtorlódásokon, az örök béke kikötőjébe.”

Ezek a szavak tetszettek Ottónak, olyan szakmabavágók voltak. Bólogatással fejezte ki tetszését a fiatal misszionáriusnak, aki éppen szállt a szószelekről.

Az esti ájtatosság után el is ment a plébániára s Páter Józseffel óhajtott beszélni. Meglehetősen nagy pénzüsszeget nyújtott át a szerzetes nagy örömére és ámulatára.

– Önöknek van missziójuk a Salamon-szigeteken – mondotta. – Arra szántam. Nekem nincs családom. Valamivel hozzá akarok járulni, hogy a vad pogányok az Úr Jézust megismerjék. Úgy gondolom, hogy Ő majd ezért a jó halál kegyelmében részesít, szerencsésé teszi utolsó utazásomat és nem enged meghalni a végső szentségek nélkül.

A pap mélyen meg volt hatva és megilletődve ragadta meg mindkét kezét.

– Isten fizesse meg – mondotta. – Igen, én biztosan hiszem, hogy az Úr önnel lesz, ha az örökkévalóság révén evez. Hiszen Isten nem hagyja magát nagylelkűségben fölülmúlni. Utazzék bár messze-messze az óceánon, neki van hatalma rá. Ő tudja úgy kormányozni a dolgokat, hogy az ön kívánsága teljesüljön. Isten önnel, kedves barátom! Viszontlátásra az örök haza révén!

Még néhány évet utazott Láng Ottó a tengereken. De egyszer eljött az utolsó útja. A forró passzátszelek lázas betegségbe döntötték. Haldokolva feküdt kajütjében.

Pap nem volt a hajón. Az orvos feladott minden reményt. De éldegélt még egyik napról a másikra.

– Nem fogok meghalni – mondotta világos pillanataiban ápolóinak. – A hajó kormányosa nincs még a hajón.

Azt hitték, képzelődik. Hideg borogatásokat raktak a homlokára. Néhány nap múlva a hajó befutott Brazília fővárosának, Rio de Janeirónak kikötőjébe. Ez a világ egyik legszebb kikötője. A nagy beteget szárazföldre vitték s a San-Trinitad kórházban helyezték el. Napokig feküdt eszméletlenül. A kedves nővérek hűségesen ápolták. Mikor fölébredt, hazai hangok ütötték meg a fülét. Német volt a nővér, aki ápolta.

– Nővér ... kérem ... papot! Ez volt az első, amit a beteg mondott.

– Jobban van? – kérdezte a nővér barátságosan. – A kérését azonnal teljesítjük, mindjárt jön egy padre.

– Nem, – kérte a beteg nagy erőfeszítéssel.

Nem ide való padrét... német papot... ha lehet.

– Igen, igen, azt mondom éppen – magyarázta a nővér – mi itt minden papot padrénak nevezünk. De van itt a maristák kolostorában egy német atya is, már üzentem érte.

Nemsokára jött egy szerzetes. Dicsértessékkal köszönt és résztvevően hajolt a beteg tengerész fölé, akinek itt kellett meghalnia távol a hazájától. De egyszercsak ámulat ült az arckifejezésére. Hol találkozottam én ezzel az emberrel? Igen ismerősnek tűnt fel! Kutatni kezdett emlékezetében. Brazíliában? Nehezen. Hiszen csak egy éve volt itt. Bizonyára még a régi hazában!

De Láng Ottó is nagy szemeket meresztett a belépő páterre. Ez az előkelő megjelenés... De hol is látta? Magas, nyúlánk, finom termete volt a fiatal papnak. Nemes homlokát sötét haj vette körül. Sötét szemei melegen és résztvevően néztek. Mégis csak ismeri őt valahonnan! Valahol... s hirtelen eszébe jutott: hiszen ez József atya, aki akkor otthon a missziót tartotta!

Fonnyadt vonásain fény ömlött el.

– Páter! Páter! Ön az? ... Emlékszik még? ...

Ugyanakkor a szerzetes tiszta szemeiben is felcsillámlott a megismerés. Mindkét kezét a betegre tette.

Most már tudom! – kiáltotta meghatottan. Ön az, aki olyan nagylelkűen támogatta a missziót, hogy a jó Istent is adósává tette!... Hogyan működik a gondviselés! Nem megmondottam önnek, hogy a jó Isten nagylelkűségben nem hagyja magát felülmúlni? Most teljesítette az ön utolsó kívánságát!

Megrázó viszontlátás volt ez! Telve békességgel és vigasszal! A pap nem hagyta el többé haldokló matrózát. Virrasztott és imádkozott vele.

Soká nem tartott már. Az örökkévalóság partjáról beragyogott már a fény a betegszobába. Bensőséggel, gyermekded jámborsággal vette magához Láng Ottó a szent útravalót. Most szívében hordta hát Megváltóját! Hallgatva pihent, majd halkán megnyíltak ajkai.

Istennel beszélt? vagy valamit mondani akart még?

Szeretettel hajolt József atya föléje s megkérdezte:

– Akart még valamit mondani, kedves barátom? Van még valami gondja, vagy nyugtalansága? Fél talán valamitől?

Ekkor felnyitotta szemét a haldokló s gyermekded csodálkozással tekintett papi vigasztalójára.

– Félni? – susogta – Miért félnék?... Hiszen ... a kormányos... már... a hajómon van.

Szeme megint becsukódott. Halvány arcára átszellemültség fénye vetődött. Így aludt el az Isten szívében, mint egy fáradt gyermek.

József atya megindultan csukta le a halott szemhéját. Könnyezett.

– „Hiszen a kormányos már a hajómon van.” Reménnyel teljes szó! Igen, Jézus a szívében volt s élete sajkáját biztosan kormányozta a béke révébe!

Egy fénysugár

A következő angyal szép volt, mint a nap. Szeme mély, mint a tengerszem s valami átszellemült részvét sugárzott belőle.

Végignéztem egyszer – mesélte – egy fehérvasárnapot a vakok intézetében. Nem tudom, van-e a világon hely, ahol meghatóbb volna az első szentáldozás megünneplése.

Milyen ellentétek! Mély földi nyomor és magas mennyei élvezet együtt! A föld szempontjából sötét éj a sorsuk, tiszta lelkükbe mégis az jön el, aki világosság a világosságból, aki az Örök Atya fénye, a vakító kegyelmi nap, a jóságos Üdvözítő, aki életében oly sokszor gyógyította meg a vakokat.

Ünnepélyes harangzúgás. A vakok intézete előtt rendezkedik az ünnepi menet, amely a tizenkét szerencsés gyermeket fogja elvezetni a kerti ültetvények között a közeli templomig. Párosával mennek, mindenki a párja kezét fogja. Kedves nővérek és tanítók vezetik őket. Oldalt a gyermekek szülei és rokonai vannak, ők is csatlakoznak a menethez. Mindenki komolyan s bánatosan nézett a vak első áldozókra.

Egy egyszerűen öltözött asszony keserves sírásra fakad, amikor az ünnepi menet megindul. Az ő gyermeke is köztük van, de nem látja anyját. Szeméből nem lehet kiolvasni a nagy örömet, mert szegény gyermekének szemei holtak és merevek.

Sohasem érezte még át ily mélyen a gyermek szerencsétlenségét, mint ma.

Mellette egy előkelő asszony áll. Az arca halvány, a szenvedés vonásai mélyen vannak belevésve.

Szánakozva nézi a síró asszonyt s barátságosan mondja:

– Vigasztalódjék jó asszony! Hiszen a gyermeke ma olyan boldog. Isten sokszor küld ránk súlyos szenvedést, az bizonyos. De mégis meg kell nyugodnunk szent akarátában. Ő tudja, miért teszi. Csak azt nem szabad elfelejtenünk, hogy még sokkal rosszabb is lehetne.

Az asszony szomorú pillantást vetett rá.

– Önnek is van gyermeke? – kérdezte.

– Nem, saját gyermekem nincs. Csak nagynénje vagyok egy kis áldozónak. A szüleivel eljöttem én is.

– Ó – kiáltott a szegény asszony – akkor nem is tudja, asszonyom, mi az, egy anya számára milyen fájdalmas érzés, ha a gyermeke vak. Férjem meghalt s egyetlen gyermekem vak.

– Ez akkor kétszeres csapás. De talán még van nehezebb sors is, jó asszony – mondta a hölgy könnyes szemmel. Én is özvegyasszony vagyok. Nekem is csak egy gyermekem van és az elmebeteg. Tizenöt éves a fiam s elmeegógyintézetben van! Soha nem hallottam tőle azt az édes szót: édesanyám! Soha egy értelmes gyermeki szót. Istenről, mennyországról semmit sem tud. A kis Jézus sohasem térhet be a szívébe, mint most ezekhez a vak gyermekekhez. Lássá, ez meg nagyobb csapás! És mégis meg kell hajolnunk Isten szent akarata előtt.

– Istenem – sóhajtott az asszony halkan! és csüggetegen szorította meg a beszélő kezét. – Mennyire sajnálom önt! Igaza van ... többet nem panaszkodom...

És visszaemlékezett arra a régi mondásra, hogy selyem és bársony is sok szenvedést takarhat.

Együtt haladtak a menet után.

Egy öreg galambősz hajú ember lassan követte őket. Ez volt Balás úr, az intézet zenetanára. A két asszony mögött állott s meghallotta beszélgetésüket. Ajka fájdalmasan megremegett.

– Vaknak lenni... kemény, kemény kereszt – mormogta magában. És mégis, ma a vak gyermekek is boldogok. Hiszen ma a legjobb orvos, a leghathatósabb vigasztaló jön hozzájuk. De ha valakinek elmebajos a gyermeke, az még rettenetesebb. A hölgynek igaza volt. Szegény anya!... És mégis van még ennél is nagyobb baj. A tébolyodott gyermek nem ismeri az

Üdvözítőt, igaz. De legalább nem is bánthatja meg! Nem vétkezhetik, nem kárhozhatik el, a mennyország biztosítva van számára. Én azonban... az én egyetlen gyermekem lelkiileg vak! A lelke tévelyedett el... már oly sok év óta... Ó Uram, mentsd meg őt! Világosságodnak egy sugarát küldd az ő lelke homályára. Ne engedd, hogy az örök éjszakába zuhanjon ...

Mélyen lehajtott fővel ballagott a templomba. Szomorú töprengésbe merült.

Az öreg tanító arcába mély barázdákat szántott a fájdalom. Haja idő előtt megőszült. Feleségét már régen sírbavitte a fiáért való gond.

Pedig az ő Lorándja valamikor jó, ártatlan fiúcska volt. Haj, mikor az első szentáldozásra készült, milyen tiszta volt a szíve! De az már régen volt.

Kint a káprázatos nagyvilágban megfélekedezett Loránd arról a jámbor nevelésről, amit a szülői házban kapott. Elfelejtette a fehérvasárnap jó feltételeit. Az élet kísértései megkörnyékezték. Az egyetemen úgy járt, mint sokan mások: elvesztette a gyermekkorá hitét. S akkor el akarta tompítani a lelkiismeretét, könnyelmű társaságba keveredett. Megízlelt minden bűnös élvezetet, gyűlölte, gúnyolta az Egyházat és az ő szolgáit.

A világban volt ugyan tekintélye, előkelő állása. De a lelke hajótörést szenvedett. Vak volt és tévelyedett.

Mennyit búsult az öreg ember eltévedt fiáért. Intette, kérte, esdve kérte, – mindhiába. Végre is megdühödött Loránd s minden összeköttetést megszakított az atyjával, kikérte magának a gyámkodást és sok év óta elkerülte a szülői ház táját...

Az ünnepi menet megérkezett a templomba. Az áldozáshoz készülő gyermekeket az első padokba vezették. Balás úr letérdelt egy padban hátul a templomban. Az orgonát ma egy fiatalabb kolléga kezelte, mert az ő elaggott kezei egy idő óta fölmondták a szolgálatot.

A kis templom tömve volt áhítatos közönséggel. Az orgona hangjai ünnepélyesen áradtak szét a templomban. A vakok kara jól be volt tanítva. Négy hangon, csodaszépen énekelték: „Jöjj hozzám, Uram Jézus!”

Azután a pap megragadó beszédet intézett a hallgatókhoz s megújította velük a keresztségi fogadalmat. A tizenkét gyermek hangja örömtől reszketett a feleletkor.

Most kezdődött az áldozat: a szentséges átváltozásnak fenséges pillanata... és azután.... és azután közeledett a boldog pillanat, amelyben az Isten Fia betér a legszegényebb és legkedvesebb gyermekeihez.

Az orgona édes dallamokat, gyöngéd égi futamokat játszott. Szem nem maradt szárazon, mikor a vak gyermekeket gondosan előre vezették s aztán az oltár lépcsőire léptek, hogy a pap kezéből vegyék magát az angyalok kenyerét, a szegények, betegek és vakok barátját.

A templomban az Úrfelmutatás után kis mozgalom támadt. Egy elkésett jövevény kinyitotta az ajtót s mikor látta, hogy a templom tömve van, a küszöbön maradt, megállott a bejárat félhomályában. Úgy látszik, egyenest a vonatról jött, még utiruhában volt, táskával a kezében.

Magas termetű, fiatal férfi volt. Szeme hidegen, gögösen nézett, szinte kissé gúnyosan. Az előkelő idegen úrban, aki türelmetlenül és unatkozva állott, bizonyára senki sem ismerte volna fel Balás Lorándot.

„Uram nem vagyok méltó” – játszotta most az orgona szelíd hangon.

A fiatalember fölemelte a fejét. Olyan sajátságosán érintették ezek a hangok. Mint régi, meghitt emlékek az elmúlt gyermekkorból...

Szinte könnyesek lettek szemei.

Talán az atyja játszott? Oldalt nézett, az orgona felé. Nem, az emelvényen idegen ült.

Dr. Balás Loránd az állomásról egyenesen hazament, jöveteléről senki sem tudott. A szolgálólány nem ismerte. Csak annyit mondott az idegen úrnak, hogy Balás úr a templomban van. Loránd nem akart egyedül otthon maradni, ahol minden a halott édesanyjára és rég letűnt gyermekkorára emlékeztette. Inkább elment, hogy a templom előtt várakozzék atyjára.

De az istentisztelet nagyon soká tartott. Megunta a várakozást. Belépett. Kissé meglepte, hogy első áldozáshoz járulnak ott benn, hozzá még éppen a vak gyermekek...

Fehérvasárnapra nem gondolt. Minél tovább nézte, annál kellemetlenebbül érezte magát. Nem szívesen gondolt vissza első áldozására, mert akkor ő is... nem, nem gondol vissza korábbi dolgokra ...

Nyugtalanul jártatta tekintetét a templomon végig. Végre megtalálta atyját. Egészen hátul, alig pár lépésnyire tőle. Mélyen lehajtott fejjel térdelt.

Loránd bensejét hirtelen égetni kezdte valami.

Milyen fehér lett az atyja haja és törékeny a termete!

És ő volt a bűnös benne... ő, az egyetlen gyermek!

Anyja meghalt... atyját aggságba kergették a gondok...

Évekig nem törődött a szüleivel. Haragudott rájuk, hogy nem hagyják békében örökös kéréseikkel és intelmeikkel. Elkerülte szemrehányó tekintetüket, sóhajukat, könnyeiket – s járt a maga útjain.

S ezek az utak valóban nem jó utak voltak!

Bensejében valami furcsa, kínos érzés, szinte bánatféle gerjedt fel, amikor az életét végiggondolta.

De hogyan is történt?

A közönséges úton csúszott le ő is, mint olyan sokan. Előbb csak langyos volt. Azután jöttek a rossz barátok, hitetlen iratok. Hozzájárult a maga gögje is. Kevélységből nem vetette alá magát az Egyház tekintélyének. Egy Istentől messze származott társaság hízelgett neki s bomlasztó tanokat csöpgtetett belé. Mindez gyorsan lehúzó az örvénybe egy fiatal embert, akit semmi sem tart.

Már mélyre jutott. Szóval és tollal gúnyolta mindazt, amit korábban szentnek tartott. Persze amellet nem érzett benső megnyugvást. Ellenkezőleg – a lelke legmélyén sohasem hallgatott el egy halk, intő, szemrehányó hang.

Utóbbi napokban különös volt, hogy annyit kell atyjára gondolnia s rég elkerült hazájára. Végül is halk honvágy ébredett benne.

Ha egyszer hazautaznám ...?

Utolsó éjszaka atyjáról álmodott. Koporsóban látta őt. Mélyen megrendült. Ha az öreg ember tényleg meghalna? – Egyedül, elhagyottan egyetlen fiától?

Ez a gondolat megrémítette. Mohón előkapta a menetrendet a polcról, megnézte, hogyan indulnak a vonatok – s egész korán haza utazott szülővárosába.

Dr. Balás feleszmélt álmodozásából. Az orgona elhallgatott, egyszerre mély csönd támadt. Körülötte mindenki térdre borult s mellét verte. Az oltár előtt állt a pap, szent ostya volt a kezében. Háromszor csendültek át a csendességen az ezüstcsengők és az alázatos, áhító szavak: „Domine, non sum dignus,” Uram nem vagyok méltó!

Dr. Balás egymaga maradt állva. Még ott állt mereven, fejét is magasra tartotta. De mikor most a szent ostyára tekintett, végigborzongott rajta valami s térdre kényszerítette. Maga sem tudta, miért...

Mereven bámult az áldozó vak gyermekekre. Lassan, tapogatózó léptekkel, összekulcsolt kézzel járultak az Úr asztalához. Arcukon a benső boldogság átszellemültsége tündökölt. Néhálynak könny csordult ki kialudt szeméből. Egy kis lány felfelé szegzett fejjel, tágra nyílt szemgolyóval tekintett a szent ostyára. Mintha annak a mennyei dicsőségéből várt volna egy sugarat szegény, világtalan, fénytelen szemeibe. Mintha azt akarta volna mondani: „Édes Jézusom, én nem láthatlak téged. Hiszen vak vagyok. De te nézz reám .... nézz az én szemeimbe... egyszer ezek meglátnak majd téged az örök fényességben!”

A jelenlevők majdnem mind sírtak.

Balás Loránd is mélyen megilletődött.

Ezek a gyermekek súlyos sors alatt nyögtek, örök éjben éltek, ki voltak zárva a fény, a ragyogás, a szín birodalmából, a jó Isten világának minden szépségéből. És lám, mégis boldogok voltak, mert Istent hordták szívükben!

Mi volna az ő életük, az ő jövőjük Isten nélkül, a szent áldozás vigasza nélkül?

És ő? Neki egészséges a szeme. Van mindene, amit csak nyújthatott neki az élet. Gondolt-e valaha is arra, hogy azt a jó Isten önként adta neki, hogy másképp is történhetett volna!

Megköszönte-e ezt valaha? Nem arra használta-e fel Isten ajándékait, hogy velük sértse meg őt?...

És egykor – egy fehérvasárnapon – ő is oly ájtatos, oly ártatlan fiúcska volt! Akkor ő is boldog volt, leírhatatlanul. De most...

Arcát kezébe rejtette. Lélekben újra az oltár előtt látta magát. Ott térdelt szentelt gyertyával a kezében. Hallotta az ünnepélyes hűségeskü szavait, a hit, remény, szeretet, az áhítat imádságait! És újra érezte az első szentáldozás mennyei boldogságát! És látta a szülők örömtől ragyogó arcát, mikor megölelték.,.

Istenem, mi lett a fogadalomból? Hogyan tartotta meg?!

Lelkileg lett vak. Téves utakon járt az örvény felé.

Ujjai között két nehéz könnycsepp folyt le.

Ebben az órában a jó pásztor kopogtatott az eltévedt báránynak szívére. Úgy megrázták szívére a mai élmények, hogy nem zárkozott el többé a kegyelem hívó szava elől.

Sokáig maradt térdelve Balás Loránd, büszke fejét mélyen meghajtotta, arcát két kezébe temetve.

A szent ünnepélynek vége lett. A templom kiürült. Még csak az öreg zenetanár térdelt a helyén. Bizonyosan sok kieszeni valója volt még attól, aki a szíveket úgy kormányozhatja, ahogyan akarja. Loránd látta, hogy többször kendőjével törli a szemét. Kitalálta, mily szándékra imádkozott atyja. Végre felkelt az öreg úr. Loránd a templom előcsarnokába ment, hogy ott várja be őt.

Az aggastyán fel sem tekintett, fáradt léptekkel akart elhaladni az idegen mellett, mikor egyszerre ezek a szavak ütötték meg a fülét: „Atyám, én vagyok, a te fiad... Atyám, bocsáss meg!”... És érezte, hogy fia átkarolja őt.

– Loránd ... Lorándom ... dadogta örömtől izgatottan – haza ... haza jöttél? ...

Igen, atyám, hazatértem, hozzád... és Istenhez. Egy fénysugár esett a lelkembe – megismertem lelki vakságomat és tévedéseimet. Első szentáldozásom boldog emlékezete felismertette velem.

Kivezette atyját magával, leültek a sétátéren egy padra, ott elmondott neki mindent.

Boldogságtól áradozva ölelte át az öreg ember.

Istennek legyen hála, hogy éppen ma vezetett téged hozzám – mondotta megilletődve. Fehérvasárnapon, a gyermekeink első áldozása napján. Még ma is tesz ő csodákat, megvilágítja a lélek szemeit – ő, a jó pásztor, a világosság a világosságból, az örök igazság és szeretet!

Ugyanabban az órában

Újra fölemelte szavát a fehérvásárnap angyala. A hangja oly kellemesen csengett, hogy mindenki elragadtatással figyelt rá.

– Hallgassátok csak tovább, kedves testvéreim, még valamit akarok mesélni. Egy kedves kis lánykára gondolok most. Ott lakott egy szőlővel befuttatott falusi tanítólakban s vigasza volt édesanyjának a nehéz időben. Mert az apának el kellett hagynia feleségét, gyermekét s 53 kis tanítványát. Háborúba vonult. Kovács tanító hetek óta nem írt már. Felesége és leánya nagyon sokat aggódtak érte.

– Imádkozzál, gyermekem – intette az anya mindig újra – imádkozzál, hogy a jó Isten megvédelmezze apát. A gyermeki lélek imádsága áttör a felhőkön. És megint elmondták szokás szerint a fájdalmas olvasót.

– Anyus – mesélte később Hedvig – ma láttam a boltban a papírkereskedés kirakatában egy szép képeslapot. Egy anya volt rajta, amint a széken ült és éppúgy szomorkodik, mint ahogy te szoktál, anyuskám. Három gyermek állt körülötte, összekulcsolt kezekkel. Olyan ájtatosan imádkoztak. A kép alatt volt egy szép mondás is:

Imádkozzatok, kedves gyermekek!
Háború van most, irtó fergeteg.
Halál fenyeget apát és fivért.
Imádkozzatok győzedelemért!

Az anya mélyet sóhajtott.

– Igen, gyermekem – mondotta remegő hangon – ma százezer anya érzi ezt az aggodalmat szívében. A jó Isten oltalmazza, meg derék, bátor katonáinkat. Fehérvásárnap majd imádkozzál erre a szándékra.

– Ó anyus, hát csakugyan mehetek a szent áldozáshoz fehérvásárnap? – kiáltotta a kis Hedvig örömmel. – A plébános úr azt mondta, várjuk meg, mit ír édesapa; hátha ő is jelen akar lenni első áldozásunkon.

– Tudom, kicsikém. De apus oly régen nem írt már – mondta az anya és újra sóhajtott. – De azt hiszem, ez az ő kívánsága is, habár még csak kilenc éves vagy. Holnap megmondhatod a plébános úrnak.

Ezen az estén könnyű szívvel ment Hedvig aludni. Csupa öröm és hála volt a lelke. A legkedvesebb kívánsága teljesül! Fehérvásárnap ifjú szívébe száll az édes Jézus! Az isteni gyermekbarát, a jóságos, aki magához hívott minden fáradozót és búval terheltet! Ó, hogyan fog akkor édesatyjáért imádkozni!

– Ah, miért is van atyja olyan messze! Hiszen mennyivel szebb volna, ha ezen a napon a gyermekek áldozása után a szülők is az Úr asztalához járulnának. Milyen jó volna, ha apa, anya tanúi volnának nagy szerencsájének és részt vennének örömeiben!

Ó, az a szerencsétlen háború! Igen, sokat kell imádkoznia! Hiszen az imakönyvben az van a jó Istenről, hogy a „küzdelmek és győzelmek Istene.” Ő elveheti a szenvedő hazáról a háború ostorát. És a boldogságos Szűzanyát a béke királynőjének hívjuk. Ó, hát segítsen rá, hogy a háború tűzvése hamarosan kialudjon és a béke zászlai lengjenek.

– Kedves Istenanya – imádkozta Hedvig áhítattal – tárd ki palástod édesapám fölé és fogd fel vele mind a golyókat!

Vidám és mégis aggódó gondokkal aludt el a kis Hedvig.

Másnap vidám izgatottsággal jött haza az iskolából. – Anyus, anyus! Vizi tanító úr levelet kapott apától – kiáltotta már az ajtóból, szinte berontva. Vizi tanító úr régi kollégája volt

Kovácsnak. Rég nyugalomba vonult már, de most, hogy a háború kitört, újra felajánlotta szolgálatát a hazának s Hedvig atyját helyettesítette.

– Apa üdvözli mind a gyerekeket. Azt üzeni, hogy legyenek jók és szorgalmasak, tanuljanak jól és imádkozzanak szépen. Mi is biztosan nemsokára kapunk levelet, mert jelzi éppen, hogy nekünk is írt és reméli, hogy mind a két levél megérkezik.

Hedvig nagy örömeiben nem is engedte szóhoz jutni anyját. Csak most vette észre, hogy az ő arca is örömtől sugárzik.

– Igen, gyermekem, már meg is jött a kedves levél – mondta Kovácsné megindultan. Apának könnyű sérülése van a kezén. Nem tudott maga írni, de mégsem akart minket nyugtalanítani. Hiszen ő olyan gondos. Meg azután a postán hosszú ideig fennakadás volt. Ezért nem kaptunk oly régóta írást. Gyere be a szobába, felolvasom apa levelét.

Könnyes szemmel olvasták mindketten a harctérről jött levelet. Sok szeretet, hűség, nemeslelkűség és Istenben való bizalom beszélt belőle.

„És én óhajtom, hogy az én kis Hedvigem fehérvasárnap első szentáldozáshoz járuljon” – volt a levélben. „Persze én is szeretnék jelen lenni. Ez bizony nektek is, nekem is áldozat, hogy leánykám életének legszebb napján édesapja hiányzik. De, hogy egy esztendő várjon? Nem! Mikor volna jobban szükségünk az ártatlan gyermekek imádságára, mint most? Ajánlja fel a kis Hedvig első szent áldozását értem, meg a hazáért, bátor, hős seregünkért, amely életével és vérével védi a drága hazát. Aztán fogadja magába minél gyakrabban az édes Üdvözítőt. Ez majd megéri azt a hiányt, hogy fehérvasárnap nem lehetünk együtt. Talán Istenben mégis találkozhatunk, mert, hacsak lehetséges, ezen a nagy napon én is a szentségekhez járulok. Az én kis Hedvigem eszközölje ki nekem az Úrnál ezt a kegyelmet...”

A gyermek szeme könnyben úszott. – Édesanyám! Milyen szépen ír apa! – sóhajtotta. – Igen, igen, megteszem. Érte ajánlom fel szent áldozásomat és a katonákért, akik védelmeznek bennünket és édes hazánkat. És imádkozom, hogy édesapa is a szent áldozáshoz járulhasson. Te és én itt... ő ott.

Meghatva ölelte keblére az anya gyermekét.

Kovács Hedvig számára megkezdődött most az előkészület ideje. Igaz, hogy a nagy nap komoly, súlyos, háborús időre esett. Mégis messziről keresztül ragyogott így a fájdalom és aggodalom komor felhőin annak a fényes napnak a tavaszi fénye, amely a háborúban is megtartotta földöntúli ragyogását.

A kis Hedvig tudta, milyen szerencse vár rá. De azt is tudta, milyen feladatot rótt rá atyja. Neki kellett közbenjárónak lennie az édes Üdvözítőnél. Imádkoznia kellett a hazáért, a vitéz seregekért. Kis áldozatokat kellett hoznia köszönetképpen azokért a nagy áldozatokért, amelyeket kinn a fronton hoztak a hazáért. Arról volt szó, hogy „hűséggel viszonzza a hűséget.” Most hát meg kellett tisztítania szívét a hibáktól, fölékesítenie gyermeki erényekkel, hogy a seregek ura szívesen jöjjön hozzá és teljesítse kérését.

És Hedvig komolyan vette a dolgot. Azelőtt könnyen fölfortyant benne a pulykaméreg; most azonban szelíd lett és engedékeny. Többször talán gondatlan, rendetlen és kapkodó volt. Ezentúl édesanyjának nem lehetett panasza rá.

Nap-nap után ott térdelt a kislány az esti szürkületben a tabernákulum előtt és imádkozott: „Édes Jézus, nemsokára hozzám jössz. Édesapám nem lehet itt... De azért térj be hozzá is azon a napon!...”

Szívesen mondta el azt az imádságot, amelyre a tanító úr tanította. A misekönyvből való ez, mondta a tanító úr. Hedvig leírta magának, mert meg kellett tanulni könyv nélkül és a szentmisénél imádkozta:

„Isten! Te széttiprod a háborúkat. Te legyőzöd hatalmas védelmeddel azokat, akik a benned remélőket támadják. Ó, segíts szolgálóidnak! A te irgalmasságodat ostromoljuk, hogy ádáz ellenségeinket legyőzhessük és szüntelen hálaadással dicsérhessünk téged a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki veled él és uralkodik mindörökkön örökké. Ámen.”

Esti imánál pedig verses imádságot mondott el édesanyjával együtt egy fehér kis verseskötetből:

Valaki messze, messze van,
Felé száll szívem szüntelen.
Kezem imára kulcsolom,
Úgy kérlek téged, Istenem!
Megvédelmezni a hazát
Bátran és híven síkra szállt.
Ha bomba robban szerteszét,
Vészből vezesd ki életét!
Ha csendben áll őrt őrhelyén,
Ha gránáttűzben áll szegény,
Ha vér fedi a harcmezőt,
Te lásd meg, óvd meg s hozd meg őt!

A hetek gyorsan múltak. Egy-kettőre megjött a nagy ünnep. A hűséges anyai szemekből hullottak a könnyek Hedvig fátyollal, koszorúval ékesített szőke fűrtjeire.

A gyermek is sírt. – „Ó anyus, az édesapa...” – többet nem tudott szólni.

– Hozd még az áldozatot, kedvesem – suttogta az anya. Imádkozzál, hogy az Úr ma az ő szívébe is szálljon! És most ne gondold másra, csak Uradra, Üdvözítődre – és örülj!

A gyermek megvigasztalódott. Forró szeretetben dobogott a szíve a pillanat felé, amely vágyódását csillapítani fogja. Komolyan és összeszedetten ment anyja kezét fogva az iskolába s onnan a többi gyermekkel ünnepi menetben, harangzúgás és orgonaszó közben a templomba.

Megkezdődött a legszebb földi ünnep. Szébb, mint egy király koronázása, szébb, mint a legpompásabb győzelmi ünnep.

Egy óra sem telt bele s már betért az Úr kedveltjének tiszta szívébe.

Kovács Hedvig, a jámbor gyermek, túlon túl boldog volt. Szíve remegett a boldogságtól. Jézus, az édes Jézus volt nála! Most semmit sem tagadhat meg tőle!

– Jézus – fohászzkodott – az édesapám... hiszen tudod! Térj ma az ő szívébe is... Jézus, édes Jézus...”

És érezte, hogy az Úr teljesíteni fogja kívánságát.

* * *

Ugyanaznap történt.

Fehérvasárnap napja felkelt az alacsony halmokon. Népfölkelők és ifjabb katonák vonultak el egy gránátokkal felszaggatott, elhagyott csatatéren. Mindenütt óvatosan szimatoltak fedezékek után.

A lövészárokból jöttek. Éppen felváltották őket, hogy néhány pihenő napjuk legyen a harcvonat mögött. Rendesen éjszaka történt a fölváltás. Az ellenség különben könnyen észrevehette volna őket. De ma megkésték a fölváltók. Heves srápnelltűzbe jutottak volna, azért egy órai kerülőt kellett tenniük.

Irtózatos volt látni az elhagyott csatatérrel. Mindenütt mély gránátlyukak, mindenfelé magányos és tömegsírok. Tört fegyverek, hátizsákok, hüvelyek heverték köröskörül. Köztük véráztatott ruhadarabok. Itt-ott szalmával fedett helyek, amelyeken a sebesülteket kötözték. Véres kötőszerek heverték a földön. A leégett házak szomorú látványt nyújtottak. És mindezek fölött a halál hallgatása!

Némán haladtak tovább a katonák; éhesen és halálra fáradtan. Hirtelen megállt Kovács tanító, a népfölkelő és kinyújtotta karját egy kis domb felé. Összelövdözött kápolna állt ott félig romba dőlve.

– Öt nap előtt még ép és sértetlen volt a kápolnai – mondotta fájdalmasan. Az ellenség lövöldözése borította lángba.

– Bizonyosan repülők voltak és bombát vetettek rá – gondolta barátja, Böröcz Károly népfölkelő. Látni a repedéseken.

– Mi lett az Otáriszentséggel? – ez a sejtelem hirtelen ijedelemmel villant át a tanító agyán s ki is fejezte aggodalmát. Volt velük egy fiatal, alig 19 éves önkéntes, Bedő Imre, aki éppen akkor került ki a kis szemináriumából. Most egészen elsápadt.

– Csak nem volt benn a Legfölségesebb? – mondta nyomott kedvvel.

– De alighanem – felelte a tanító. A mi tábori lelkészünk még húsvétkor itt mondta a szentmisét. A katonák többször jöttek ide csendes imára. A szent ostya benn volt, öt nap előtt magam is imádkoztam; az egyszerű, dísztelen oltár előtt, mielőtt még a lövészárkokba mentünk volna. Menjünk fel és nézzük meg!

A katonák nagyobb része vonakodott. Ki voltak merülve, nyugalom után sóvárogtak.

– Eh, a szentostyák már biztosan meg vannak mentve – mondták. Most csak gyertek.

De Kovács tanítót valami csodálatos érzés odavonzotta.

– Ki tudja? – mondta kételkedve. Hát a tábori pap éppen egy távolabbi csapattestnél volt és akkor kapott parancsot az indulásra. És a parancs: parancs; akkor visszamaradni nem lehet!

Nem, meg kell győződnöm a dologról! Ki tart velem?

Böröcz, Károly és Bedő Imre azonnal jelentkeztek. A többiek tovább vonultak.

Hárman tehát ügyel-bajjal felkapaszkodtak a domb lejtőjén és a kápolnához értek. Igen, felülről kellett a bombának lecsapnia. Egy hatalmas robbanás vetette szét s borította lángba a falakat. Csupasz, kormos omladékok... A torony még állott. Mint fenyegetően fölemelt kar, nyúlt a levegőbe. Törmelékek, romhalmaz, megszenesedett padok fölött hatoltak a templom belsejébe.

Szomorú látvány tárult eléjük. A kórusnak egy része még megvolt, de a színes ablaküvegek mind be voltak törve. Maga az oltárasztal szintén megmaradt, azonban az építménye a tabernákulummal együtt egyetlen egy romhalmazban hevert a földön.

Itt lakott-e még az Úr, amikor a szerencsétlenség történt?

A tanítót félelem fogta el. A többit megelőzve lázasan kutatott az omladékok között. A többiek buzgón segítettek.

Az oltár közepe, egy hatalmas, fára festett kép, ferdén feküdt egy romhalom fölött. Fölemelték s íme!... Mind a hárman csaknem egyszerre kiáltottak fel s térdre borultak. Az összezúzódtott tabernákulum volt alul!

A nagy áldoztató kehely kigurult, fedője a súlyos esés következtében lepattant, a benne levő három ostya kiesett s a földön hevert.

Törmelék és pusztulás között az ég és föld királya!

Kovács egy könnyet törölt ki szeméből. Böröcz fohászkodott, mintha valami fojtogatná. A fiatal kispap összekulcsolta a kezét és megrendülten, mégis átszellemülten nézte a megható látványt.

Egy darabig imádkoztak. De most mit tegyenek? Magukkal vigyék? Nem, azt nem szabad. Papot hívjának? Errefelé híre sem volt papnak. Itt hagyják? ... arra gondolni sem lehet! Azonfelül a falak is leszakadhatnak minden percben!

– Pajtások, mondjátok, mit tegyünk? – kérdezte a tanító. Böröcz Károly tétován hallgatott.

A fiatal önkéntes szerényen mondta:

– Ha... ha talán... ha óvatosan... – Megakadt.

– Nos?

– Úgy gondolom ... vízbe tehetnénk. Akkor feloldódnak a színek és eltűnik a szentségi jelenlét... akkor megóvjuk mindenféle tiszteletlenségtől. – Borzongva nézett le a fehér ostyákra, amelyek fehéren és szeplőtelenül pihentek a porban.

– Kinek volna bátorsága az Urat a kezével érinteni? – mormogta azután és új gondolata támadt. Föhlalt, keresett, kutatott. Végre is talált a romok között néhány gyertyatartót és viaszgyertyát. Ezeket meggyújtotta és a szent ostyák mellé tette. Az Üdvözítő ne maradjon fény nélkül.

A tanító gondolkodva nézte az ifjú készülődését. Egyszerre pompás sugallata támadt... sápadt, pirult izgalmában. Istenem ... hátha a te ujjsmutatásod volt ez!

– Barátaim – szólalt meg reszkető hangon – én tudok valami jobbat. Vízben feloldani! Nem. Azt nem tudnám megtenni...

– Nem ám – egyezett bele Böröcz is – megfullasztani...

– Bajtársak – kezdte újra Kovács – ma fehérvasárnap van. Ugyanebben az órában ezer és ezer gyermek térdel otthon és első ízben fogadja szívébe az égi királyt. Az én gyermekem is köztük van, az én kis Hedvigem ... – Elhallgatott. A megindultság erőt vett rajta, kezével a szeméhez kapott.

– Igen, igen – mormogta Böröcz Károly és bólintott maga elé – még két év és az én kis fiacskám is odaér. De akkorra béke lesz ... béke...

S az önkéntes tiszta, fiús arca csendesen felragyogott, mert saját első szentáldozására gondolt.

– Én nem lehetek otthon – folytatta a tanító. Mégis kedvem lenne legalább itt, az ellenséges földön a szentáldozáshoz jutni. Szerettem volna kislányommal egy napon megáldozni s már szomorú voltam, hogy nem találom módot rá. És most, barátaim ... nem különös? Hárman vagyunk itt, – mind a hárman hívők és hívek az Egyházhoz ... húsvétra meggyóntunk... és ... és három szent ostya van itt...

A másik kettő rámeredt. Kitalálták, mit akart mondani.

– Azt... – a derék Böröcz dadogott – hja hát, szabad ezt?

De Bedő Imre, a fiatal kispap örömmel kiáltott fel:

– Hogyne! Megüljük fehérvasárnapot! Szabad!

Az első keresztyének haza is vihették magukkal a szent ostyát...

Most megragadó jelenet következett. Kovács tanító a tabernákulum belsejében keresett egy darab gyolcsot, vagy selymet. Homokos, piszkos kezével csak nem érinti meg a szent ostyát... nem, nem!

Azután mind a hárman letérdeltek és imádták a Szentséget. Kovács tanító elmondta a Confiteort s a kispap felelt. Még felindították magukban a bánatot és a hit, remény, szeretet, alázat és vágy gerjedelmeit.

És aztán ...

A tanító ujját fehér selyembe csavarta és mélyen meghajolva, a tisztelettől szinte megborzadva vette fel a szent színeket a földről. Társainak nyújtotta, mint egy pap s utoljára maga is magához vette.

És az Isten angyalai jelen voltak ennél a megrázó fehérvasárnapi szentáldozási ünnepélynél. Az Úr meghallgatta a jámbor Hedvig imáját. Ugyanabban az órában, amelyben a drága kedves hazában az ő szívébe szállt Jézus, betért atyjához is ellenséges földön, elhagyott csatatéren, szétlőtt kápolnácskában!

Forró hálaadást végzett a három katona s azután lejöttek a dombról. A fehérvasárnap napja már ragyogott a kék égen. Egy pacsirta örömujjongással vágott neki a tavaszi levegőnek. A sírok között, a pusztulás fölött már fűszálak sarjadoztak és százszorszépek nyitották ki szemérmesen a kelyhüket. Az élet győzött a halál fölött.

Egy elpusztult major közelébe értek. Kovács tanító egy kopár cserjéről viruló, hófehér virágba borult kökényágot tört le.

Betette imakönyvébe a mai felejthetetlen fehérvasárnap emlékére!

A füstölgő mécsbél

Gyakran tapasztaltam, testvéreim – mondta most egy komoly, szelíd, mély nézésű angyal – hogy egy jól végzett első szentáldozás döntő volt az egész életre; sőt áldását rásugározta egészen a késő öregkorra. Nem egy lélek felejtí el ugyan a világi zajban szent feltevéseit és járja a bűn útját. De a nagy nap emléke világító fáklyája marad, amely sohasem alszik ki. Mint nap ragyog gyermekkorra egén. És egyszer, a bűn éjében, mikor már minden csillag kialudt, erre az egyre esik a lélek tekintete. És az emlékezet csillaga visszavezeti őt Istenhez, az Oltáriszentséghez, mint ahogy a betlehemi csillag a napkeleti bölcseket is a jászolhoz vezette.

Éppen egy ilyen lélekről mesélek nektek, akit az Úr, a jó pásztor szeretete fehérvasárnapon vezetett vissza.

A templom ünnepélyesen volt díszítve. Telve volt örvendező és meghatott emberekkel. Az oltár előtt térdeltek azok a szerencsések, akikhez ma volt először eljövendő az ég Ura. Az agg plébános éppen most fejezte be buzdító beszédét, a keresztségi fogadalmat megújították s most hangosan és ünnepélyesen hangzott a gyermekszájakból a dal: „Keresztségi fogadalmam híven megőrzöm én” ...

Néhány felnőtt velük énekelt, vagy titkon könnyet törölt ki szeméből, ha saját, régmúlt, ártatlan ifjúságára gondolt.

Hátul a templomban az oszlopokhoz támaszkodva, a gyóntatószéktől félig elfödve, állott egy férfi. Arca betegesen halvány, ruhája lerongyolódott. Még jó, hogy mélyen a sarokba húzódott, így senki sem ügyelt rá. Máskülönben még felismerték volna egyesek a „vörös Bencét” s megijedtek volna. Mert a vörös Bencétől mindenki félt! Kilenc év előtt zsandárok vitték a városi börtönbe, mert a gazdag Hordós feljelentette egy véreskimenetelű veszekedésért. Akkor megesküdött Bence, hogy bosszút áll Hordóson és mindazokon, akik ellene tanúskodtak! Azonban nem jött vissza. Többet nem hallottak felőle.

A faluban senki sem tudta, mi lett Bencével. Mert alig hogy kiszabadult, egy rossz barátja elcsábította. Betört vele s nagyobb pénzösszegeket lopott. Elfogták és újra bebörtönözték. Tél idején eresztették ki a fogságból. Éhezve és dideregve kóborolt a vidéken. Akkor bosszút lihegve gondolt Hordósra. Igen, bosszút áll rajta, házáat, pajtáját fel fogja gyújtani.

Koldulva jutott el hazáig. Tegnap érkezett meg. Ezen az éjszakán kint aludt. Miseidő alatt akart a Hordós házához lopózkodni.

Nem tudta, hogy fehérvasárnap van. De távolról zászlókat látott lobogni a házakon és hallotta az ünnepi harangzúgást s hirtelen elnehezedett a szíve.

Elment a nyitott templom mellett. Senki sem volt ott. Mindenki az iskolához sietett, hogy az ünnepi menetet kísérje. A hontalan embert most hatalmas érzés vont a templomba. Oly rég nem volt már bent! Félénken lépett be s egy sötét zugot keresett magának.

Most ott állt. Szíve tele keserűséggel és dühvel, úgy nézte az első áldozó gyermekek bevonulását. Tiszták voltak, szent örömet sugárzott az arcuk. Bence figyelt a pap megragadó szavaira, hallotta a keresztségi fogadalom megújítását.

„Keresztségi fogadalmam híven megőrzöm én” – zúgott a templomon végig.

Feje lekonyult. Lelkében hangok ébredtek, amelyek régóta szunnyadtak. Valamikor ő is ott térdelt az oltár előtt. Akkor még boldog, ártatlan gyermek volt!

Akkor ő is megesküdött, hogy állani fogja a szent keresztségben tett fogadalmát, szeretni fogja Krisztust, derék, jó keresztény lesz ...

Megtartotta-e az esküjét?

Akkor olyan derék fiú volt – hogy is történhetett, hogy a bűn útjára került?

Csak úgy, ahogy az ilyesmi történni szokott. Apja-anyja egymásután gyorsan elhaltak. Bence akkor felmondott Hordósnek, akinél eddig szolgált. Félóránnyira tőlük volt egy gyár. Ott

többet fizettek. Oda állt be munkásnak. Hiába intette a plébános, aki mindig nagyon szerette. Pedig a szabadság, a könnyen szerzett pénz nem hoztak áldást Bencére.

Hamarosan rossz barátokra tett szert. Azokkal ivott, kártyázott, tivornyázott, könnyelmű csínyekben vett részt. Isten, vallás, papok, felsőbbtség fölött csak gúnyolódtak. Bence kezdetben néha ellenszegült. De nemsokára félni kezdett gúnyos nevetésüktől. Lassankint egészen elhidegült vallási kötelességei iránt. S ettől fogva a kísértőnek könnyű dolga volt vele.

A férfi mélyen sóhajtozott ott a templom sötét zugában.

Hja, ha az anyja nem halt volna meg, ő sem sülyedt volna ennyire! Nem az anyja vezette-e éppen ezen a napon, fehérvasárnap a templomba?

Ebben a templomban keresztelték, itt vette magához az Úr testét és milyen boldog volt!

Ah, az édesanyja! Mint ölelte át a nagy nap előestéjén! Mint áldotta meg és mondta neki: „Fiam, maradj mindig olyan jó, jámbor, mint ma vagy! Maradj hű! Ne felejtsd el ezt a napot! S ha a későbbi életedben mégis eltévelyednél, gondold első szentáldozásodra s térj meg a jó pásztorhoz, aki az elveszett báránykát is örömmel veszi ölébe” ...

Miért csak most jutottak eszébe ezek a szavak?

Igen, ő messze tévedt az útról! Ha édesanyja tudná, min töri a fejét...

Hirtelen arca elé tette két kezét mély szégyenkezésében. Úgy érezte, mintha elhagyná minden bosszúvágy és minden keménység és keserűség.

A templomban tovább haladtak a szent cselekmények. Az orgona játszott. Elhangzottak a szép előkészületi imák. Jött az Úrfölmutatás.

Mély csend. Ezüstcsengők csilingelnek. Minden térd mélyen meghajol. Mindenki imádja az Isten Fiát, aki a pap kezében van.

Ekkor az a szegény ember ott a háttérben szintén letérdelt és a mellét verte.

S újra imák és énekek következtek. Aztán alázatosan és epedve; zengett az ének: „Ó Uram, nem vagyok méltó, hogy bejöjj hajlékomba.”

– Ó Uram, nem vagyok méltó – mormogta a vörös Bence.

Nem, nem volt méltó rá. Nem érdemli meg, hogy Isten megbocsásson neki!

Nem tud jó ember lenni többé. Túlságosan mélyre zuhlott. Nem térhet vissza többé.

Az ének azonban tovább folytatódott: „Hanem csak egy szóval monddad és meggyógyul az én lelkem.”

„Csak egy szóval monddad.” Mint vigasztalás és remény hullottak ezek a szavak a szívébe. Ha Isten megbocsátana neki? Hiszen a latornak is megbocsátott a kereszten!... A jó pásztor szívesen veszi ölébe az elveszelődött báránykát. Jézus nem oltja ki a füstölő mécseket!

„... És ha később mégis eltévednél az útról, térj vissza, térj vissza!” – mondta boldogult édesanyja első szentáldozása napján.

Érezte, hogy forróság futja el szemét. Első szentáldozásának fénye még nem aludt ki egészen lelkében. Egy gyöngye szikrácska pislogott még, abból még világító láng lehet!

Hatalmasan feléledtek benne élete legszebb napjának emlékei. Azt súgták fülébe, hogy még minden jóra fordulhat, csak Istenhez kell térnie.

Ezüst csengés keltette fel fájdalmas tünődéséből. Megint térdén állt mindenki.

Feltekintett. Láta az ősz plébánost, ő keresztelte, ő nyújtotta neki az első szentáldozást. Most az oltárnál állt, balkezeben az arany kelyhet fogta, jobbával szentostyát tartott fölötte. Édes orgonaszó mellett sorjában léptek az oltárhoz fiúk és lányok. Kezüket összekulcsolva, örömtől, vágytól és boldogságtól reszkelve fogadták a pap kezéből az élet kenyerét, az angyalok királyát, a világok Urát...

Hosszan, hosszan nézte ezt a jelenetet az elbocsátott fegyenc. Két nehéz könnycsepp lassan gördült végig csontos arcán. Észre sem vette. Sóhajtas fakadt fel a szíve mélyéből. Kezét arcára szorította s többet nem látott, nem hallott abból, ami körülötte végbement.

Ugyanaznap délben történt. A galambösz plébános éppen befejezte ebédjét. Székébe ült, hogy kissé kipihenje magát. A hosszú reggeli ünnep erősen elővette az öreg urat.

Lehunyta szemét, de az álom csak nem akart jönni, öröm, és bánat töltötte el szívét, örült, hogy annyi ártatlan gyermeklelket vezetett az Üdvözítőhöz. Búsult, ha a jövőre gondolt.

Mi lesz ezekből a gyermekekből? Mily sokan térdeltek már fehérvasárnap az Úr asztalánál – tisztán, romlatlanul, telve szeretettel és a legjobb feltevésekkel... és mégis, mivé tette őket az élet!

Igaz, a legtöbben becsületesek maradtak. De néhányan, ó, néhányan hajótörést szenvedtek. Itt van a Kapa Márton, vad verekedő lett belőle. Ott van a Tima János, aki mindenét elitta és a családját nyomorba döntötte. Ott a Pék Anna, aki annyi botrányt okozott. És még néhányan mások...

Egy a javítóintézetbe, egy a dologházba került. Egyet pedig, a vörös Bencét, a fogházban kellett viszontlátnia! És éppen Bencét, aki valamikor olyan derék fiú volt! De persze a rossz társaság...

A plébános akkoriban, mihelyt értesült az ítéletről, rögtön meglátogatta őt a fogházban s a szívére beszélt. De a szegény fickó el volt keseredve és vadulva. Hallani sem akart megtérésről. Mennyit imádkozott érte azóta a plébános! Vajon a világ melyik részén kóborol most? Talán lezüllye meghalt?

A jó plébános elővette olvasóját és elkezdett imádkozni. Kérte a jó Istent, hogy a mai napon áldozók hűségesek maradjanak. Felajánlotta olvasóját a régiekért is, akik a jó útról letértek, hogy a jó pásztor újra visszavezesse őket és új tűzre szítsa a szívükben lappangó parazsat, amely talán még nem aludt ki. Végre szemei lezáródtak.

Kint csengettek. A zajra felébredt. Hallotta is, amint az öreg Borbála mondotta:

– Nem, ma nem lehet. A plébános úr nagyon fáradt. Jöjjön vissza holnap.

A plébános rögtön fölemelkedett és merev tagokkal ment az ajtóhoz. Nem, senkit sem szabad elutasítani, aki segítséget keres.

– Ki van itt, Borbála? – kérdezte. A folyosó félhomályában egy embert látott. – Jöjjön csak, jó ember – folytatta, és visszament a szobába.

– Nos? kérdezte barátságosan, mikor az ajtó bezárult s a látogató zavarodottan állva maradt. Mi terheli a szívét? Beszéljen csak nyugodtan.

– Plébános úr – dadogta a férfi – hát nem... nem ismer ... már? ...

Bámulva nézett rá az öreg úr. – Nem ... nem tudom ... Ön emlékeztet valakire ... – Az ablak felé fordította s közvetlen melléje lépett. – Istenem! – kiáltotta aztán meglepődve – hiszen Ön ... hiszen te vagy a Csiga Bence! – Ijedten rogyott székébe. A meglepetés túlságosan nagy volt.

– Igen, az vagyok. Az, aki évekig ült a fogházban – mondotta. – Az, aki elzüllyött csavargó lett s haza jött bosszút állni.

– Bence – kiáltott a plébános remegő hangon. – Szegény fiú, mi lett belőled? Pedig valamikor olyan derék, olyan jámbor voltál! Ezelőtt tizenhét évvel – emlékszel még? Gondolj csak erre a napodra!

– Plébános úr – mondta Bence rekedten – ma reggel a templomban voltam... és ... visszagondoltam első szentáldozásomra ... és ... boldogult édesanyámra... és... – Leborult a pap térdeire. – Ha még van idő ... ha még nem késő ... – A kemény férfi sírt.

A plébános megfogta mindkét kezét és erősen megszorította.

– Fiam, Isten hozott! – kiáltotta bensőségesen és az ő szemében is megjelentek az öröm könnyei. – Akkor hát mégis meghallgatta a jó Isten, amit érted imádkoztam. A jó pásztor ma hazavezetett téged – az első szentáldozásod emlékezete által! A repedezett nádszálat nem törte össze, a füstölő mécsbelet nem oltotta ki. A gyöngye kis tüzet új lángra élesztette, hogy megvilágítsa és felmelegítse a lelkedet és beleragyogjon jövő életedbe! Neki legyen dicséret s hódolat mindörökké!

Galambszárnyak

Megint megcsendült a fehérvasárnap angyalának hárfaszerű hangja.

– Örökre felejthetetlenek lesznek nekem, testvéreim, azok az események, amelyeket fehérvasárnapokon tapasztaltam. De a csillagok sem egyformák; vannak ragyogóbbak és halványabbak. A fehérvasárnapok közt is éltem át olyanokat, melyek mélyebben hatottak meg és eltörölhetetlenül vésődtek a lelkembe. Egy ilyen fehérvasárnapról fogok most mesélni.

Sok-sok éve múlt már, de még mindig magam előtt látom azt a kedves gyermeket, akit már akkor mélyen a szívembe zártam. A kis Walter Imre atyja orvos volt egy rajnamenti városkában. Volt valami finom, érintetlen tisztaság a gyermek vonásaiban. A lelke angyali tisztaságú volt. Gyöngéd fehér szárnyai voltak. Egy ideig azt hittem, hogy azok a szárnyak egyszerszak elviszik őt a földről az ég boldog virányaira. A fiúcska egészsége ugyanis gyenge volt. Többször súlyosan meg is betegedett. De az édesanyja imái küszködtek a jó Istennel.

– Hagyd őt életben, Uram! – esedezett könnyek között – ha ez a te akaratod! Nem magamért, hanem a te nevedért! Hogy tehessen még valamit a te dicsőségédre, abban a munkakörben, amit szántál neki. Ha szíve szent sátorod felé vonzódik, szíves örömet fogom feláldozni neked elsőszülöttemet. Ha más pályán működik a te országodért, akkor is boldog leszek. Csak add vissza az életnek az én édes gyermekemet!

S Isten meghallgatta könyörgését. A Halálangyal nem kapott felhatalmazást a tiszta virág letörésére. Imre meggyógyult, vidám s mégis elmélyedő fiúvá serdült. Jámbor, szorgalmas volt, szíve nyitva minden szép, jó és nemes számára. Szelíd kedélye miatt mindenki szerette. Már gimnáziumba járt. Tanárai nagyon dicsérték képességeit.

Dr. Walter büszke is volt fiára. Remélte, hogy egyszer majd derék orvos lesz s folytatja apja hivatását. Az édesanya nem szólt bele semmit. Szeme szeretettel csüngött a gyermekén. Csak derék, nemesszívű ember váljék belőle! Majd akkor Isten megmutatja a maga idejében azt a hivatást, amelyet neki szánt.

Már korán tudta Imre az égiekre irányítani a szívét. Legszívesebben a nagy szentek történetét olvasta, akik fölülmúlták a világot és nagyot tettek az Isten országáért.

Ő is álmodozott ugyan, mint a többi gyermek, messze csodaországokról és nagy tettekről. De nem indiántörténeteken, kalandokon és fantasztikus eseményeken kapkodott. Azok csak feltüzelik az agyat s képtelenné tesznek az igazi munkára. Nem. Walter Imre arról álmodozott, mily szép és magasztos dolog volna, misszionáriusnak, hithirdetőnek lenni, kivonulni messze pogány országokba, megvinni a pogány négeknek az örömdetes hírt az Isten országáról. Megváltani a lelküket az ördög bilincseitől.

Igen, az az igazi hősiesség: földiekben szegényen, kereszttel a kezében, csak Istenre számítva előnyomulni a forróövi őserdőkbe, a vadon gyermekei közé!

Imre szíve lelkesen dobogott, ha ezt maga elé képzelte. Anyja egyszer magával vitte a közeli nagyvárosba. Egy Jézus Szíve-misszionárius tartott előadást. Elmondta, hogy működött a sötét Afrikában. Imre lelkesülten figyelt! Új világ nyílt meg szemei előtt. Szeretett volna mindjárt be is állni. De ah, hiszen még csak gyenge gyermek!

Előadás után meglátogatta édesanyjával a kis missziós kiállítást, melyet a másik teremben rendeztek, hogy felkeltsék az érdeklődést a missziók iránt.

Mi minden látnivaló volt ott! Lehetett ott látni templomi szereket, amelyeket városi hajadonok készítettek a misszió számára, színes ruháskákat néger gyermekek részére. De a csillogó selymeknél és színpompás öltözeteknél is jobban tetszett neki az a rengeteg tárgy, amit a misszionáriusok Afrikában gyűjtöttek. Voltak itt hatalmas lándzsák, széles kardok, éles kések, hegyes nyilak. Iszonyat futotta át arra a gondolatra, mi minden kárt okoztak már ezek a gyilkoló szerszámok a messze Afrikában. S mellettük nagyszerű pipák, nádfurulyák,

elefántcsont-fuvolák és sajátságos zeneszerszámok, amelyeneket még sohasem látott. Érdekesekek voltak az ékszerárgyak is, amelyeket rézből, vasból, üres gyümölcsből és magvakból állítottak elő. Hát még a furcsa edények és szövetek és a különböző elmésen kigondolt szerszámok!

Nagy fényképeken látta a fehérruhás missziós papokat, amint dolgoztak, fát vágtak, házat építettek, gyermekeket oktattak és az őserdőben szentmisét mondtak. Ó, ha ő is ebben a szép országban lehetne! Igen, ha később ő is misszionárius lenne s egy ilyen szegény istálló-templomocskában a szegény feketéknek az édes Jézusról mesélhetne!

De ni, a terem sarkában egy állványon, Jézus Szíve szobor állt. Előtte két néger figurát látott. Az egyik eléggé fel volt öltözve, olvasót hordott a nyaka körül. Kezeit összekulcsolva vidám pillantással nézett fel Jézus Szívéhez. Ez keresztény volt. A másik oldalon térdelt egy szegényes köténybe bújtatott néger gyerek. Arcát szomorúan rejtette kezébe. Ez jelképezte a pogányságot. Vonásaiban, tartásában benn volt a pogányság minden vigasztalansága és kétségbeesése.

A fiú fogékony és lágy szívére felejthetetlen hatással volt ez a megható szobrászmű. Ezeken a szegény gyermekeken segíteni! Elvenni tőlük a pogányság sötét éjjelét!

Ezentúl buzgón olvasta Imre a Jézus Szent Gyermeksége füzetét. Részvétel a szegény pogány gyermekek iránt mindegyre nagyobb lett. Tiszta kék szeméből vágyat lehetett kiolvasni. Mintha tekintete, gondolata a messzeségben járna.

Múlt az idő. Imre az első szentáldozáshoz járulhatott. Akkoriban még tizenkét éves koruk előtt nem áldozhattak a gyermekek. A vágyak éveit voltak ezek a jámbor gyermekek számára. Figyelte az idősebb gyermekeket, akik már részesülhettek ebben a nagy örömben. Most azonban az ő számára is közeledett a nagy nap.

Egyik napon hittanóráról jött haza.

– Anyus, anyus! – örvendezett – már készülünk az első szentáldozásra. Mennyire örülök neki!

Még három hónap, aztán itt van a boldog óra! Ó anyus, most aztán jól neki kell látnom a készülésnek! Mire az édes Jézus hozzám jön, a szívemnek egészen tisztának kell lennie!

Szeme csillogott.

Az anya gyöngéden megölelte. Azt gondolta magában, hogy Imre már most olyan, mint egy kis angyal. De azért csak annyit mondott:

– Igen, gyermekem, így van rendjén. Nem tehetsz elég sokat, ha meggondolod, milyen nagy vendég érkezik hozzád.

– És én akkor angyalkád leszek – kiáltott örömmel a kis Cilike – lilium lesz a kezemben, meg koszorú a fejemen.

Izgatottan futott el a képeskönyvéért.

– Ilyen szép angyalka leszek – mondotta büszkén s odatartotta testvérének a könyvét, amelyben egy szép angyal volt lerajzolva. – Olvasd el Imre, ami alatta van – kérte. Mosolyogva vette kezébe Imre a könyvet és olvasta:

Elmondom mostan, kedves gyermekek,
Mily szép és kedves az angyalsereg.
Mint mikor földünk tavasz látogatja,
Úgy tündöklök az angyalkáknak arca.
A szárnyuk ragyog, mint hold ezüst fénye,
A szemük tiszta s olyan kék a mélye.
Aranyhajukon virágkoszorú,
Arcuk és szívük sohse szomorú.
Az éjeket őrzi a nappalok:
Az angyalarc mindig fényben ragyog!

– Én is angyalka leszek – csacsogta közbe a kis Dóra. Szárnyam lesz, aztán elrepülök messze, az égbe, a testvérkémhez ...

– Te még nagyon kicsiny vagy, Dóri – oktatta Cilike fontoskodva kis hűgát. Ha egyszer megint fehérvasárnap lesz, te is lehetsz angyalka!

S a kis Dóra meg volt elégedve.

Most Imre számára nagy, sejtelmes idő következett. Csupa vágyakozó várakozás volt. Tele volt a szent kegyelem csodáival, alázatos imádsággal, forró fáradozással, hogy a legkisebb hibáit is megjavítsa. És soha gyermek nem követte készségesebben a kegyelem hívó szavát, mint Walter Imre.

A szent közelség lehelete ült arcvonásain. Sokszor úgy rémlett, mintha fényes kör övezné tiszta homlokát.

Vágya mindegyre nagyobb és nagyobb lett.

„Ki ad nekem szárnyat, mint a galambnak, hogy repüljek és megnyugodjam?” Ezt az idézetet akkoriban olvasta Imre s szívének szava járása, vágyainak kifejezője lett. Sohasem ment ki az agyából. Ó ki ad nekem galambszárnyakat, hogy Jézushoz repüljek? – ez volt forró könyörgése.

A nagy nap megjött. Mélyen, ünnepélyesen, ékesen zengtek-zúgtak a harangok. Soha, soha, még karácsonykor, még a győzedelmes húsvét napján sem zengett annyi ujjongás és örvendezés a harangok szavában, mint ma.

Az áldozó gyermekek ünnepi menete lassan vonult fel az iskolából a templomig. Elöl mentek a papok ünnepi díszben, sok-sok ministránssal. A nagy kereszt, amit a menet élén vittek, csillogott a napfényben. A selyemhímzésű lobogókat lengette az enyhe reggeli szellő. Fehér ruhás „angyalkák” csapatja pálmaággal, liliummal vette körül a szerencsés gyermekeket. Az egyházi énekkar azt a régi, híres dalt énekelte, amely már a szülőknek is régi ismerősük volt.

Engedjétek hozzám jönni
A kedves gyermekeket.
Bizony mondom, mennybe jutni
Csak gyermekszívvel lehet,
Így szólt áldást adva rájuk
Az égi gyermekbarát,
Így intett szívtisztaságra:
Értsétek meg szent szavát!

S a harangok csengtek-bongtak, zúgtak-búgtak. Nem egy felnőtt szeme borult könnybe, mikor a kiválasztott gyermekek boldogságtól kipirult arcát, bensőséggel lehajtott homlokát, összekulcsolt kezeit látta.

Felzengett az ének második szakasza:

Szent örömmel jönnek ők ma
És borulnak kebledre,
Szűz vágyukban, szerelmükben
Teljék szívednek kedve.
Szállj szívükbe, áldd meg őket,
Nyugtasd fejük szíveden,
Örködj, hogy a szívük, mint ma,
Mindig oly tiszta legyen!

A templomkapú tárva volt. Az oltárra lehetett látni. Sok gyertya vette körül. Ragyogtak, mint a csillagok. Az oltár mindkét oldalán pálmák emelkedtek, tavaszi virágok illatoztak.

A menet a küszöbre ért. Most az orgona vette át, hatalmas bugással az előbbi ének dallamait. A harmadik szakaszt énekelték.

S azután következett a gyakran látott – örökön új, örökön emlékezetes jelenet, amelynek párja nincs az egész esztendőben.

A szentbeszéd alatt mély csend uralkodott. Mikor a keresztségi fogadalom megújításáról volt szó, remegő gyermekhangon csengett bele az ünnepélyes csendbe a vallomás: „Hisszük... ellene mondunk...”

A hűségesküt az oszlopok és a boltozat visszhangozták. Az angyalok is tanúi voltak. Sőt az Úr is az Oltáriszentségben hallotta az esküt és elfogadta.

Walter Imre szemét a szentségtartóra szegezte. Mintha el akart volna merülni mélyen az Üdvözítő kedves, hűséges szemeibe. Szíve lángolt a szeretettől.

– Jézus ... Jézus ... – Többet nem tudott suttogni, sem gondolni. Szívének minden dobbanása, minden érverése a szeretetnek egy-egy gerjedelme volt. Lelkének csakugyan galambszárnyai nőttek és úgy szállt Jézus felé: a vágy, a szüzességi tisztaság galambszárnyain. Mint álom, múlt el a szent cselekmény, a felajánlás, az átváltozás. Mintha messzeségből szálltak volna felé a gyermekek feleletének a hangjai. Az orgona zúgása is mintha égi magasságból folyt volna le.

És most... most... millió láthatatlan angyal imádta most porba borulva az Urat, vagy nézett leküzdhetetlen sóvárgással oda. Ebben a pillanatban szerettek volna mind földi gyermekekkel válni... A föld, úgy tűnt fel, visszatartja a lélegzetét, mert újra megtörtént a szeretet felfoghatatlan, megmérhetetlen csodája: az Úr átadta magát a pap felszentelt kezébe, hogy kicsiny, fehér ostya alakjában kerüljön a nagy kegyelemben részesülő gyermekek nyelvére. Betért a szívükbe és lakást vett bennük.

Imre szinte megborzongott a tisztelettől. Végtelen öröm zsongott át a szíven és megremegtette. Körülötte elsüllyedt a világ. Jézus nála volt s ő Jézusnál. A gerlice megtalálta fészket: gyermeklelke Jézus szívére simult.

Olyan sok volt a mondani-, kérnivalója. Alig lett kész vele. Sokat kért és nagy dolgokat. Nemcsak magának, hanem kedvesei számára is. Az Úr szereti a nagylelkűeket.

Szent elhatározásokat tett, csendes ígéreteket mondott. S végül ott volt az a nagy dolog, amely a szívét szorongatta! Annyi szent félelemmel, csüggedéssel, csodálkozással gondolt rá mindig. Szíve talajában mint nemes mag volt elrejtve ez a gondolat és most az Úr szent jelenlétében győzelmesen hajtott ki a napvilágra, mint egy virág.

Az Úrnak akart szolgálni, testben, lélekben tisztán. Pap akart lenni – misszionárius.

Szerencsésebb volt, mint sok millió pogány. Azok szegények a sötétségben, a halál árnyékában ültek s hiába vágyakoztak az Úr után. De nem, még csak nem is kíváncsozhattak utána, hiszen egyáltalában nem is tudtak róla! De a lelkük halhatatlan, Isten képmására teremtetett lelkük sóvárgott az örök fény felé.

Szegény kicsiny pogány gyermekek! Hát hibájukon kívül meghaljanak szomorú állapotukban – elpusztuljanak nyomorban és éjben? Sohase ismerjék meg az édes Üdvözítőt? Sohase tudjanak a boldogságos Szűzről? Sohase fogadják szívükbe az Urat? Talán kitagadott gyermekek ezek a szegények?

Nem. Az Úrnak áldozatos lelkek kellenek, akik országát terjesztik. Az afrikai négerekért is meghalt Jézus, legyenek ők is Isten gyermekeivé. „Az aratás sok, de a munkás kevés”, panaszkolta fel maga az Úr.

És Walter Imre, a tizenkétéves áhítatos gyermek életének legszentebb és legboldogabb órájában egészen a mindenség Urának szentelte magát. Felajánlotta neki életét, hiszen ő atyja azoknak a szegény, tévelygő népeknek is, akik még nem voltak egy akolba gyűjtve. Kiesdette tőle a papi, a hithirdetői hivatást.

És az Úr megáldotta őt. Teljesítette kérését. Elfogadta áldozatát. Homlokát megjelölte azzal a láthatatlan jellel, amelyet csak az angyalok tudnak elolvasni, amely így szól: Ego miles Christi. Én Krisztus katonája vagyok.

És lelke galambszárnyai ettől fogva csak szüzi magasságokban szálltak. Nőttek, erősödtek, hogy egyszer átrepülhessék az Óceánt.

* * *

Sok év telt el azóta. A végtelen Óceánon büszke hajó szelte a hullámokat. Fehér tajtékbarrázdákat vont maga után. Delfinek és repülőhalak vonultak utána. Játszadoztak a habzó hullámokban. Éjszaka volt. Csak a kormányos, meg a szolgálattevő és örökdő matrózok voltak ébren a hajón. A többiek elaludtak. Volt talán néhány nyugtalanul verő szív is az alvók között. Talán egy aranyat, gyémántot szimatoló kereskedő. Talán egy kalandor, akit csalogatott az ismeretlen. Talán voltak, akik Európában rosszat tettek és most bajjal és sötét bűnnel terhelt idegen földön akartak új életet kezdeni.

Volt azonban az utasok között egy, aki magasztos gondolatok között virrasztott. Egy misszionárius. A hajó karfájánál állott s a déli ég csillagpompájára nézett. A Dél csodálatos kereszt-csillagzata tündöklő fényben ragyogott.

Imre atya összekulcsolta a kezét.

Nagy vagy te, Uram és csodálatosak a te műveid! Még nagyobb a te szereteted. Dél csillagainál szebb Betlehem csillaga, amely felkelt a pogányok megvilágítására. Uram, vágyaim célpontja közel van már! Hajóm sóvárgásaim földjére ér. Uram, neked ajánlok fel mindent. Kezedbe teszem le szándékomat, működésemet, szenvedéseimet. Áldj meg engem! Adj erőt és bátorságot!

Lelke kitárta szárnyait és átrepült a vadon fiaihoz, akinek világosságot akart vinni.

A reggel felvirradt. Bíborban, aranyban ragyogott.

Ilyen ragyogó pompájuk csak a délszaki hajnaloknak van. És íme, egészen távol a szemhatáron a tengerből szürkéslila sáv tűnt fel. – Föld! Föld! – ujjongtak. S mire a nap delelőre ért, az utasok bámuló szeme előtt terült el Afrika erdős partja. A tengerparton fehér házikók álltak. Fölöttük magas pálmák lengették fényes koronájukat. A déli nap erős, zavartalan fényt árasztott a szép képre.

A misszionárius a hajó szélén állt s áldásra tárta ki karját.

– Üdvözlég, te szegény föld! Te lész az a legelő, amelyen Krisztus báránykait vezetni fogom. A szemnek ugyan paradicsomi szépségben ragyogsz és tündökölsz. De mégis sötét vagy, mert az Oltáriszentség napja nem ragyog benned, mert a gyermekeid a halál árnyékában ülnek. Ragyogjon föl neked minél előbb Jézus Krisztus, az Úr, az Ostya fénye, a világosság a világosságból!

* * *

És ismét telt-múlt az idő. A széles Kongo-erdőben egy tisztáson kis kápolna állt. Szegényes volt és dísztelen. Ágakból és tömésföldből készült. Lombok fedték. Egyszerű oltár állott benne. Valamikor egy európai falusi kápolnácskában túlságosan szegényesnek találták. De az Üdvözítő nem vetette meg a szegényes lakást legszegényebb gyermekei közt. A vadak szemei pedig gyönyörködéssel csüngtek rajta.

Fehérvasárnap volt. Imre atya, az áldozatos misszionárius állt az oltár előtt. Anyanyelvükön szólott fekete áldozóihoz, akik ma először járultak az Úr asztalához. Nemes vonásai már nélkülözést árultak el. De ma szent öröm dicsőítette meg őket. Emberfeletti fáradozásokon és munkákon ment át. Néha már-már szinte ellankasztották a szárnyalását, de ma végre az ő zsongait vezethette az Úr elé.

A fekete gyermekeken fehér ruhácska volt. Az ő szemükből is öröm és boldogság sugárzott. Lángoló áhítattal fogadták szívükbe az Urat. A bőrük színe ugyan fekete volt, de kis lelkük fehér lett és a keresztség tisztaságában ragyogott.

Fehérvasárnap, fekete Afrikában: Páter Imre számára a legszebb boldogság napja volt. Lelkének galambszárnyai új lendülést kaptak, új erőt éreztek.

– Uram! – imádkozott e nap estéjén, mikor kunyhójába tért – mindent Érted! Add, hogy dolgozhassam, szenvedhessek, áldozatot hozhassak Érted! Csak Hozzád juthassak közelebb! Csak lelkeket adj nekem, Uram, lelkeket! Egyszer azonban, ó Uram, ha majd napi munkám beteljesedett, oltás szárnyat szívemre, hogy az örök hazába szárnyalhassak. Jézus Szent Szíve, örök halmok kívánsága! Add, hogy hazaröpülhessek, mint a galamb a fészkébe és megnyugodhassam szárnyad árnyékában!

Zárószó

Mikor az utolsó angyal befejezte beszédét, halk hajnali szellő támadt s odavitte a mandulafák és liliomok illatárját. És íme keleten csillogott már az új nap hajnalpírja és beletükröződött a Genezáreti tó égszínké tükrebe és ragyogott, mint az olvasztott arany.

Ekkor a fényes szellemek mind felemelkedtek. S a fehérvasárnap angyala így szólt:

– Lássátok, testvéreim, virrad a nap. Itt az óra, amelyben az Úr csodáit újra szemlélhetjük. Rajta tehát, szálljon kiki arra a helyre, amelyet az Úr kijelölt neki! Örül a lelkem, ha megint közeledni látom az ártatlan gyermeklelkeket a szent vendégséghez. Az isteni szeretet fénye visszatükröződik a tiszta gyermekszemekben. A fehérvasárnap fénye tovább fog ragyogni a lelkemben örökön, örökre!

Az angyalok erre kitárták szárnyukat és hegyeken, völgyeken és tengereken át elrepültek az emberek lakóhelyeihez. Lehetett is látni, amint egy fehér felhő ragyogva szállott a levegőben.

A városokban és falvakban mindenfelé harangozni kezdtek. Zászlók lobogtak, fiatal berkenyefák lengették fátylaikat a reggeli szélben. Tavaszi virágok illatoztak.

Fénykévék lövelltek át a levegő mély kékségén. Csodálatos fényességben emelkedett fel a nap. A fehérvasárnap.